

Mondzorg in Kaart

Een onderzoek naar de kosten, opbrengsten, prestaties en tijdbesteding in de Mondzorg in 2011 en 2012

Rapport 1C Orthodontiepraktijken en Ortho-Schisiscentra

Mondzorg in Kaart

Een onderzoek naar de kosten, opbrengsten, prestaties en tijdbesteding in de Mondzorg in 2011 en 2012

Rapport 1C Orthodontiepraktijken en Ortho-Schisiscentra

Uitgebracht aan:	De Nederlandse Zorgautoriteit
Versie:	Definitief
Datum:	14 juli 2014
Kenmerk:	311354703
Uitgebracht door:	Deloitte Consulting B.V.
Auteur:	dr. P. Smidt

Inhoudsopgave

1. Inleiding en leeswijzer	6
2. Kenmerken van de praktijk	7
2.1 Leeftijd praktijk en praktijkeigenaar	7
2.2 Actieve patiënten	8
2.3 Behandelstoelen	9
2.4 Behandelaren naar arbeidsrelatie en specialisme	9
2.5 Aantal FTE's	11
2.6 Rechtsvorm	12
3. Tijdsbesteding	13
3.1 FTE's en vergoedingen per type behandelaar	13
3.2 Karakteristieken medewerkers	18
3.3 Tijdsbesteding per behandelaar	22
3.4 Tijdsbesteding per orthodontist behandelaar	25
3.5 Tijdsbesteding per eigenaar behandelaar	28
3.6 Tijdsbesteding behandelaren per praktijk	31
4. Opbrengsten en prestaties	34
4.1 Opbrengsten	34
4.2 Prestaties 2011	37
4.3 Prestaties 2012	40
4.4 Confrontatie omzet	42
5. Kosten	43
5.1 Hoofdcategorieën kosten	43
5.2 Kosten van techniek en materiaal	44
5.3 Personeelskosten	45
5.4 Huisvestingskosten	46
5.5 Verkoopkosten	52
5.6 Algemene kosten	53
5.7 Financieringslasten	54
5.8 Afschrijvingen	55
5.9 Overige Kosten	56
5.10 Niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten	57

6. Balans	58
6.1 Gemiddelde balans van alle praktijken	58
6.2 Balans rechtspersoon	58
6.3 Balans natuurlijk persoon	61
 7. Marges	 64
7.1 Correctiefactoren	65
7.2 Bruto marge mondzorg	66
7.3 Netto marge mondzorg	70
7.4 Marges techniek in eigen beheer	72
7.5 Marges overige opbrengsten	73
7.6 Resultaat voor belastingen en bruto marges voor praktijken met meewerkende eigenaren	75
 8. Ortho-Schisiscentra	 77
8.1 Schisis en schisisteams	77
8.2 Opbrengsten, kosten, tijdbesteding en prestaties van drie ortho-schisiscentra	78

1. Inleiding en leeswijzer

Dit deelrapport 1C maakt deel uit van de rapportages over het onderzoek Mondzorg in Kaart dat Deloitte voor de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft uitgevoerd.

De opzet van dit onderzoek, de gehanteerde methodiek, de verschillende typen mondzorgpraktijken die zijn onderzocht, de omvang van de populaties, de respons en de representativiteit van de resultaten zijn opgenomen in het de totale mondzorgsector afdekkende deelrapport:

“Mondzorg in Kaart; een onderzoek naar de kosten, opbrengsten, prestaties en tijdsbesteding in de Mondzorg in 2011 en 2012, Rapport 0, Algemeen onderzoeksrapport”.

In dit deelrapport worden de structuurkenmerken, kosten, opbrengsten, prestaties en tijdsbesteding van 77 orthodontiepraktijken beschreven. Orthodontiepraktijken onderscheiden zich van andere mondzorgpraktijken door de aard van de prestaties die zij leveren. De volumes voor deze prestaties worden op het niveau van groepen prestaties besproken in paragraaf 4.2 en 4.3.

De opzet van dit deelrapport is als volgt:

In hoofdstuk 2 worden de zogenaamde structuurkenmerken van de onderzochte praktijken gerapporteerd. Het gaat hier bijvoorbeeld om het aantal actieve patiënten in 2011 en 2012, het aantal behandelaren per praktijk en het aantal ondersteunende medewerkers per praktijk. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de tijdsbesteding van de behandelaren besproken. In dit kader wordt ook de beloning voor behandelaars omgerekend naar een voltijdsaanstelling en gerapporteerd. In hoofdstuk 4 worden de opbrengsten en de prestaties van de praktijken besproken. De volumes voor de prestaties worden op het niveau van geclusterde prestaties (“hoofdstukken”) besproken in paragraaf 4.2 en 4.3. Prestaties en opbrengsten zijn nauw verwant, aangezien de opbrengsten via de prestaties worden gerealiseerd en in rekening gebracht. Hoofdstuk 5 behandelt gedetailleerd de feitelijke kosten en hun verdeling over verschillende kostenposten die de aangeschreven praktijken aan ons hebben doorgegeven. De balans van de praktijken komt in hoofdstuk 6 aan de orde en geeft meer inzicht in de investeringen in vaste activa als gebouwen en instrumentarium en de wijze van financiering ook als infrastructuur. Daarna volgt in hoofdstuk 7 een analyse van de bruto en netto marges tussen de kosten en opbrengsten die de praktijken voor 2011 en 2012 hebben gerealiseerd. Het deelrapport eindigt met hoofdstuk 8 waarin een kwalitatieve analyse van de Ortho-Schisiscentra wordt beschreven.

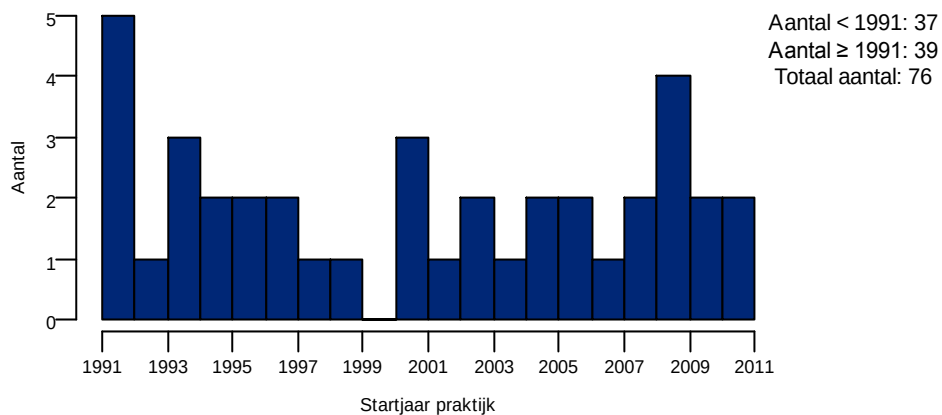
2. Kenmerken van de praktijk

In dit hoofdstuk worden de kenmerken van de orthodontiepraktijken weergegeven. Eerst wordt een overzicht gegeven van de leeftijd van de praktijk en de leeftijd van praktijk eigenaren die in de praktijk als behandelaar actief zijn. Daarna wordt gekeken naar het aantal actieve patiënten en het aantal behandelstoelen. Ook worden overzichten gegeven van het aantal eigenaren behandelaren en het aantal FTE's. Tevens komen de verschillende rechtsvormen aan bod.

2.1 Leeftijd praktijk en praktijk eigenaar

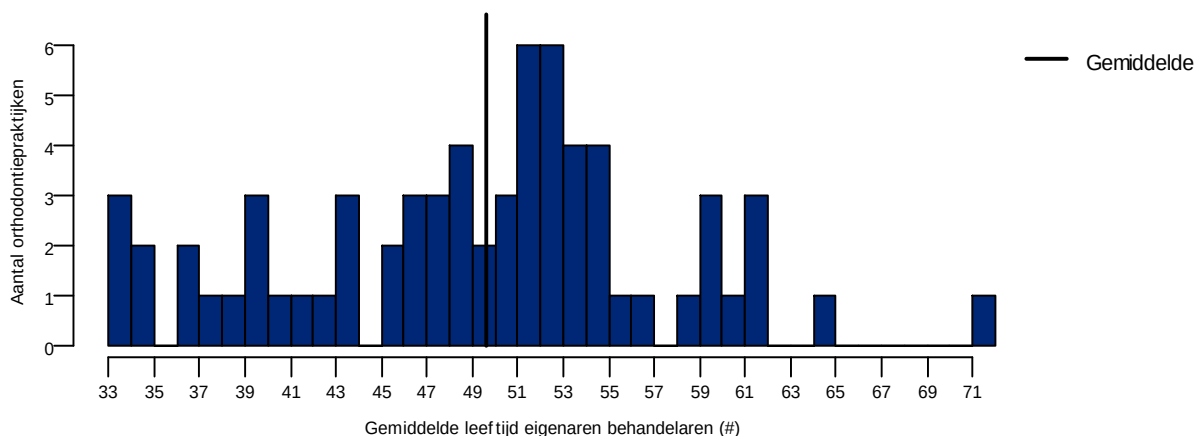
Om verschillende inhoudelijke redenen wordt vermoed dat een recent gestarte praktijk met een ander kostenpatroon te maken heeft dan “gevestigde praktijken met een gevestigde behandelaar”. Om deze reden is gevraagd de startdatum van de praktijk op te geven. Als de praktijk voor 1 januari 1990 is gestart, dan is als datum 1 januari 1990 opgegeven. Deze grens wordt gehanteerd omdat bij een eerdere start de startdatum vaak niet bekend is en men bovendien vaak investeringen al heeft vervangen. In de figuur hieronder is de leeftijd van de praktijken weergegeven.

Figuur 2.1.1 Startdatum van de praktijk

In de volgende figuur is de gemiddelde leeftijd weergegeven van de behandelaren die ook eigenaar van de praktijk zijn, de zogenaamde eigenaren behandelaren. Het is de leeftijd op het moment van uitvragen. Onder de figuur is de gemiddelde leeftijd weergegeven.

Figuur 2.1.2 Leeftijd van de eigenaren behandelaren van de praktijk

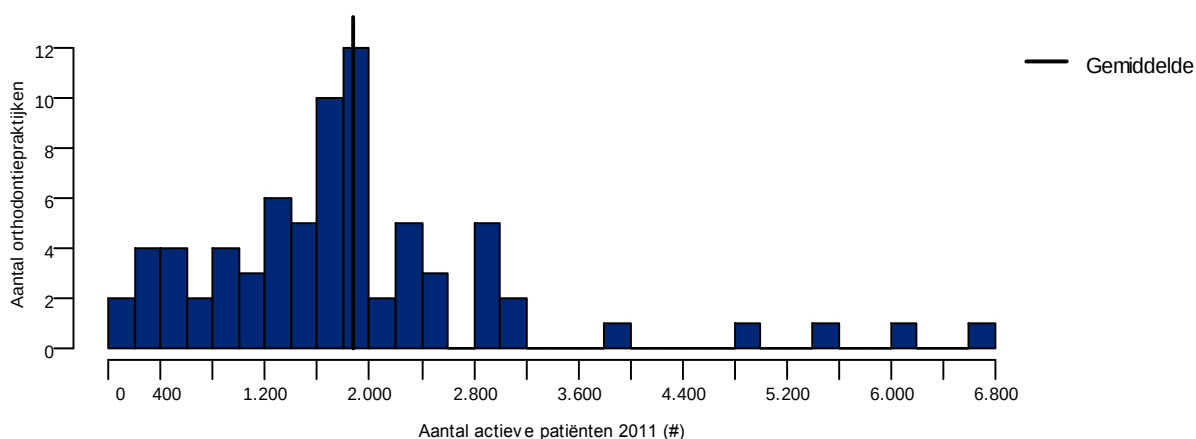
Tabel 2.1.1 Gemiddelde leeftijd van de eigenaren behandelaren van de praktijk

	Gemiddelde	n
Gemiddelde leeftijd eigenaren behandelaren	49,61	67

2.2 Actieve patiënten

Een actieve patiënt is een patiënt die in het te onderzoeken jaar minimaal eenmaal de praktijk heeft bezocht of geconsulteerd. De hoeveelheid actieve patiënten ten opzichte van het aantal praktijken is in de figuur hieronder weergegeven. Tevens is een tabel met de gemiddelden toegevoegd.

Figuur 2.2.1 Aantal actieve patiënten, 2011

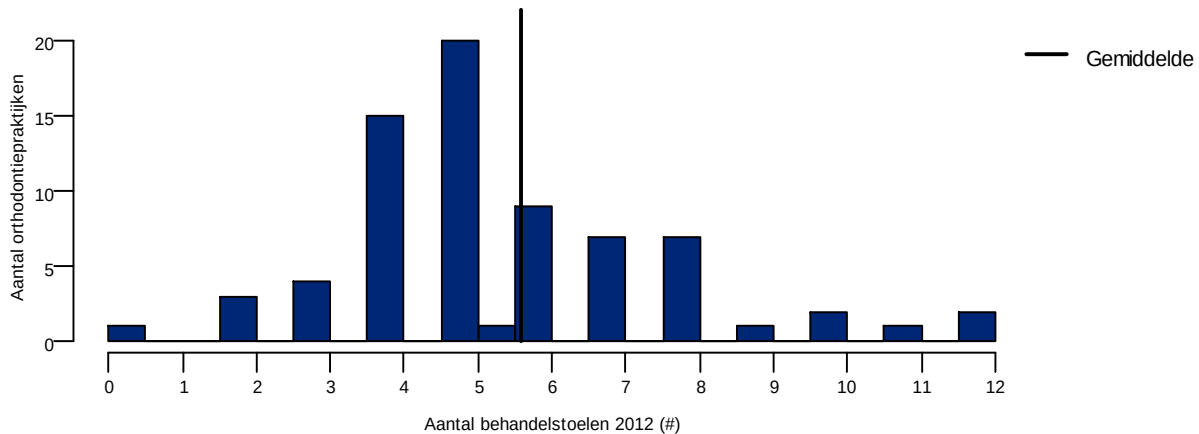
Tabel 2.2.1 Gemiddeld aantal actieve patiënten

	Gemiddelde	n
Aantal actieve patiënten 2011	1.868	74
Aantal actieve patiënten 2012	1.882	73

2.3 Behandelstoelen

Het aantal behandelstoelen per praktijk is hieronder opgenomen. Dit gegeven is alleen voor eind 2012 uitgevraagd. Onder de figuur is wederom het gemiddelde weergegeven.

Figuur 2.3.1 Aantal behandelstoelen, ultimo 2012

Het aantal behandelstoelen per praktijk hoeft niet altijd een geheel getal te zijn, omdat stoelen soms parttime worden gebruikt en dan bij drie dagen gebruik als 0,6 zijn opgegeven.

Tabel 2.3.1 Gemiddeld aantal behandelstoelen, ultimo 2012

	Gemiddelde	n
Aantal behandelstoelen 2012	5,57	73

2.4 Behandelaren naar arbeidsrelatie en specialisme

Per praktijk is gevraagd om alle behandelaren op te geven die in 2011 en/of 2012 werkzaam zijn geweest in de praktijk. Per behandelaar is tevens gevraagd om de arbeidsrelatie en het specialisme op te geven. In de onderstaande tabel zijn de verschillende keuzemogelijkheden weergegeven. De optie 'anders' bij de arbeidsrelatie in onderstaande tabel betrof in alle gevallen een variant van inhuur.

Tabel 2.4.1 Keuzemogelijkheden naar type dimensie

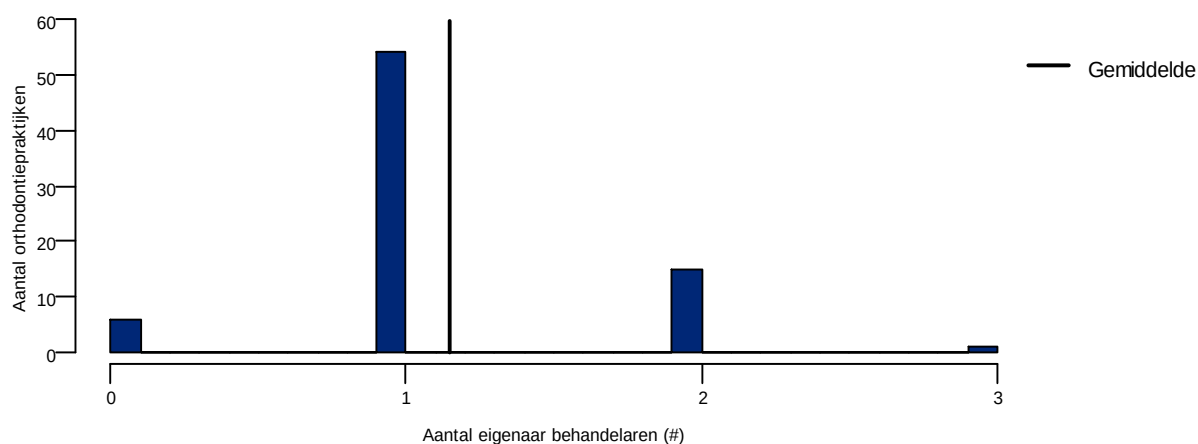
Dimensies karakteristieken	Opties
Arbeidsrelatie behandelaren	– Eigenaar niet in loondienst – Eigenaar in loondienst – Behandelaar in loondienst – Ingehuurd – Onbezoldigd – Anders
Werkzaam als (specialisme)	– Tandarts – Mondhygiënist – Orthodontist – Tandprotheticus – Preventie assistent – Anders

In de volgende tabel is het gemiddeld aantal behandelaren per praktijk in 2011 gespecificeerd naar type arbeidsrelatie en specialisme. Hierbij is geen ondergrens gehanteerd voor het aantal uren dat een behandelaar werkzaam is geweest. Er is alleen gekeken of een behandelaar werkzaam is geweest in het jaar 2011, wat blijkt uit salaris en opgegeven uren tijdbesteding. Als voor een behandelaar in 2011 uren en/of salaris en/of een kostenvergoeding is opgegeven, dan telt deze in 2011 als één mee. Dezelfde toets is uitgevoerd voor 2012. Als een cel leeg is dan komt een betreffende combinatie van arbeidsrelatie en specialisme niet voor.

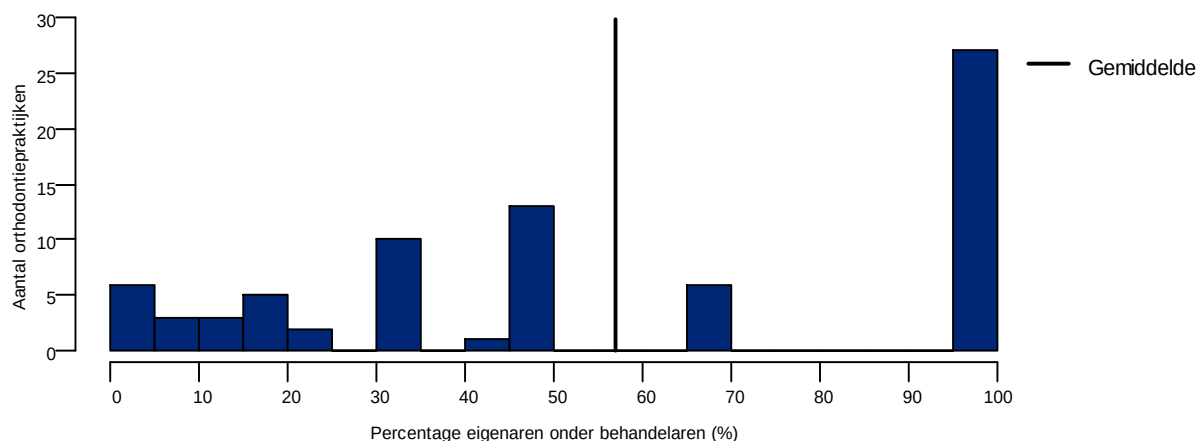
Tabel 2.4.2 Gemiddeld aantal behandelaren per praktijk naar arbeidsrelatie en specialisme, 2011

Arbeitsrelatie n= 73	Tandarts	Mondhygiënist	Orthodontist	Tandprotheticus	Preventie assistent	Anders	Totaal
Eigenaar niet in loondienst	0,096		0,452			0,027	0,575
Eigenaar in loondienst	0,014		0,507			0,027	0,548
Behandelaar in loondienst	0,068	0,274	0,137		0,260	0,068	0,808
Ingehuurd	0,137	0,041	0,712			0,027	0,918
Onbezoldigd			0,014			0,014	0,027
Anders			0,027				0,027
Totaal	0,315	0,315	1,849		0,260	0,164	2,904

De onderstaande figuur laat per praktijk zien hoeveel behandelaren ook eigenaar van de praktijk zijn, de zogenaamde eigenaren behandelaren. Meer dan 50 praktijken hebben één eigenaar die tevens behandelaar is. Het aantal praktijken zonder eigenaar behandelaar is minder dan tien procent van het totaal. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om praktijken die deel uitmaken van een keten en die alleen behandelaren inhuren of in dienst hebben.

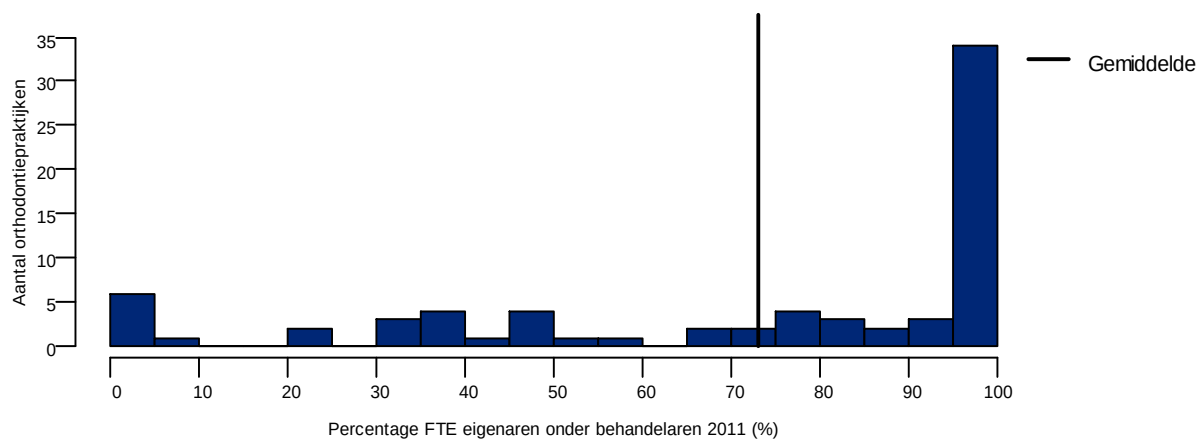
Figuur 2.4.1 Aantal eigenaren behandelaren per praktijk in 2011 en 2012

Het aandeel van de eigenaren in het totaal aantal behandelaren is weergegeven in onderstaande figuur. Wanneer de praktijk een eenmanszaak met één eigenaar behandelaar is, dan is dit aandeel gelijk aan 100 procent.

Figuur 2.4.2 Aandeel eigenaren in totaal aantal behandelaren in 2011 en 2012

Niet alle behandelaren werken fulltime in een normale werkweek. Om deze reden geven wij ook het aandeel FTE van eigenaren behandelaren in het totaal aantal FTE behandelaren weer. Voor FTE's gelden verschillende definities. Wij hanteren in dit rapport om redenen van consistentie de definitie van FTE's die de NZa ook voor haar tariefsbepaling hanteert. Deze is beschreven in ons deelrapport over de onderzoeksanpak. In onderstaande figuur is het aandeel FTE van eigenaren in het totaal aantal FTE behandelaren weergegeven. In het geval van een éénpitters praktijk is dit aandeel wederom gelijk aan 100 procent.

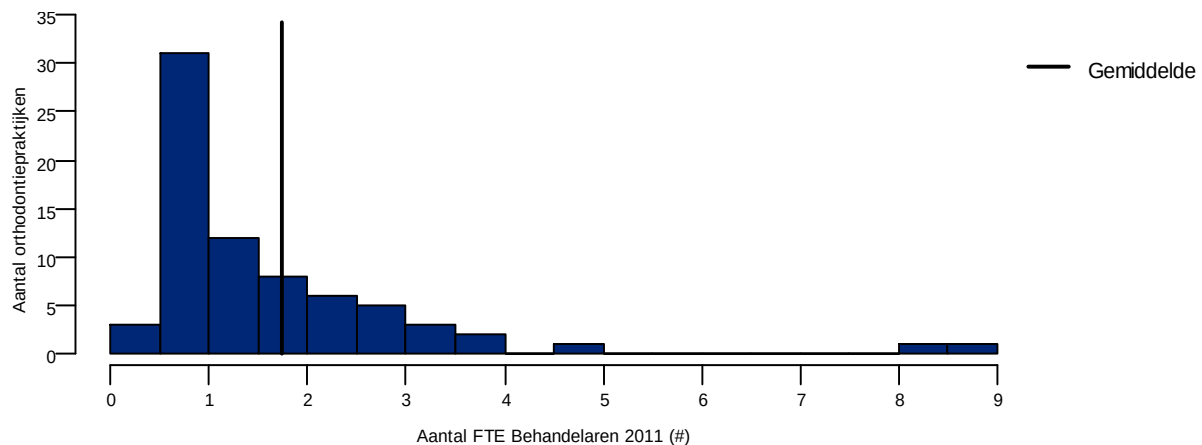
Figuur 2.4.3 Aandeel eigenaar FTE in totaal aantal FTE behandelaren, 2011

2.5 Aantal FTE's

De som van het aantal FTE's van de behandelaren per praktijk, inclusief de eigenaren behandelaren, is weergegeven in de volgende figuur. Onder de figuur staan de gemiddelden.

Figuur 2.5.1 Aantal FTE behandelaren, 2011

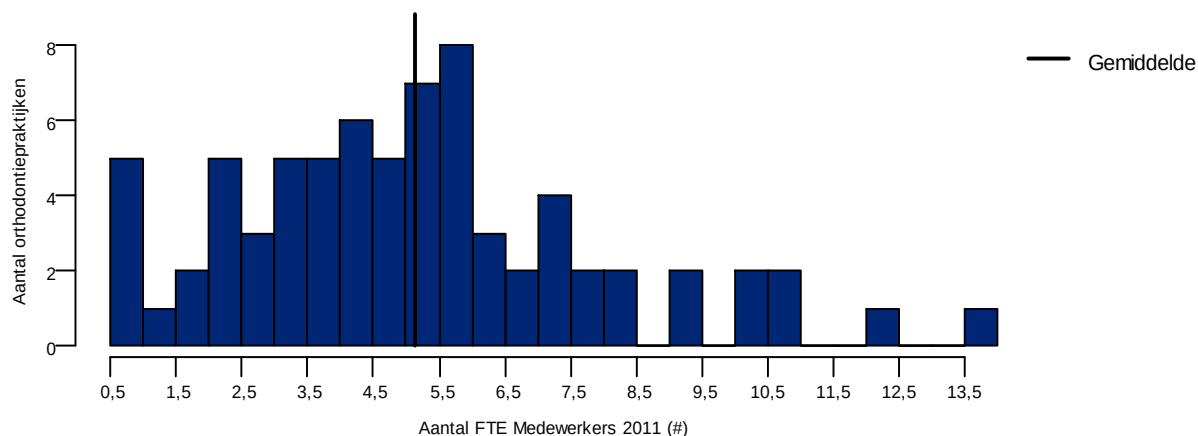

Tabel 2.5.1 Gemiddeld aantal FTE behandelaren

	Gemiddelde	n
Aantal FTE Behandelaren 2011	1,73	73
Aantal FTE Behandelaren 2012	1,73	72

Naast behandelaren zijn er vaak ondersteunende medewerkers actief binnen de praktijk. Onderstaande figuur en tabel geven een beeld van het aantal FTE's van de ondersteunende medewerkers werkzaam in de praktijk. Onbezoldigde medewerkers (bijvoorbeeld de partner van de eigenaar behandelbaar) zijn hier bij inbegrepen.

Figuur 2.5.2 Aantal FTE ondersteunende medewerkers, 2011

Tabel 2.5.2 Gemiddelde aantal FTE ondersteunende medewerkers

	Gemiddelde	n
Aantal FTE Medewerkers 2011	5,13	73
Aantal FTE Medewerkers 2012	5,39	72

2.6 Rechtsvorm

De eigendom en rechtsvorm van praktijken hangen nauw met elkaar samen. Wanneer in een praktijk één eigenaar behandelbaar actief is, is de praktijk in de meeste gevallen tevens een eenmanszaak. Er zijn verschillende rechtsvormen die een praktijk kan hebben. In de tabel hieronder is weergegeven wat ultimo 2012 de verdeling was van het aantal praktijken over de mogelijke rechtsvormen, zowel in aantallen als in percentages. In de vragenlijst werd de situatie in 2011 niet uitgevraagd.

Tabel 2.6.1 Rechtsvorm praktijken

Rechtsvorm	Aantal praktijken	Percentage
BV	50	64,9%
Eenmanszaak	11	14,3%
Openbare Maatschap	11	14,3%
Anders	4	5,2%
V.o.f.	1	1,3%
Totaal	77	100,0%

3. Tijdsbesteding

In dit hoofdstuk worden onder andere de karakteristieken van de behandelaren en ondersteunende medewerkers inclusief loonniveaus weergegeven. Daarnaast worden overzichten gegeven van de tijdsbesteding van de behandelaren onderverdeeld in (direct en indirect) patiënt gebonden tijd en niet patiënt gebonden tijd. De informatie in dit hoofdstuk is gebaseerd op door de praktijk zelf opgegeven informatie per individuele behandelaar en per individuele ondersteunende medewerker.

3.1 FTE's en vergoedingen per type behandelaar

In paragraaf 2.4 is het gemiddeld aantal behandelaren per arbeidsrelatie en per specialisme per praktijk al weergegeven. Op basis van de doorgegeven tijdsbesteding om een normale werkweek en de ingevulde gegevens over de weken dat de behandelaar in het jaar voor zorgverlening beschikbaar was kan naast de aantallen ook iets gezegd worden over de beschikbare FTE's per praktijk. De wijze waarop dit FTE begrip is ingevuld volgt de definities die de NZa gebruikt bij haar regulering en is uitgebreid beschreven in rapport nul, Algemeen onderzoeksrapport.

In de onderstaande tabel is op basis van de door de praktijken opgegeven tijdsbesteding per behandelaar het gemiddeld aantal FTE weergegeven. Dit is gebaseerd op de opgegeven tijdsbesteding in een gemiddelde werkweek. Als een cel leeg is dan komt een betreffende combinatie van arbeidsrelatie en specialisme niet voor.

Tabel 3.1.1 Gemiddeld aantal FTE behandelaren per praktijk naar arbeidsrelatie en specialisme, 2011

Arbeitsrelatie n= 73	Tandarts	Mondhygiënist	Orthodontist	Tandprotheticus	Preventie assistent	Anders	Totaal
Eigenaar niet in loondienst	0,088		0,420			0,007	0,515
Eigenaar in loondienst	0,007		0,462			0,027	0,496
Behandelaar in loondienst	0,036	0,085	0,086		0,178	0,051	0,436
Ingehuurd	0,051	0,014	0,167			0,027	0,260
Onbezoldigd			0,007			0,004	0,011
Anders			0,015				0,015
Totaal	0,183	0,100	1,158		0,178	0,116	1,734

In de vragenlijst is uitgevraagd of er in de praktijk behandelaren actief zijn die zijn gecertificeerd voor een differentiatie. In onderstaande tabel is opgenomen voor welke differentiaties dit is uitgevraagd en hoeveel praktijken dit betrof. Tevens is opgegeven hoeveel uur van deze gecertificeerde behandelaren er in een praktijk waar deze differentiatie wordt uitgeoefend gemiddeld per week in 2012 beschikbaar aan direct patiënt gebonden uren beschikbaar was.

Tabel 3.1.2 Gemiddelde direct patiënt gebonden uren per differentiatie, 2012

Specialisme n=72	Aantal praktijken	Gemiddeld aantal uur per praktijk
Angstbegeleiding	0	0,00
Endodontoloog	1	16,00
Gehandicaptenzorg	0	0,00
Gerodontoloog	0	0,00
Gnatholoog	0	0,00
Implantoloog	0	0,00
Maxillofaciaalprothetiek	0	0,00
Parodontoloog	2	15,00
Pedodontoloog	1	16,00

Met behulp van de aangeleverde gegevens kan door een correctie van het brutoloon voor de werktijdsfactor een benadering voor het gemiddeld salaris op voltijdsbasis (36 uur) worden uitgerekend. Als men bijvoorbeeld achttien uur per week werkt, wordt het brutoloon verdubbeld. De uren die hierbij zijn gebruikt zijn de opgegeven uren (direct en indirect patiënt gebonden tijd en niet patiënt gebonden tijd).

Bij de berekening van het voltijdssalaris is rekening gehouden met het aantal gewerkte weken per jaar en de werktijdsfactor. In de berekeningen voor onderstaande tabel zijn verder alleen de behandelaren die minimaal 0,05 FTE, werkzaam waren (ongeacht de arbeidsrelatie) meegenomen in de analyse. De wijze waarop het salaris berekend is, is in meer detail beschreven in rapport nul, Algemeen onderzoeksrapport.

In de volgende tabel is het gemiddelde salarisniveau per FTE behandelaar per praktijk voor ieder specialisme weergegeven voor enerzijds eigenaren in loondienst en anderzijds andere behandelaren in loondienst. Tevens is de gemiddelde vergoeding voor de ingehuurde behandelaren weergegeven.

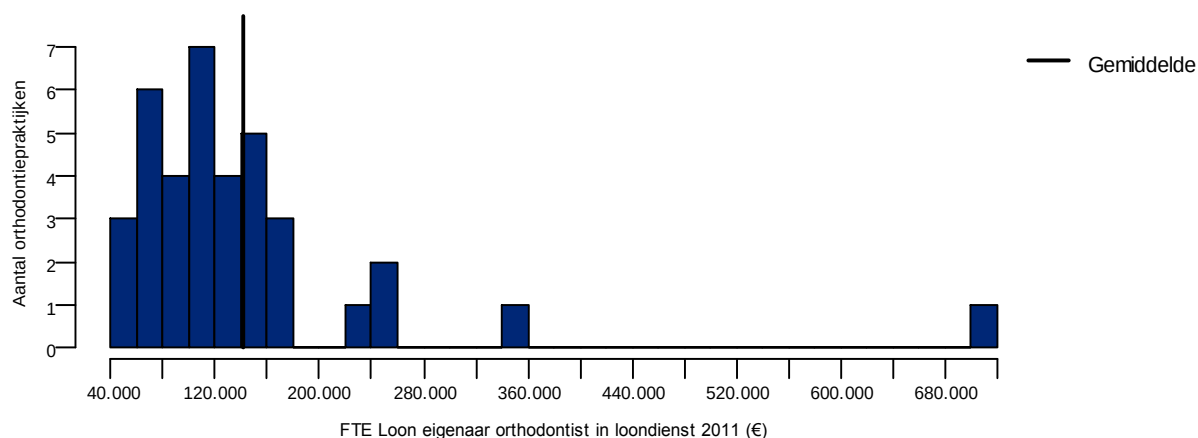
Tabel 3.1.3 Gemiddeld salarisniveau (loondienst) en vergoeding (ingehuurd) per behandelaar per FTE naar arbeidsrelatie en specialisme, 2011

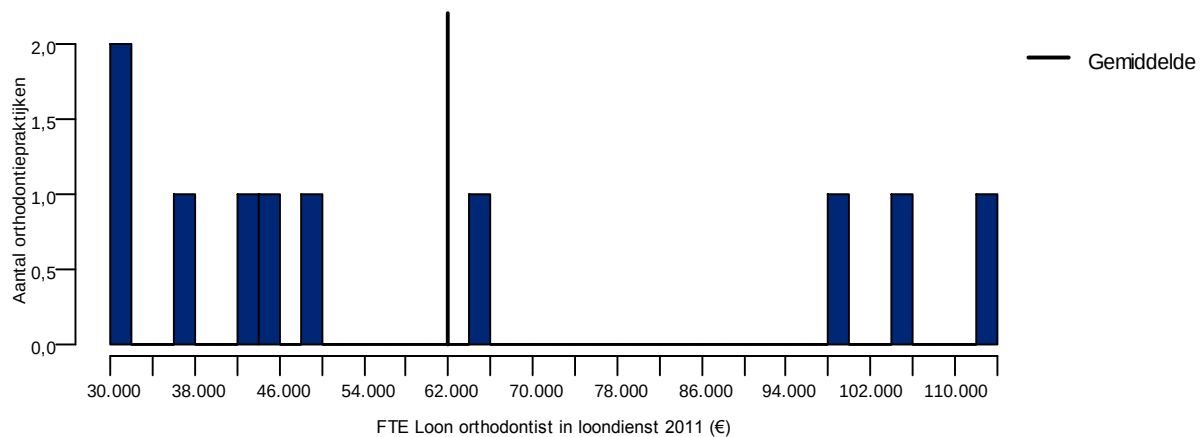
Arbeitsrelatie	Tandarts	Mondhygiënist	Orthodontist	Tandprotheticus	Preventie assistent	Anders
Eigenaar in loondienst	n<5		€141.433 n= 37			n<5
Behandelaar in loondienst	€126.803 n= 5	€ 36.610 n= 17	€ 61.996 n= 10		€ 26.816 n= 19	€ 24.586 n= 5
Ingehuurd	n<5	n<5	€126.817 n= 10			

Het komt overigens voor dat het aantal gewerkte uren voor ingehuurde behandelaren niet bekend is bij de praktijk. In dat geval is wel hun omzet doorgegeven. Bij de behandeling van de totale tijdbesteding per praktijk is deze inzet omgerekend naar uren en meegenomen, maar deze behandelaren zijn wegens gebrek aan gegevens niet meegenomen in bovenstaande tabel. Het gaat overigens om een zeer kleine groep, voor geen enkele deelpopulatie was dit percentage groter dan de materialiteitsgrens van vijf procent. In paragraaf 3.6 wordt de correctie voor ZZP'ers (ingehuurde behandelaren) nader besproken.

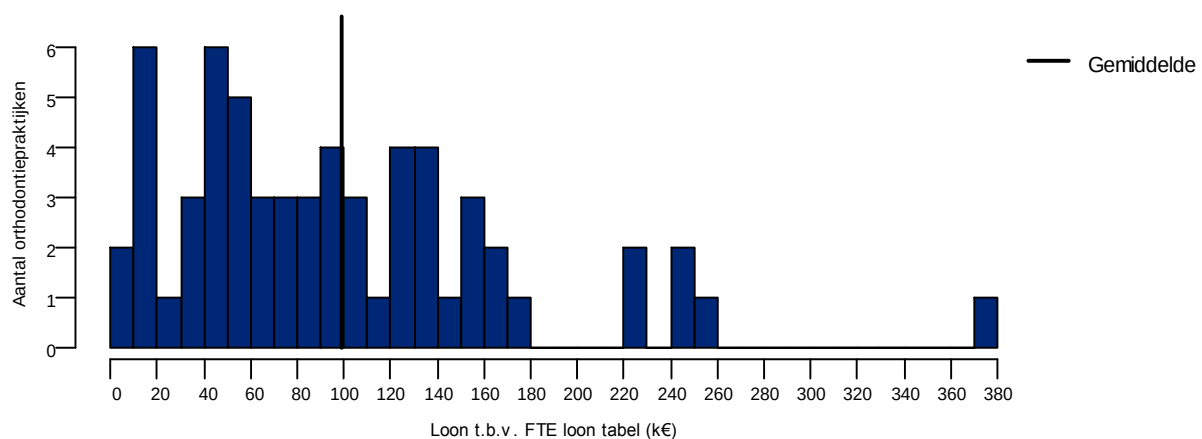
In de volgende twee figuren is de spreiding weergegeven van de salarisniveaus van de eigenaren in loondienst en de behandelaren in loondienst van het hoofdspecialisme van dit rapport, in dit geval de orthodontist behandelaren.

Figuur 3.1.1 Salarisniveau eigenaren behandelaren per FTE in loondienst met specialisme orthodontist, 2011

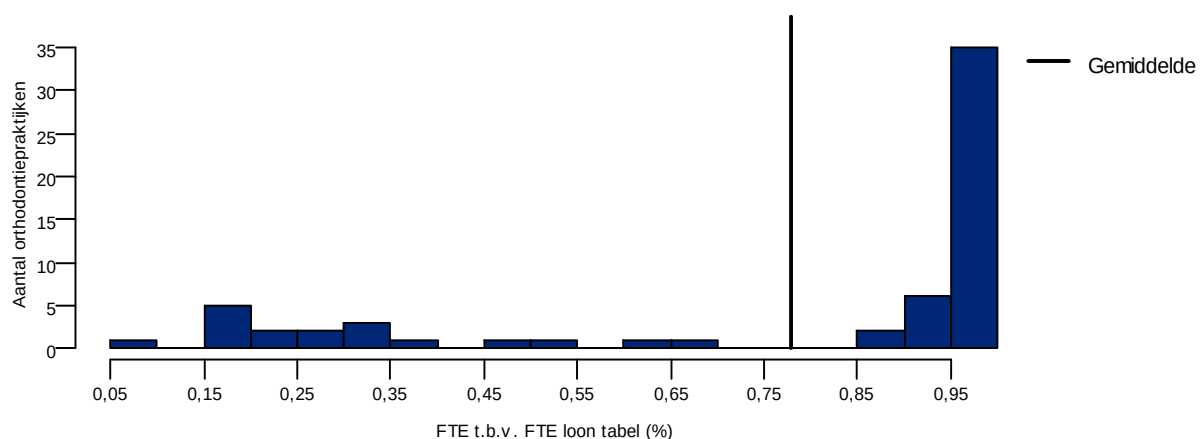

Figuur 3.1.2 Salarisniveau behandelaren per FTE in loondienst met specialisme orthodontist, 2011

De salarissen die hiervoor zijn weergegeven zijn omgerekend naar één FTE, en zijn dus niet de feitelijk betaalde salarissen voor orthodontisten in loondienst en ook niet de feitelijk betaalde vergoedingen voor ingehuurde orthodontisten. Om een beeld te geven van de feitelijk betaalde salarissen zijn deze voor orthodontisten hieronder ook weergegeven.

Figuur 3.1.3 bruto salaris betaald per orthodontist in loondienst en vergoedingen betaald per ingehuurde orthodontist

Bovenstaande salarissen zijn omgerekend naar één FTE door ze te delen door het aantal FTE dat de behandelaar actief was met een maximum van één per persoon, de FTE factor. De figuur hieronder toont de voor deze groep geldende FTE factoren.

Figuur 3.1.4 FTE factoren gebruikt bij berekening gemiddeld salarisniveau voor orthodontisten

Nota bene, de bovenstaande figuur kan niet worden vergeleken met tabel 3.1.1, omdat in tabel 3.1.1 gegevens op praktijkniveau staan en in figuur 3.1.4 gegevens per behandelaar.

In deze sectie wordt de werktijdfactor van de behandelaren weergegeven, dit geeft inzicht in hoeveel behandelaren er fulltime en parttime werken. Een werktijdfactor van 100% betekent dat iedere behandelaar fulltime werkt, oftewel dat iedere behandelaar gemiddeld 36 uur of meer per week werkt. In de onderstaande tabel wordt de gemiddelde werktijdfactor per behandelaar weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de arbeidsrelatie en het specialisme.

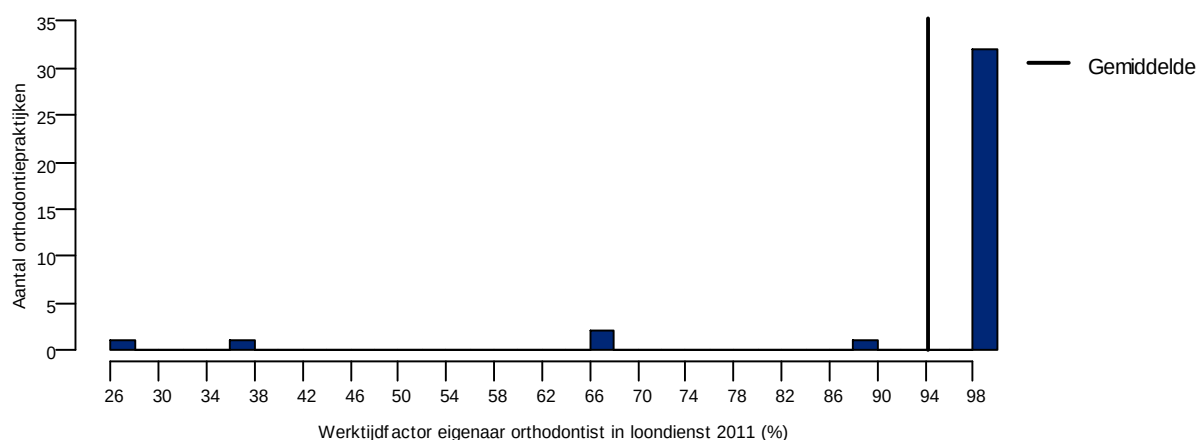
Let op, uit de helpdeskcontacten blijkt dat de hier getoonde werktijdfactoren kleiner kunnen zijn dan de gemiddelde werktijdfactoren voor de individuele behandelaar. Het komt namelijk voor dat een behandelaar voor meerdere praktijken werkt. Een behandelaar die bijvoorbeeld de helft van zijn tijd in de ene praktijk werkzaam is en voor de andere helft in een andere praktijk, heeft in dit onderzoek dus een individuele werktijdfactor van 50 procent terwijl deze behandelaar wel fulltime werkt.

Tabel 3.1.4 Gemiddelde werktijdfactor per behandelaar naar arbeidsrelatie en specialisme, 2011

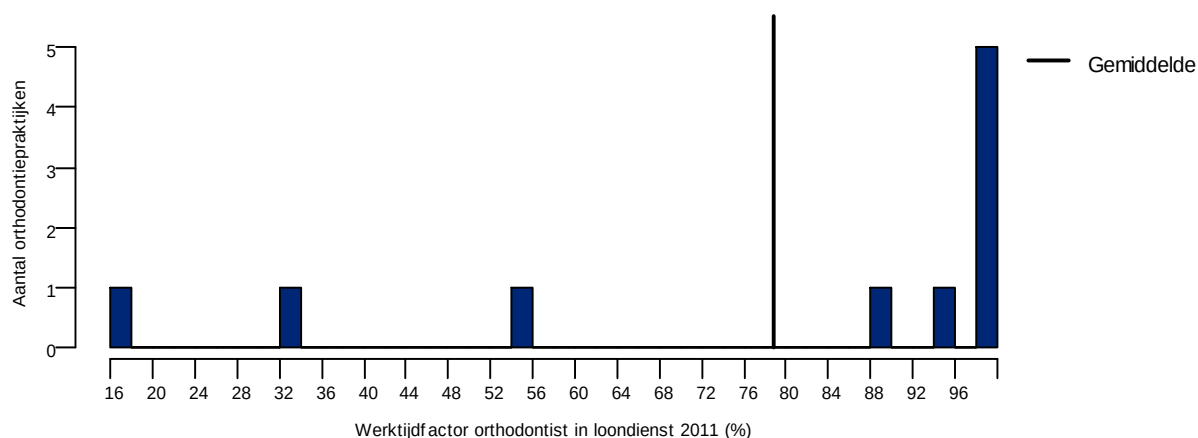
Arbeitsrelatie	Tandarts	Mondhygiënist	Orthodontist	Tandprotheticus	Preventie assistent	Anders
Eigenaar in loondienst	n<5		94,0% n= 37			n<5
Eigenaar niet in loondienst	98,0% n= 7		96,0% n= 33			n<5
Behandelaar in loondienst	54,0% n= 5	46,0% n= 20	79,0% n= 10		80,0% n= 19	80,0% n= 5

In de volgende twee figuren is de spreiding weergegeven van de werktijdfactor van de eigenaren in loondienst en de behandelaren in loondienst van het hoofdspecialisme van dit rapport, in dit geval de orthodontist behandelaren.

Figuur 3.1.5 Werkijdfactor eigenaren behandelaren in loondienst met specialisme orthodontist, 2011

Figuur 3.1.6 Werkijdfactor behandelaren in loondienst met specialisme orthodontist, 2011

Aan de praktijken is tevens gevraagd om aan te geven hoeveel weken behandelaars door diverse oorzaken niet beschikbaar waren voor direct patiëntgebonden werk. De onderstaande tabel geeft het in dit kader opgegeven gemiddeld aantal weken afwezigheid voor verlof, opleiding en ziekteverzuim weer voor het jaar 2011.

Tabel 3.1.5 Gemiddeld aantal niet beschikbare weken per behandelaar naar arbeidsrelatie, 2011

Arbeidsrelatie	Niet beschikbaar door verlof in weken	Niet beschikbaar door opleiding in weken	Niet beschikbaar door ziekteverzuim in weken
Eigenaar niet in loondienst n=43	5,40	1,05	0,05
Eigenaar in loondienst n=38	5,11	1,30	0,00
Behandelaar in loondienst n=63	4,32	0,22	0,72
Ingehuurd n=86	1,72	0,09	0,00
Onbezoldigd n<5			
Anders n=1			

Ten slotte wordt in de volgende tabel de gemiddelde tijdsbesteding in uren per week per type behandelaar weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de arbeidsrelatie en het specialisme van de behandelaar. De uren per week zijn een optelsom van de direct patiënt gebonden tijd, de indirect patiënt gebonden tijd en de niet patiënt gebonden tijd.

Tabel 3.1.6 Gemiddelde tijdsbesteding in uren per week per behandelaar naar arbeidsrelatie en specialisme, 2011

Arbeidsrelatie	Tandarts	Mondhygiënist	Orthodontist	Tandprotheticus	Preventie assistent	Anders
Eigenaar in loondienst	n<5		49,5 n= 37			n<5
Eigenaar niet in loondienst	47,1 n= 7		55,1 n= 33			n<5
Behandelaar in loondienst	19,4 n= 5	15,6 n= 19	30,4 n= 10		29,3 n= 18	29,4 n= 5
Ingehuurd	16,9 n= 10	n<5	19,7 n= 52			n<5
Onbezoldigd			n<5			n<5
Anders			n<5			

3.2 Karakteristieken medewerkers

Per praktijk is gevraagd om alle ondersteunende medewerkers op te geven welke werkzaam zijn geweest in de praktijk in 2011 en/of 2012. Waar in het rapport medewerker staat, kan ondersteunende medewerker gelezen worden. Per medewerker is gevraagd om de arbeidsrelatie en de functie op te geven. In de onderstaande tabel zijn de verschillende keuzemogelijkheden weergegeven.

Tabel 3.2.1 Keuzemogelijkheden naar type dimensie

Dimensies karakteristieken	Opties
Arbeitsrelatie ondersteunende medewerkers	– Eigenaar niet in loondienst – Eigenaar in loondienst – Medewerker in loondienst
Functie ondersteunende medewerkers	– Ingehuurd – Onbezoldigd – Anders
	– Directie / management – Tandartsassistent, administratief medewerker, receptionist of overig

In de onderstaande tabel is het gemiddeld aantal medewerkers per praktijk in 2011 gespecificeerd naar type arbeidsrelatie en functie. Hierbij is geen ondergrens gehanteerd voor het aantal uren dat een medewerker werkzaam is geweest. Er is alleen gekeken of een medewerker werkzaam is geweest in het jaar 2011, wat blijkt uit salaris en opgegeven uren tijdbesteding, en als dit zo is telt deze als één mee. Als een cel leeg is dan komt een betreffende combinatie van arbeidsrelatie en functie niet voor.

Tabel 3.2.2 Gemiddeld aantal medewerkers per praktijk naar arbeidsrelatie en functie, 2011

Arbeitsrelatie n= 73	Directie & Management	Tandarts-assistent, administratief medewerker, receptionist of overig	Totaal
Eigenaar niet in loondienst	0,014		0,014
Eigenaar in loondienst			
Medewerker in loondienst	0,164	8,726	8,890
Ingehuurd		0,068	0,068
Onbezoldigd	0,041	0,041	0,082
Anders		0,110	0,110
Totaal	0,219	8,945	9,164

In de onderstaande tabel is het gemiddeld aantal FTE medewerkers per praktijk in 2011 gespecificeerd naar type arbeidsrelatie en functie.

Tabel 3.2.3 Gemiddeld aantal FTE medewerkers per praktijk naar arbeidsrelatie en functie, 2011

Arbeitsrelatie n= 73	Directie & Management	Tandarts-assistent, administratief medewerker, receptionist of overig	Totaal
Eigenaar niet in loondienst	0,007		0,007
Eigenaar in loondienst			
Medewerker in loondienst	0,115	4,885	5,000
Ingehuurd		0,026	0,026
Onbezoldigd	0,009	0,009	0,018
Anders		0,081	0,081
Totaal	0,131	5,001	5,133

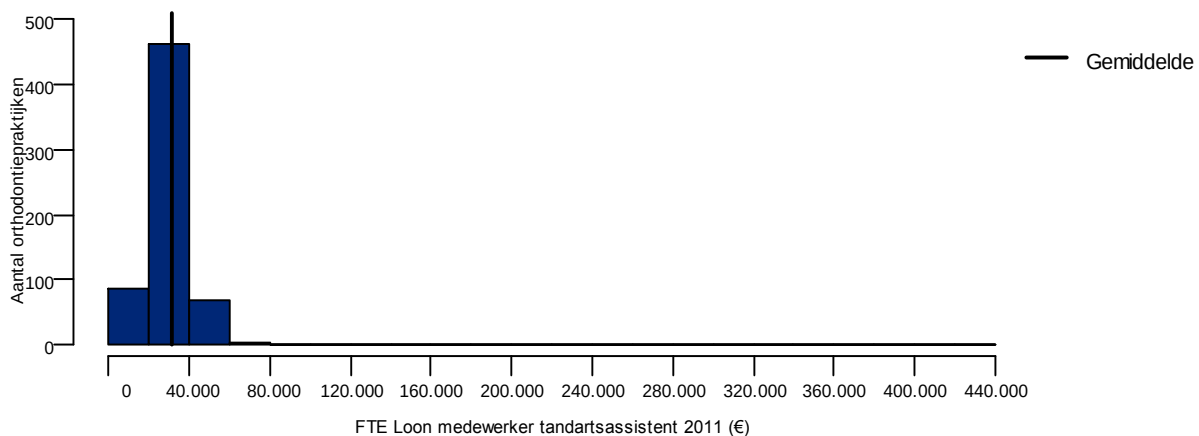
In de onderstaande tabel is het gemiddelde salarisniveau per FTE medewerker per praktijk weergegeven afgezet tegen de functie. Bij de berekening van het voltijdssalaris is rekening gehouden met het aantal gewerkte weken per jaar en de werktijdsfactor. In de berekeningen voor onderstaande tabel zijn verder alleen de medewerkers die minimaal 0,05 FTE, werkzaam waren meegenomen in de analyse.

Tabel 3.2.4 Gemiddelde salarisniveau per medewerker per FTE naar arbeidsrelatie en functie, 2011

Arbeitsrelatie	Directie & Management	Tandarts-assistent, administratief medewerker, receptionist of overig
Eigenaar in loondienst		
Medewerker in loondienst	€38.120 n= 12	€31.076 n= 624

In de volgende figuur is de spreiding weergegeven van de salarisniveaus van de medewerker in loondienst met als functie tandartsassistent, administratief medewerker, receptionist of overig.

Figuur 3.2.1 Salarisniveau medewerker per FTE in loondienst met functie tandartsassistent ... overig, 2011

In deze sectie wordt de werktijdsfactor van de medewerkers weergegeven, dit geeft inzicht in hoeveel medewerkers er fulltime en parttime werken. Een werktijdsfactor van 100% betekent dat iedere medewerker fulltime werkt, oftewel dat iedere medewerker gemiddeld 36 uur of meer per week werkt. In de onderstaande tabel wordt de gemiddelde werktijdsfactor per medewerker weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de arbeidsrelatie en de functie.

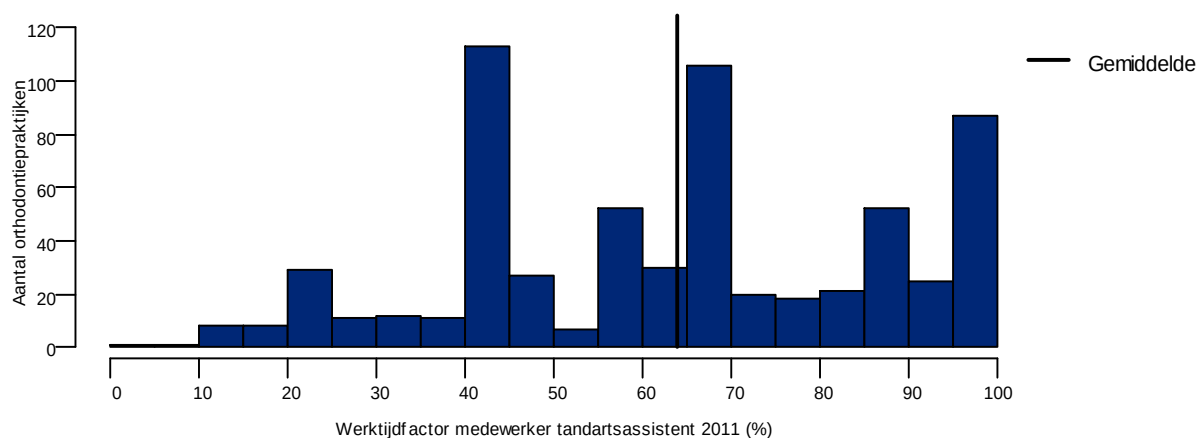
Let op, uit de helpdeskcontacten blijkt dat de hier getoonde werktijdsfactoren kleiner kunnen zijn dan de gemiddelde werktijdsfactoren voor de individuele medewerker. Het komt namelijk voor dat een medewerker voor meerdere praktijken werkt. Een medewerker die bijvoorbeeld de helft van zijn tijd in de ene praktijk werkzaam is en voor de andere helft in een andere praktijk, heeft in dit onderzoek dus een individuele werktijdsfactor van 50 procent terwijl deze medewerker wel fulltime werkt.

Tabel 3.2.5 Gemiddelde werktijdsfactor per medewerker naar arbeidsrelatie en functie, 2011

Arbeitsrelatie	Directie & Management	Tandarts-assistent, administratief medewerker, receptionist of overig
Eigenaar in loondienst		
Medewerker in loondienst	79,0% n= 12	64,0% n= 639

In de volgende figuur is de spreiding weergegeven van de werktijdfactor van de medewerkers in loondienst met de functie tandartsassistent, administratief medewerker, receptionist of overig.

Figuur 3.2.2 Werktijdfactor medewerker in loondienst met functie tandartsassistent ... overig, 2011

Aan de praktijken is tevens gevraagd om de beschikbaarheid in weken van de medewerkers op te geven. De volgende tabel geeft het gemiddeld aantal weken verlof, opleiding en ziekteverzuim weer voor het jaar 2011.

Tabel 3.2.6 Gemiddeld aantal niet beschikbare weken per medewerker naar arbeidsrelatie, 2011

Arbeitsrelatie	Niet beschikbaar door verlof in weken	Niet beschikbaar door opleiding in weken	Niet beschikbaar door ziekteverzuim in weken
Eigenaar niet in loondienst n<5			
Eigenaar in loondienst n<5			
Medewerker in loondienst n=725	4,32	0,12	1,07
Ingehuurd n=5	2,24	0,00	0,00
Onbezoldigd n=10	5,10	0,00	0,00
Anders n<5	4,21	0,00	0,00

Ten slotte wordt in de volgende tabel de gemiddelde tijdsbesteding in uren per week per type medewerker weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de arbeidsrelatie en de functie van de medewerker. De uren per week zijn het gemiddelde van de opgegeven arbeidsrelatie in uren per week.

Tabel 3.2.7 Gemiddelde tijdsbesteding in uren per week per medewerker naar arbeidsrelatie en functie, 2011

Arbeidsrelatie	Directie & Management	Tandarts-assistent, administratief medewerker, receptionist of overig
Eigenaar in loondienst		
Eigenaar niet in loondienst	n<5	
Medewerker in loondienst	29,4 n= 12	23,1 n= 639
Ingehuurd		15,2 n= 5
Onbezoldigd	n<5	n<5
Anders		26,5 n= 8

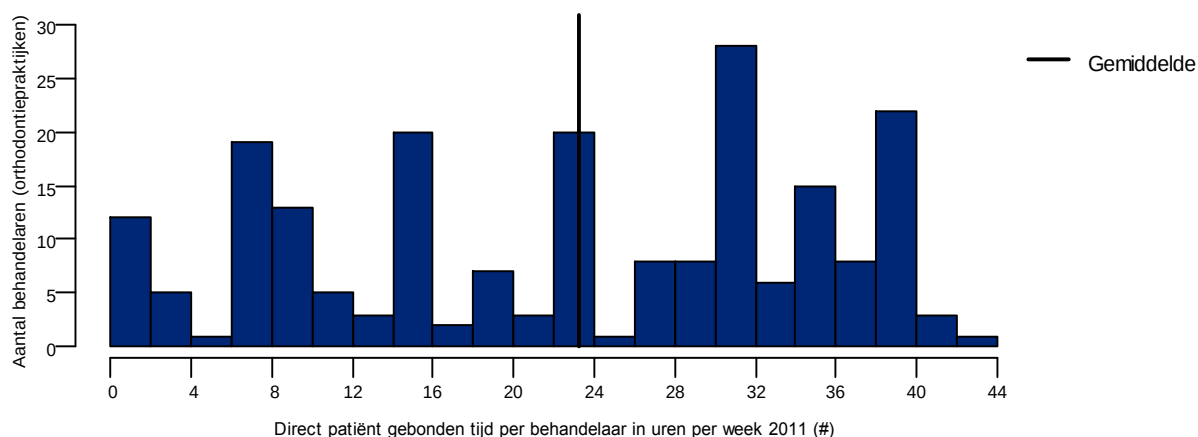
3.3 Tijdsbesteding per behandelaar

Voor iedere behandelaar heeft elke praktijk voor zowel 2011 als 2012 het aantal direct patiënt gebonden uren, het aantal indirect patiënt gebonden uren en het aantal niet patiënt gebonden uren voor een gemiddelde werkweek opgegeven. Een analyse van de tijdsbesteding geeft daarmee meer inzicht in hoeveel uur een behandelaar in een normale werkweek zorginhoudelijk actief is en hoeveel uur deze aan indirecte werkzaamheden besteed. Eerst volgt een overzicht van alle behandelaren, gevolgd door een overzicht van specifiek de behandelaren die als specialisme orthodontist hebben, de orthodontist behandelaren en daarna volgt een paragraaf met een overzicht voor de eigenaren behandelaren.

Direct patiënt gebonden tijd alle behandelaren

Het aantal direct patiënt gebonden uren per behandelaar per week is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.3.1 Direct patiënt gebonden tijd per behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal direct patiënt gebonden uren per behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

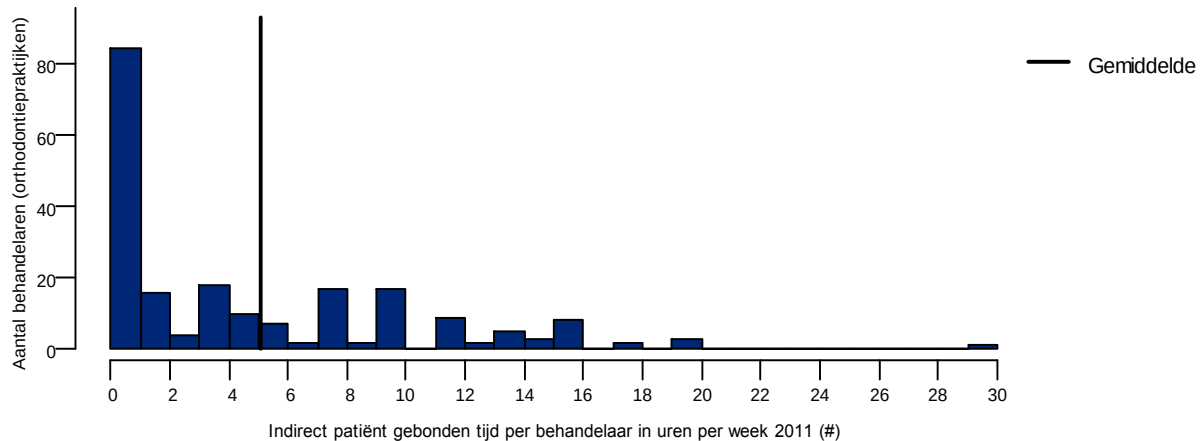
Tabel 3.3.1 Gemiddeld direct patiënt gebonden uren per behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Direct patiënt gebonden tijd per behandelaar in uren per week 2011	23,28	210
Direct patiënt gebonden tijd per behandelaar in uren per week 2012	23,37	211

Indirect patiënt gebonden tijd alle behandelaren

Het aantal indirect patiënt gebonden uren per behandelaar per week is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.3.2 Indirect patiënt gebonden tijd per behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal indirect patiënt gebonden uren per behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

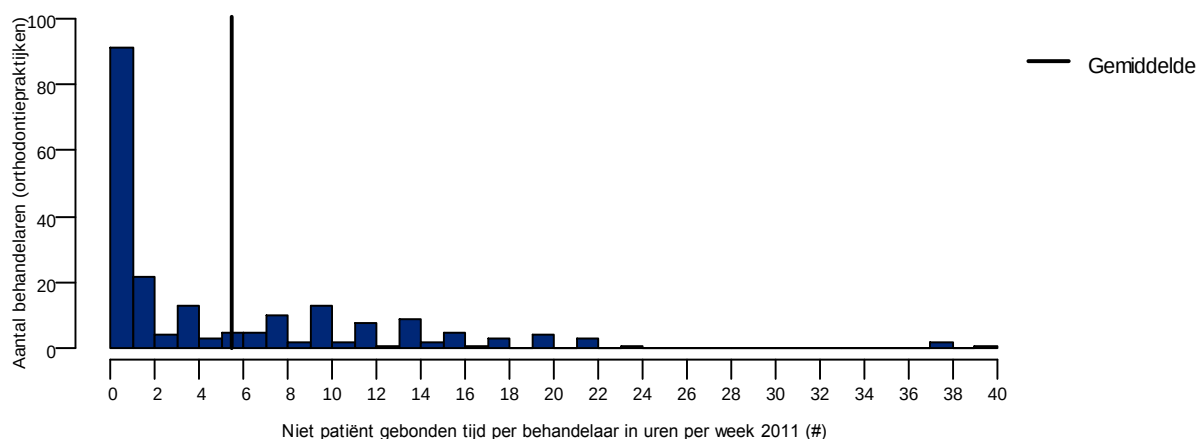
Tabel 3.3.2 Gemiddeld indirect patiënt gebonden uren per behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Indirect patiënt gebonden tijd per behandelaar in uren per week 2011	5,09	210
Indirect patiënt gebonden tijd per behandelaar in uren per week 2012	5,04	211

Niet patiënt gebonden tijd alle behandelaren

De volgende figuur toont het aantal niet patiënt gebonden uren per behandelaar per week.

Figuur 3.3.3 Niet patiënt gebonden tijd per behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal niet patiënt gebonden uren per behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3.3.3 Gemiddeld niet patiënt gebonden uren per behandelaar per week

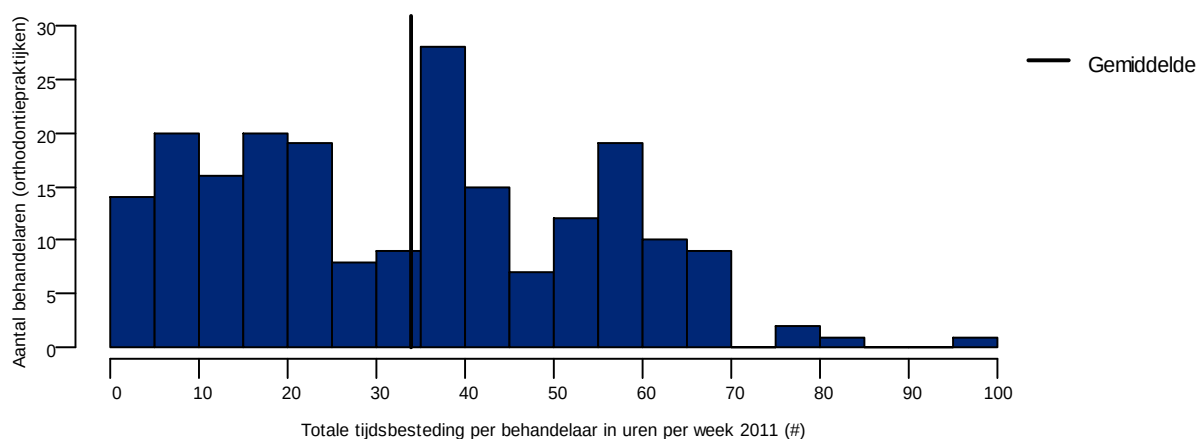
	Gemiddelde	n
Niet patiënt gebonden tijd per behandelaar in uren per week 2011	5,47	210
Niet patiënt gebonden tijd per behandelaar in uren per week 2012	5,28	211

Het is goed voorstelbaar dat het aantal niet patiënt gebonden uren van behandelaren afneemt naarmate het aantal en aandeel van medewerkers toeneemt. Onbezoldigde ondersteuning van bijvoorbeeld de partner van een eigenaar behandelaar kan hier ook een rol spelen.

Totale tijdsbesteding alle behandelaren

De totale tijdsbesteding in uren per behandelaar per week is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.3.4 Totale tijdsbesteding per behandelaar per week in uren, 2011

De gemiddelde totale tijdsbesteding in uren per behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3.3.4 Gemiddelde totale tijdsbesteding in uren per behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Totale tijdsbesteding per behandelaar in uren per week 2011	33,84	210
Totale tijdsbesteding per behandelaar in uren per week 2012	33,70	211

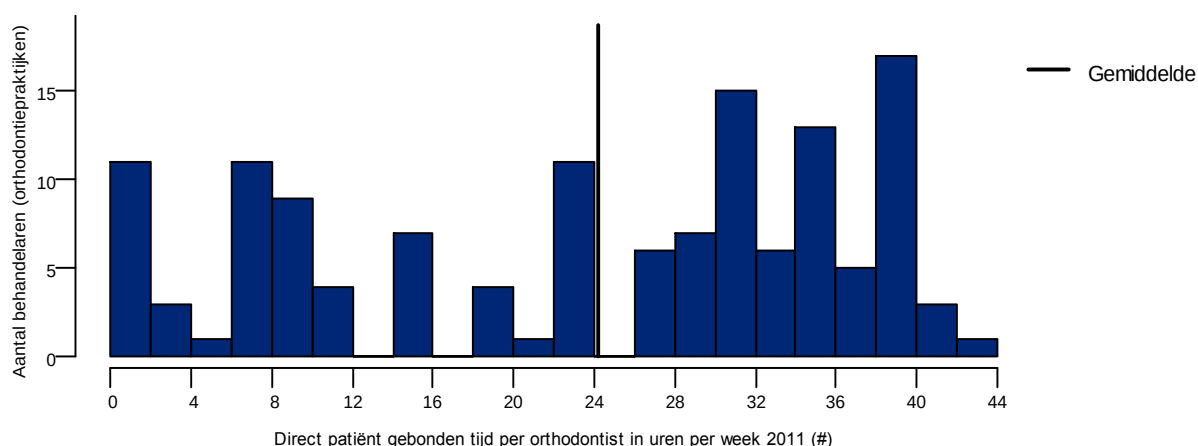
3.4 Tijdsbesteding per orthodontist behandelaar

Om meer inzicht te krijgen in de tijdsbesteding van het hoofdspecialisme van de praktijk; in het geval van orthodontiepraktijken zijn dit de orthodontist behandelaren, geeft onderstaande sectie de directe- en indirecte patiënt gebonden tijd en de niet patiënt gebonden tijd van orthodontist behandelaren weer.

Direct patiënt gebonden tijd orthodontist behandelaren

Het aantal direct patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar per week is weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 3.4.1 Direct patiënt gebonden tijd per orthodontist behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal direct patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

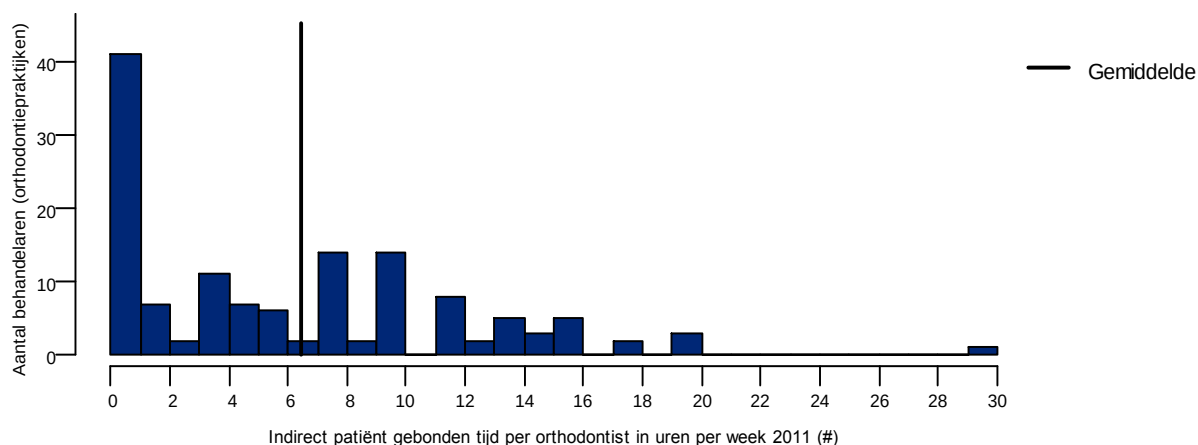
Tabel 3.4.1 Gemiddeld direct patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Direct patiënt gebonden tijd per orthodontist in uren per week 2011	24,18	135
Direct patiënt gebonden tijd per orthodontist in uren per week 2012	23,81	135

Indirect patiënt gebonden tijd orthodontist behandelaren

Het aantal indirect patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar per week is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.4.2 Indirect patiënt gebonden tijd per orthodontist behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal indirect patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

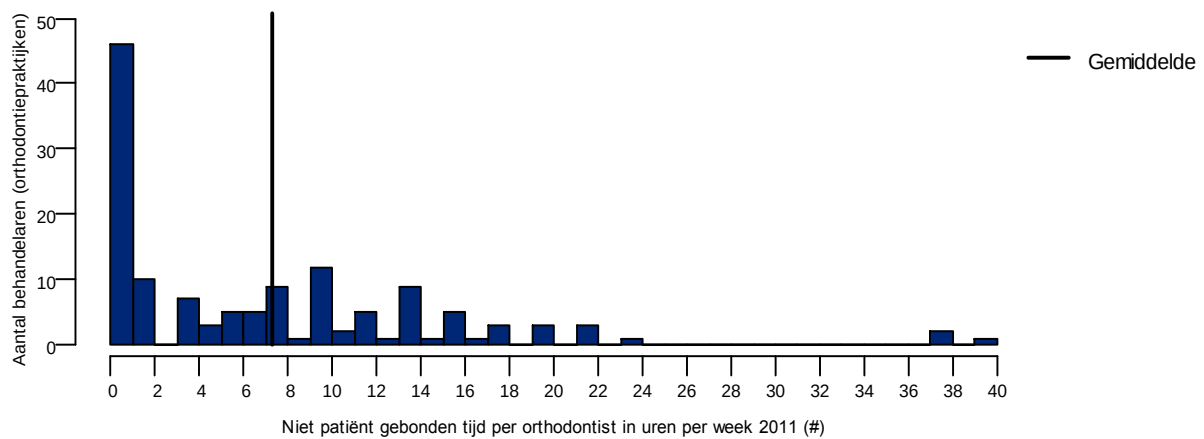
Tabel 3.4.2 Gemiddeld indirect patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Indirect patiënt gebonden tijd per orthodontist in uren per week 2011	6,41	135
Indirect patiënt gebonden tijd per orthodontist in uren per week 2012	6,22	135

Niet patiënt gebonden tijd orthodontist behandelaars

Het aantal niet patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar per week is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.4.3 Niet patiënt gebonden tijd per orthodontist behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal niet patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

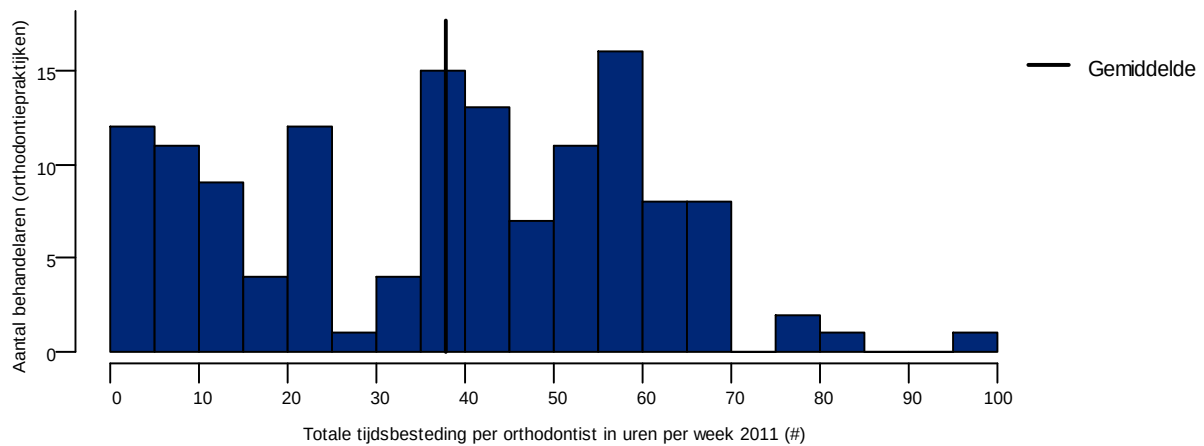
Tabel 3.4.3 Gemiddeld niet patiënt gebonden uren per orthodontist behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Niet patiënt gebonden tijd per orthodontist in uren per week 2011	7,29	135
Niet patiënt gebonden tijd per orthodontist in uren per week 2012	6,91	135

Totale tijdsbesteding orthodontist behandelaren

De totale tijdsbesteding in uren per orthodontist behandelaar per week is hieronder weergegeven.

Figuur 3.4.4 Totale tijdsbesteding per orthodontist behandelaar per week in uren, 2011

De gemiddelde totale tijdsbesteding in uren per orthodontist behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3.4.4 Gemiddelde totale tijdsbesteding in uren per orthodontist behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Totale tijdsbesteding per orthodontist in uren per week 2011	37,89	135
Totale tijdsbesteding per orthodontist in uren per week 2012	36,94	135

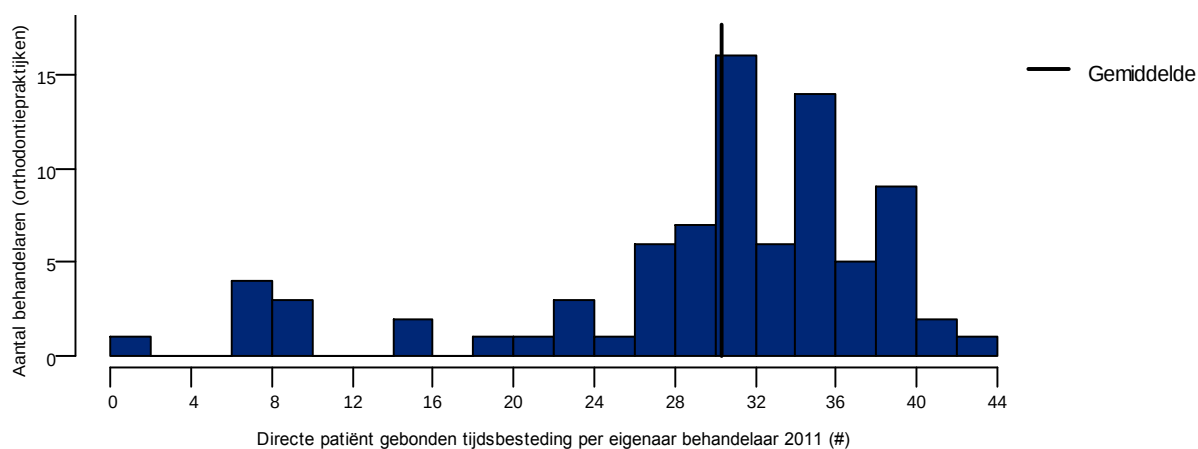
3.5 Tijdsbesteding per eigenaar behandelaar

In de systematiek voor tarief berekening worden de gegevens bepaald op het niveau van de FTE eigenaar. Hiervoor is de tijdsbesteding van eigenaren behandelaren een belangrijk gegeven. De definitie en berekeningswijze van dit begrip wordt gedetailleerd beschreven in rapport nul, algemeen onderzoeksrapport. Deze paragraaf geeft daarom specifiek ook voor eigenaren behandelaren de tijdsbesteding weer. De figuren en tabellen tonen opnieuw de directe- en indirecte patiënt gebonden tijd en de niet patiënt gebonden tijd, maar in dit geval alleen voor de eigenaren behandelaren.

Direct patiënt gebonden tijd eigenaren behandelaren

Het aantal direct patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar per week is weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 3.5.1 Direct patiënt gebonden tijd per eigenaar behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal direct patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

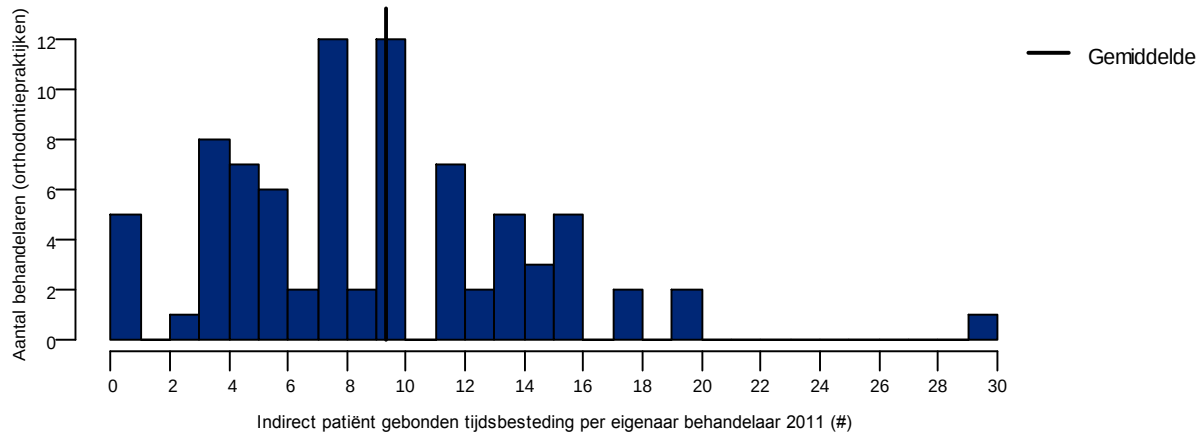
Tabel 3.5.1 Gemiddeld direct patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Directe patiënt gebonden tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2011	30,34	82
Directe patiënt gebonden tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2012	30,34	80

Indirect patiënt gebonden tijd eigenaren behandelaren

Het aantal indirect patiënt gebonden uren per tandarts eigenaar per week is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 3.5.2 Indirect patiënt gebonden tijd per eigenaar behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal indirect patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

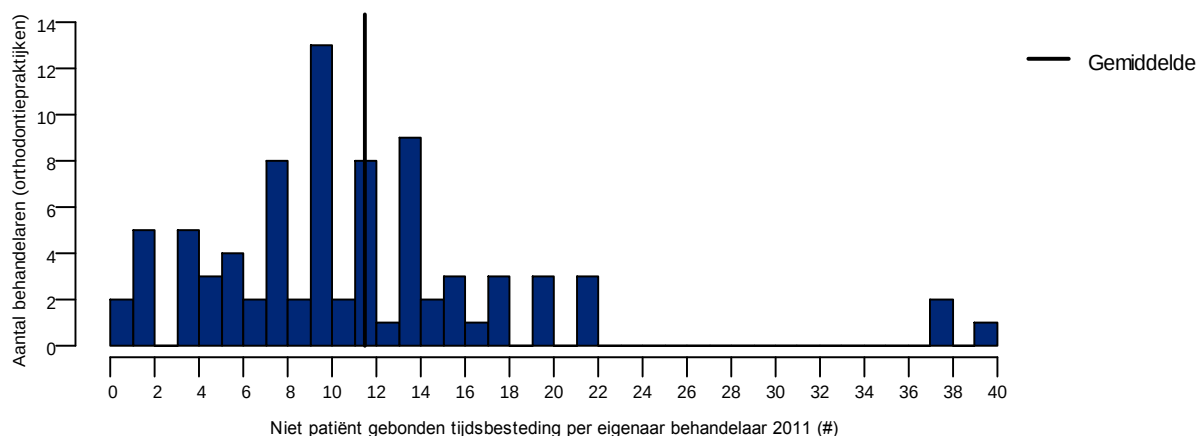
Tabel 3.5.2 Gemiddeld indirect patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Indirect patiënt gebonden tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2011	9,35	82
Indirect patiënt gebonden tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2012	9,68	80

Niet patiënt gebonden tijd eigenaren behandelaren

Het aantal niet patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar per week is weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 3.5.3 Niet patiënt gebonden tijd per eigenaar behandelaar per week in uren, 2011

Het gemiddeld aantal niet patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

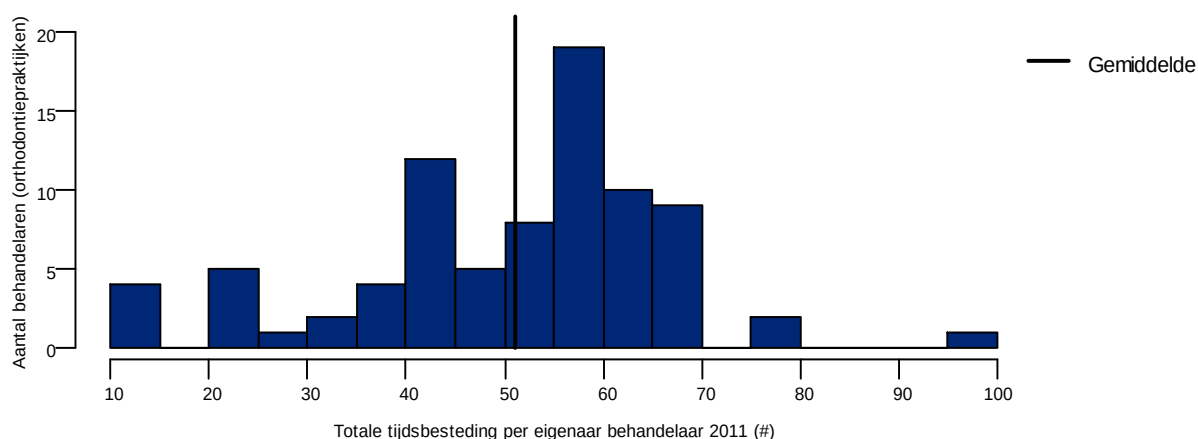
Tabel 3.5.3 Gemiddeld niet patiënt gebonden uren per eigenaar behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Niet patiënt gebonden tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2011	11,47	82
Niet patiënt gebonden tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2012	11,21	80

Totale tijdsbesteding eigenaren behandelaren

De totale tijdsbesteding in uren per eigenaar behandelaar per week is hieronder weergegeven.

Figuur 3.5.4 Totale tijdsbesteding per eigenaar behandelaar per week in uren, 2011

De gemiddelde totale tijdsbesteding in uren per eigenaar behandelaar in een normale werkweek is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 3.5.4 Gemiddelde totale tijdsbesteding in uren per eigenaar behandelaar per week

	Gemiddelde	n
Totale tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2011	51,16	82
Totale tijdsbesteding per eigenaar behandelaar 2012	51,22	80

3.6 Tijdsbesteding behandelaren per praktijk

In paragraaf 3.3 is de tijdsbesteding besproken per behandelaar. Deze paragraaf zal ingaan op de totale tijdsbesteding van de behandelaren per praktijk en tevens zal de correctie voor ZZP'ers behandeld worden.

ZZP'ers kunnen tegen een urenvergoeding of voor een aandeel in de omzet worden ingehuurd. Om niet alleen informatie te hebben over hun kosten werd in het invulblad tijdsbesteding hun tijdsbesteding uitgevraagd en elders in de vragenlijst de omzet die zij draaiden. Er werd expliciet gevraagd om de omzet op te geven wanneer de tijdsbesteding niet bekend was. De vraag over ZZP omzet leverde de volgende gegevens op:

Tabel 3.6.1 Gemiddelde ZZP omzet (VAR WUO omzet)

Onderdeel	2011 n=73	2012 n=72
Gemiddelde VAR WUO omzet	€ 12.915	€ 4.359
Aantal praktijken met VAR WUO omzet > 0	5	4
Gemiddelde VAR WUO omzet van deze praktijken	€188.558	€ 78.456

Voor ZZP'ers waarvan de tijdsbesteding niet was opgegeven werd voor de berekening van de totale behandeluren per praktijk een correctie doorgevoerd met behulp van bovenstaande omzet. Wij veronderstelden hiervoor dat de ZZP'ers die in een bepaalde praktijk werkzaam zijn evenveel omzet per uur realiseren als de andere behandelaren in die praktijk. Deze omzet-uren verhouding werd gebruikt om de tijdsbesteding door ZZP'ers aan te vullen.

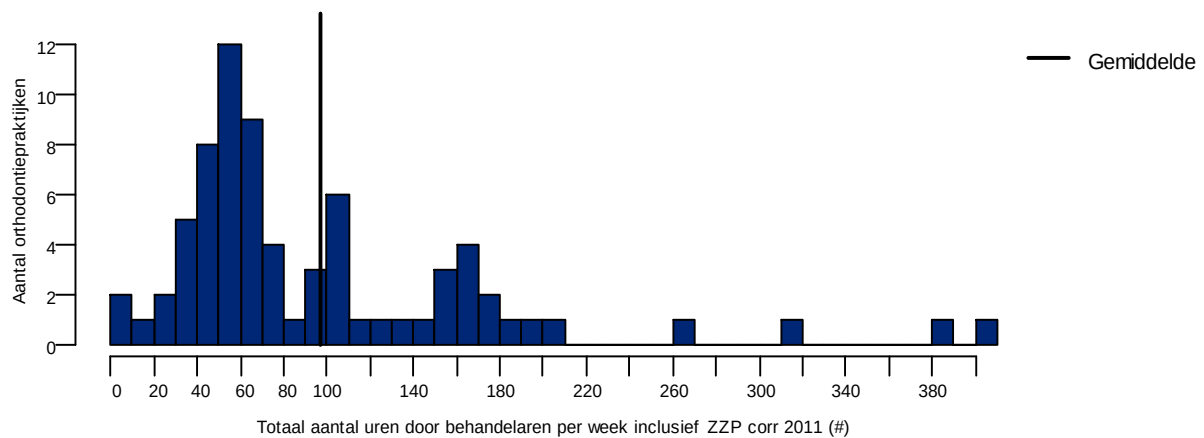
In de onderstaande tabellen wordt de tijdsbesteding per praktijk per week weergegeven voor de jaren 2011 en 2012. Tevens is de gecorrigeerde tijdsbesteding weergegeven. Deze correctie is overigens alleen toegepast in deze tabel. Bij de weergave van de tijdsbesteding per behandelaar en bij de berekening van FTE constructen is deze factor dus buiten beschouwing gelaten.

Tabel 3.6.2 Gemiddelde uren van de behandelaren per praktijk per week per type tijdsbesteding

Tijdsbesteding in uren per week per praktijk n(2011)=73, n(2012)=72	Direct patiënt gebonden	Indirect patiënt gebonden	Niet patiënt gebonden	Totaal
Zonder ZZP correctie factor 2011	66,97	14,63	15,74	97,34
Met ZZP correctie factor 2011	66,97	14,63	15,74	97,35
Zonder ZZP correctie factor 2012	68,50	14,78	15,47	98,75
Met ZZP correctie factor 2012	68,50	14,78	15,47	98,76

De spreiding van de totale tijdsbesteding van de behandelaren in uren per week per praktijk met ZZP correctie is in de volgende figuur weergegeven voor het jaar 2011.

Figuur 3.6.1 Totale tijdsbesteding in uren per week per praktijk met ZZP correctie, 2011

De volgende figuur geeft de totale tijdsbesteding van de behandelaren per praktijk in 2011 weer, gespecificeerd naar het type arbeidsrelatie en specialisme van de behandelaren.

Tabel 3.6.3 Gemiddelde uren per praktijk per week per type arbeidsrelatie en specialisme, 2011

Arbeidsrelatie n= 73	Tandarts	Mondhygiënist	Orthodontist	Tandprotheticus	Preventie assistent	Anders	Totaal
Eigenaar niet in loondienst	4,521		24,899			0,274	29,693
Eigenaar in loondienst	0,863		25,071			1,836	27,770
Behandelaar in loondienst	1,326	4,058	4,164		7,226	2,014	18,788
Ingehuurd	2,315	1,041	14,003			1,260	18,619
Onbezoldigd			0,264			0,534	0,798
Anders			1,671				1,671
Totaal	9,025	5,099	70,072		7,226	5,918	97,340

Percentages tijdsbesteding

In deze sectie van tijdsbesteding volgen de verhoudingsgetallen voor de verschillende typen uren tijdsbesteding van de behandelaren voor 2011 en 2012 voor onze totale populatie behandelaren. Hierbij is er een uitsplitsing gemaakt naar de eigenaren in loondienst en eigenaren niet in loondienst, de niet eigenaar behandelaren en ten slotte alle behandelaren.

Tabel 3.6.4 Tijdsbesteding per type activiteit, 2011

	Direct patiëntgebonden	Indirect patiëntgebonden	Niet patiëntgebonden	Totaal
Eigenaren niet in loondienst n= 41	56,4%	20,1%	23,5%	100,0%
Eigenaren in loondienst n= 39	62,3%	17,6%	20,2%	100,0%
Niet eigenaar behandelaren n= 131	83,2%	9,6%	7,2%	100,0%
Alle behandelaren n= 211	69,4%	15,0%	15,7%	100,0%

Tabel 3.6.5 Tijdsbesteding per type activiteit, 2012

	Direct patiëntgebonden	Indirect patiëntgebonden	Niet patiëntgebonden	Totaal
Eigenaren niet in loondienst n= 42	56,7%	18,9%	24,4%	100,0%
Eigenaren in loondienst n= 40	62,1%	17,6%	20,3%	100,0%
Niet eigenaar behandelaren n= 128	82,5%	10,4%	7,2%	100,0%
Alle behandelaren n= 210	68,8%	15,0%	16,2%	100,0%

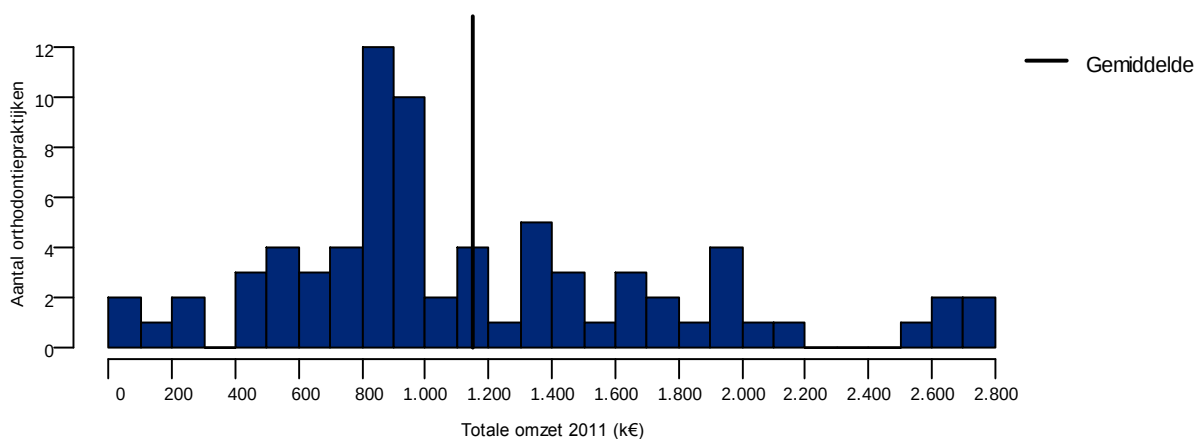
4. Opbrengsten en prestaties

In dit hoofdstuk worden de opbrengsten en de prestaties van de orthodontiepraktijken in kaart gebracht. Het hoofdstuk start met een paragraaf over de opbrengsten zoals die zijn opgegeven in de winst- en verliesrekening van de vragenlijst. Daarna volgen twee paragrafen over de productie gegevens en het hoofdstuk sluit af met een paragraaf waarin de omzet uit de winst- en verliesrekening wordt vergeleken met de omzet gebaseerd op de productie gegevens.

4.1 Opbrengsten

In de figuur hieronder wordt de spreiding van de totale praktijk opbrengsten voor 2011 weergegeven.

Figuur 4.1.1 Totale praktijk opbrengsten, 2011

In de tabel hieronder worden de gemiddelde opbrengsten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de praktijk opbrengsten waarbij er een uitsplitsing wordt gemaakt in omzet mondzorg, omzet techniek in eigen beheer, overige opbrengsten en correcties voor voorgaande perioden.

Tabel 4.1.1 Omzet per categorie

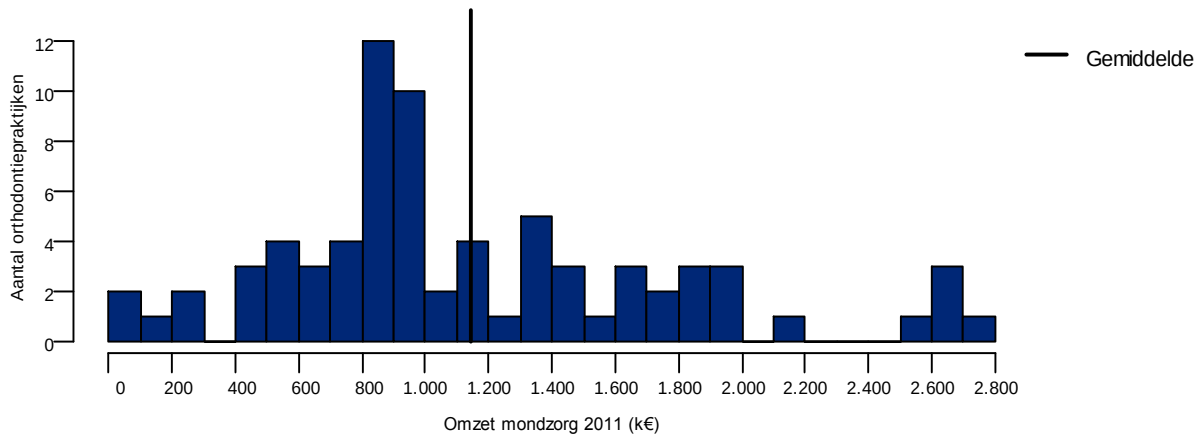
Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Omzet mondzorg	€1.144.576	€1.159.509
Omzet techniek in eigen beheer	€ 404	€ 581
Overige opbrengsten	€ 4.488	€ 4.097
Correcties voor voorgaande perioden	€ 1.503	€ -662
Totale praktijkopbrengsten	€1.150.971	€1.163.524

Van de omzet mondzorg, omzet techniek in eigen beheer en de overige opbrengsten volgen nu de figuren om de spreiding van deze onderdelen weer te geven. Van de correcties op voorgaande perioden wordt geen figuur weergegeven, omdat deze voor het onderzoek niet relevant zijn.

Omzet mondzorg

In de onderstaande figuur is de spreiding van de omzet mondzorg per praktijk weergegeven. Een deel van de omzet mondzorg bestaat uit materiaal en techniek kosten die vaak één op één worden doorberekend aan de patiënt, deze worden in hoofdstuk 5 nader beschreven.

Figuur 4.1.2 Omzet mondzorg, 2011

Omzet techniek in eigen beheer

Bij orthodontiepraktijken komt omzet uit techniek in eigen beheer nauwelijks voor.

In de onderstaande tabel is voor 2011 en 2012 de gemiddelde omzet techniek in eigen beheer weergegeven. Tevens is aangegeven hoeveel praktijken omzet techniek in eigen beheer hebben opgegeven en ten slotte is nogmaals het gemiddelde weergegeven, alleen nu gebaseerd op het aantal praktijken die daadwerkelijk omzet techniek in eigen beheer hebben opgegeven.

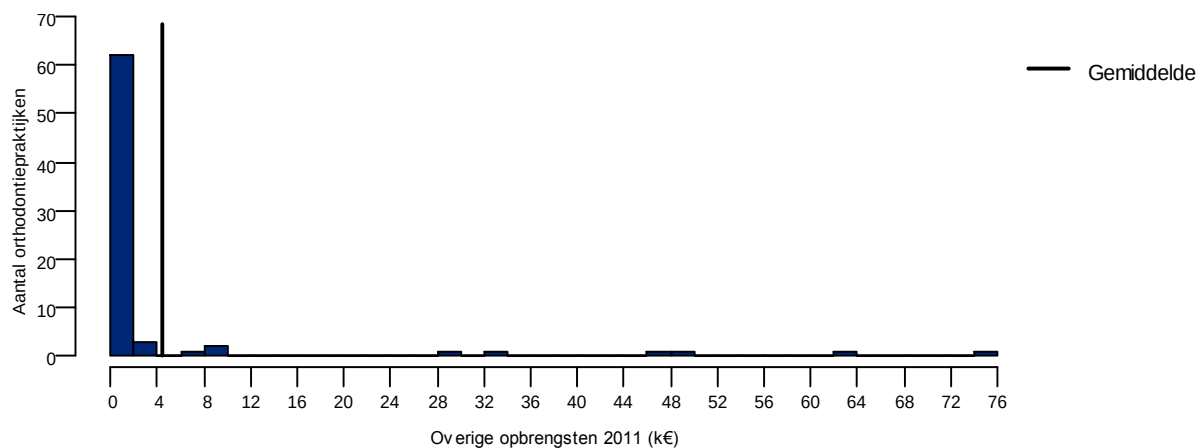
Tabel 4.1.2 Specificatie omzet techniek in eigen beheer

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Gemiddelde omzet techniek in eigen beheer	€ 404	€ 581
Aantal praktijken met omzet techniek in eigen beheer ongelijk 0	1	1
Gemiddelde omzet techniek in eigen beheer van deze praktijken	€29.866	€42.400

Overige opbrengsten

In de figuur hieronder worden de overige opbrengsten voor 2011 weergegeven. Onder overige opbrengsten vallen onder andere de verhuur van bedrijfsruimte en overige verkoop zoals de verkoop van whitening producten en artikelen gebitsverzorging.

Figuur 4.1.3 Overige opbrengsten, 2011

In de onderstaande tabel zijn voor 2011 en 2012 de gemiddelde overige opbrengsten weergegeven. Tevens is aangegeven hoeveel praktijken overige opbrengsten hebben opgegeven en ten slotte is nogmaals het gemiddelde weergegeven, alleen nu gebaseerd op het aantal praktijken die daadwerkelijk overige opbrengsten hebben opgegeven.

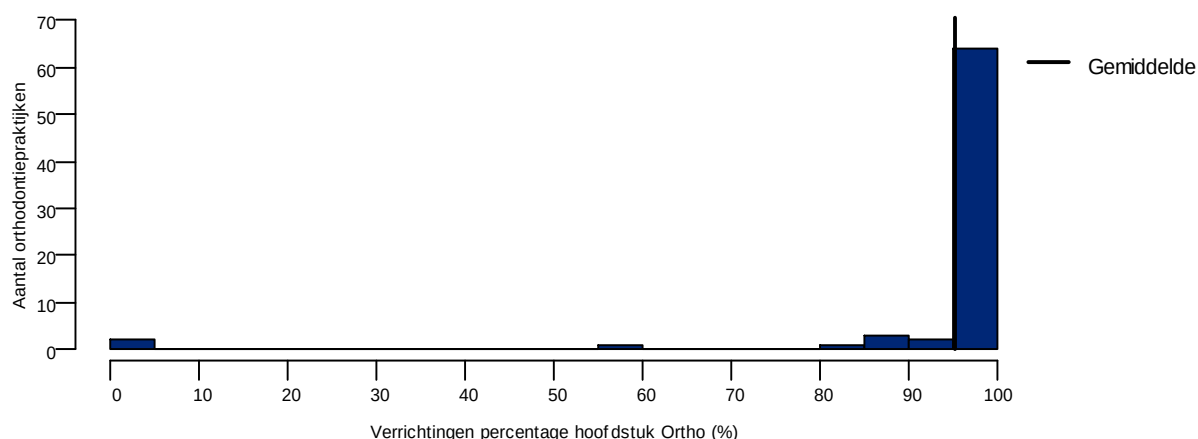
Tabel 4.1.3 Specificatie overige opbrengsten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Gemiddelde overige opbrengsten	€ 4.488	€ 4.097
Aantal praktijken met overige opbrengsten ongelijk 0	15	13
Gemiddelde overige opbrengsten van deze praktijken	€22.143	€23.003

4.2 Prestaties 2011

De opbrengsten komen voort uit de totale productiewaarde van de praktijk. De productie wordt gerealiseerd via honderden zogenaamde prestatiecodes die staan voor verschillende verrichtingen met een tarief per verrichting. Per soort mondzorgpraktijk zijn er prestatiecode hoofdstukken die specifiek bij een differentiatie horen. Het is te verwachten dat de prestaties in deze hoofdstukken ook in aanzienlijke mate de inkomsten van de praktijk bepalen. Voor de orthodontiepraktijken gaat het uiteraard om de specifieke orthodontie verrichtingen. Er waren in 2011 voor tandartsen en orthodontisten twee hoofdstukken waarin orthodontie prestatiecodes waren ondergebracht, namelijk hoofdstuk D (orthodontie) en het hoofdstuk Ortho. In de volgende figuur wordt het aandeel dat deze hoofdstukken in 2011 hadden in de totale productiewaarde van de praktijk weergegeven.

Figuur 4.2.1 Spreiding prestatiecode hoofdstukken Ortho en D, 2011

Uit de figuur blijkt dat vrijwel alle praktijken bijna hun gehele productiewaarde ontleen aan de zescijferige codes specifiek voor orthodontie en de D codes.

In de volgende tabel is de volledige lijst van prestatiecode hoofdstukken met bijbehorende omschrijvingen opgenomen die in 2011 van toepassing was.

Tabel 4.2.1 Beschrijvingen prestatiecode hoofdstukken, 2011

Hoofdstuk	Beschrijving 2011
A	Anesthesie
B	Lachgassedatie
C	Consultatie en diagnostiek
D	Orthodontie
E	Endodontologie
G	Gnathologie
H	Chirurgische ingrepen (inclusief anesthesie)
J	Orale implantologie
M	Preventie en mondhygiëne
Mond	Overige codes mondhygiëne
Ortho	Orthodontie (zescijferig)
P	Uitneembare prothetische voorzieningen
R	Restauraties door middel van niet plastische materialen
T	Parodontologie
U	Bijzondere tandheelkunde
U01 U02 U03	AWBZ
V	Restauraties door middel van plastische middelen
X	Röntgendiagnostiek
Z	Abonnementstarieven

In de volgende tabel is het gemiddelde van de productiewaarde weergegeven. Daarbij is er een onderscheid gemaakt tussen honorarium en materiaal en techniekkosten. Wij rapporteren hier twee variabelen: het honorarium dat op basis van de productie administratie per hoofdstuk door de praktijken gemiddeld zou kunnen worden gedeclareerd, en hetzelfde bedrag voor de materiaal en techniekkosten. Deze onderverdeling sluit aan bij de tariefsystematiek van de NZa en bij de gegevens die in de productiesoftware van praktijken worden bijgehouden.

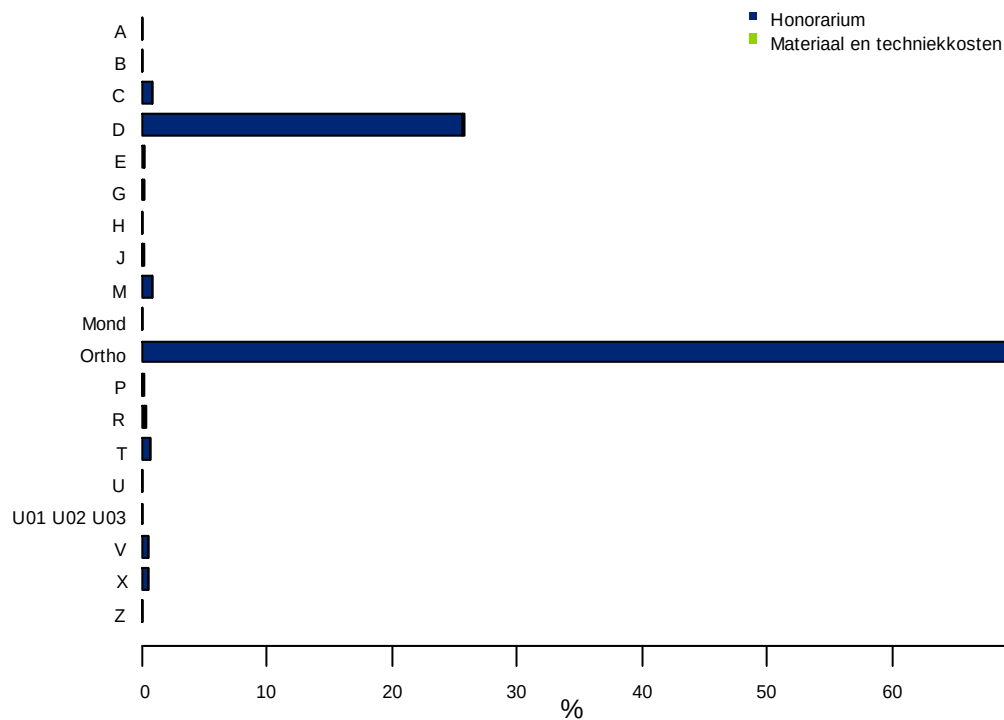
Tabel 4.2.2 Gemiddelde productiewaarde, 2011

Hoofdstuk	Honorarium	Materiaal en techniekkosten	Totaal
A	€ 603	€ 0	€ 603
B	€ 5	€ 0	€ 5
C	€ 8.952	€ 35	€ 8.987
D	€ 290.905	€ 1.967	€ 292.872
E	€ 2.511	€ 17	€ 2.528
G	€ 1.645	€ 1.030	€ 2.675
H	€ 667	€ 0	€ 667
J	€ 671	€ 675	€ 1.346
M	€ 10.239	€ 125	€ 10.364
Mond	€ 274	€ 2	€ 276
Ortho	€ 783.675	€ 3.718	€ 787.393
P	€ 537	€ 807	€ 1.344
R	€ 2.075	€ 2.689	€ 4.764
T	€ 7.128	€ 586	€ 7.714
U	€ 56	€ 0	€ 56
U01 U02 U03	€ 0	€ 0	€ 0
V	€ 6.505	€ 1	€ 6.506
X	€ 5.436	€ 0	€ 5.436
Z	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€1.121.884	€11.652	€1.133.536

Relatieve productiewaarde prestatiecodes 2011 per prestatiecode hoofdstuk

We nemen ook de relatieve productiewaarde per prestatiecode hoofdstuk voor 2011 op. In onderstaande figuur is de procentuele verdeling tussen het honorarium en de materiaal en techniekkosten weergegeven voor de prestatiecode hoofdstukken. Uit de figuur valt onder andere af te lezen dat de Ortho codes (orthodontie, zescijferig) met ruim 70 procent voor de meeste omzet verantwoordelijk zijn.

Figuur 4.2.1 Verdeling productiewaarde per prestatiecode hoofdstuk, 2011

4.3 Prestaties 2012

Door een forse hercodering van de prestaties verschilden de hoofdstukletters, de omschrijvingen en de verrichtingen per prestatiecode in 2012 aanzienlijk van die in 2011. In onderstaande tabel is de beschrijving per prestatiecode hoofdstuk weergegeven voor 2012.

Tabel 4.3.1 Beschrijvingen prestatiecode hoofdstukken, 2012

Hoofdstuk	Beschrijving 2012
A	Consultatie en diagnostiek
C	Preventieve mondzorg
E	Vullingen, kronen en bruggen
G	Kunstgebitten (prothetische voorzieningen)
J	Chirurgie
L	Wortelkanaalbehandeling (endodontologie)
N	Tandvlesbehandelingen (parodontologie)
P	Implantaten (implantologie)
S	Kaakgewrichtsbehandelingen
V	Beugels (orthodontie)
W	Nazorg
X	Diversen
X 751	Tijdtarief mondzorg AWBZ
Z	Abonnementen

In de volgende tabel is het gemiddelde van de productiewaarde weergegeven. Daarbij is er een onderscheid gemaakt tussen honorarium en materiaal en techniekkosten. Wij rapporteren hier twee variabelen: het honorarium dat op basis van de productie administratie per hoofdstuk door de praktijken gemiddeld zou kunnen worden gedeclareerd, en hetzelfde bedrag voor de materiaal en techniekkosten. Deze onderverdeling sluit aan bij de tariefsystematiek van de NZa en bij de gegevens die in de productiesoftware van praktijken worden bijgehouden.

Tabel 4.3.2 Gemiddelde productiewaarde, 2012

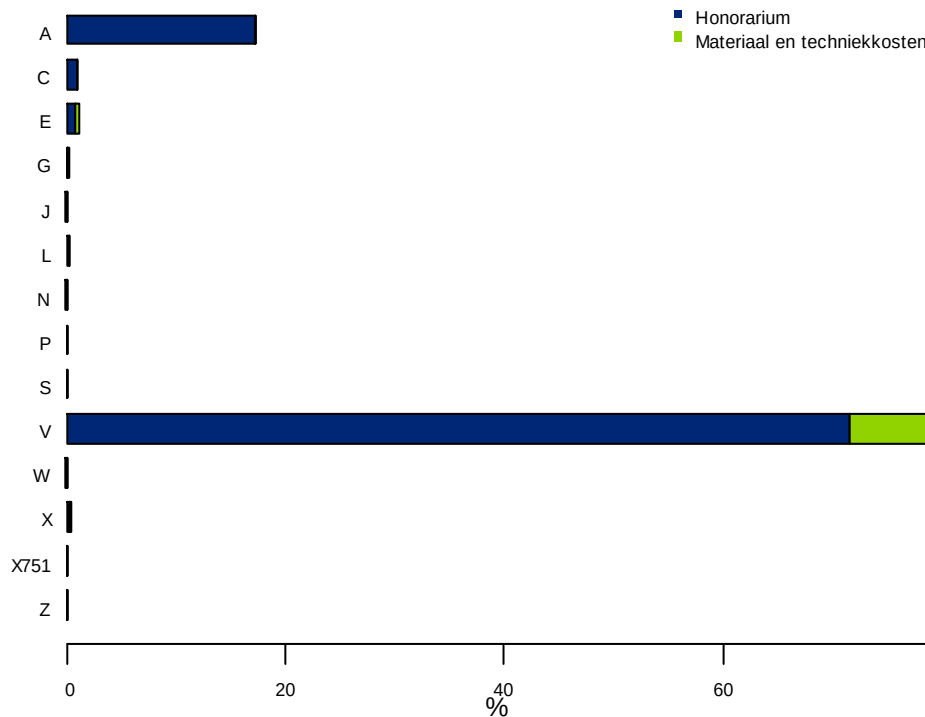
Hoofdstuk	Honorarium	Materiaal en techniekkosten	Totaal
A	€ 198.758	€ 129	€ 198.887
C	€ 11.175	€ 59	€ 11.234
E	€ 9.068	€ 2.973	€ 12.041
G	€ 721	€ 971	€ 1.692
J	€ 1.195	€ 11	€ 1.206
L	€ 1.961	€ 0	€ 1.961
N	€ 1.390	€ 3	€ 1.393
P	€ 519	€ 247	€ 766
S	€ 140	€ 152	€ 292
V	€ 823.437	€ 90.291	€ 913.728
W	€ 1.523	€ 0	€ 1.523
X	€ 3.396	€ 941	€ 4.337
X751	€ 0	€ 0	€ 0
Z	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€1.053.282	€95.778	€1.149.060

Hoofdstuk A (consultatie, diagnostiek) valt hier op als tweede categorie, naast beugels / orthodontie.

Relatieve productiewaarde prestatiecodes 2012 per prestatiecode hoofdstuk

We nemen ook de relatieve productiewaarde per hoofdstuk voor 2012 op. In onderstaande figuur is de procentuele verdeling tussen het honorarium en de materiaal en techniekkosten weergegeven voor de prestatiecode hoofdstukken. Uit de figuur valt onder andere af te lezen dat de V codes (beugels, orthodontie) met circa tachtig procent voor het overgrote deel van de productiewaarde verantwoordelijk zijn.

Figuur 4.3.1 Verdeling productiewaarde per prestatiecode hoofdstuk, 2012

4.4 Confrontatie omzet

In deze paragraaf wordt een vergelijking gemaakt tussen de omzet die door de praktijken is opgegeven in de winst- en verliesrekening en de productiewaarde die vanuit de aangeleverde productiegegevens bepaald kan worden. In de onderstaande tabel wordt deze vergelijking weergegeven. Voor een zuivere vergelijking tussen de omzet en de productiewaarde zijn enkel de praktijken die beide gegevens hadden gerapporteerd meegenomen in de confrontatie. Praktijken die een deelonthefing verschaft hebben gekregen voor het aanleveren van hun prestatiegegevens zijn dus niet in onderstaande tabel meegenomen.

Tabel 4.4.1 Confrontatie omzet winst- en verliesrekening en omzet vanuit productiegegevens

Onderdeel	2011 n=73	2012 n=72
Omzet gebaseerd op prestaties	€1.133.537	€1.149.060
Omzet mondzorg en techniek in eigen beheer	€1.143.859	€1.160.450
Vershil absoluut	€ 10.322	€ 11.390
Vershil percentage	0,90%	0,98%

Uit de tabel valt af te lezen dat de omzet vanuit de productiegegevens niet exact gelijk is aan de optelsom van de omzet mondzorg plus omzet techniek in eigen beheer. In de validatiefase van het onderzoek is gebleken dat dit komt door de volgende oorzaken:

1. Doordat prestaties rond de jaarwisseling worden gefactureerd, waarbij de facturatie in een ander jaar plaatsvond dan de werkelijk verrichting
2. Doordat codes uit een ander jaar nog in de productiegegevens voorkomen
3. Praktijken gebruikten voor hun productie administratie “eigen” prestatiecodes die niet voorkomen in de lijst met door de NZa vastgestelde prestaties, met name in 2012
4. De productiesoftware van veel praktijken neemt declaraties soms dubbel mee, met name als er bij eerste facturering een fout is gemaakt

Gegeven het bovenstaande zal in de verdere analyses van dit onderzoek worden gerekend met de omzet mondzorg en omzet techniek in eigen beheer vanuit de winst- en verliesrekening. Praktijken gaven in de validatiefase vaak ook aan dat deze omzetten betrouwbaarder waren dan die uit de productie administratie omdat zij ten behoeve van het opstellen van financiële overzichten en belastingaangiftes geschoond waren en daarmee betrouwbaarder waren dan de productie-administratie.

De omzetten op basis van de prestaties, de zogenaamde productiewaarden, zijn afgezien van de rapportage in dit hoofdstuk ook in de verificatiefase gebruikt. Zij werden bijvoorbeeld gebruikt om via de verdeling over prestatie code hoofdstukken vast te stellen of een tandartspraktijk feitelijk vooral behandelingen uitvoerde die gekoppeld zijn aan een bepaalde differentiatie.

5. Kosten

In dit hoofdstuk worden de kosten van de mondzorg praktijken in kaart gebracht. Eerst worden de kosten op hoofdcategorie weergegeven. Daarna wordt elke categorie in detail behandeld. In de laatste paragraaf worden de niet uit de jaarrekening of fiscale aangifte van de praktijk blijvende praktijkkosten nog beschreven. Deze laatste zijn niet meegenomen in het overzicht van de totale praktijkkosten waar dit hoofdstuk mee begint, omdat zij in principe (bij het juist invullen van de vragenlijst) geen kosten van de praktijk betreffen. In de gedetailleerde behandeling van de verschillende categorieën kosten van de praktijk worden zij wel meegenomen.

5.1 Hoofdcategorieën kosten

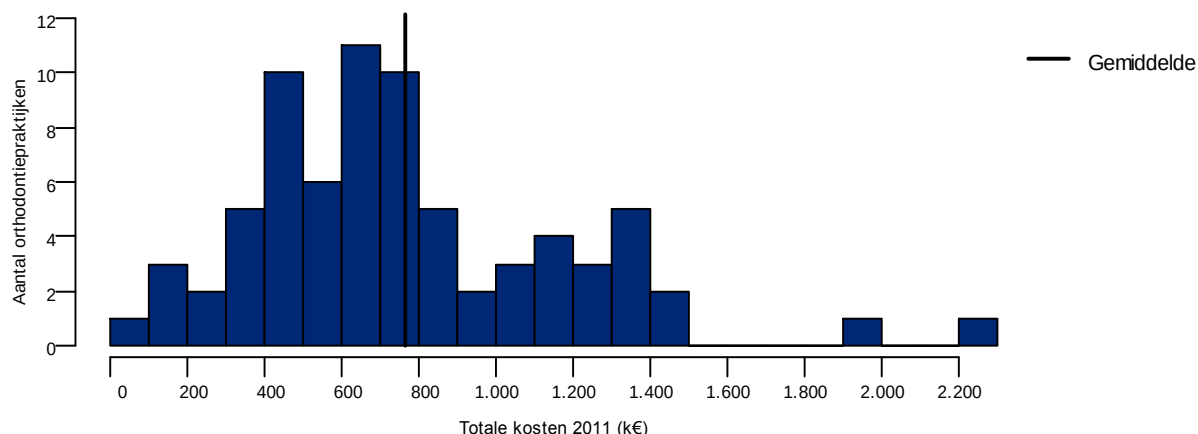
In de onderstaande tabel zijn de hoofdcategorieën mondzorgkosten weergegeven.

Tabel 5.1.1 Hoofdcategorieën mondzorgkosten

Hoofdcategorieën mondzorgkosten	
- Kosten van techniek en materiaal	- Algemene kosten
- Personeelskosten	- Financieringslasten
- Huisvestingskosten	- Afschrijvingskosten
- Verkoopkosten	- Overige kosten

De gemiddelde totale kosten per praktijk geven voor 2011 het volgende beeld.

Figuur 5.1.1 Totale kosten, 2011

In de volgende tabel is de specificatie van de gemiddelde totale kosten per praktijk weergegeven voor de jaren 2011 en 2012.

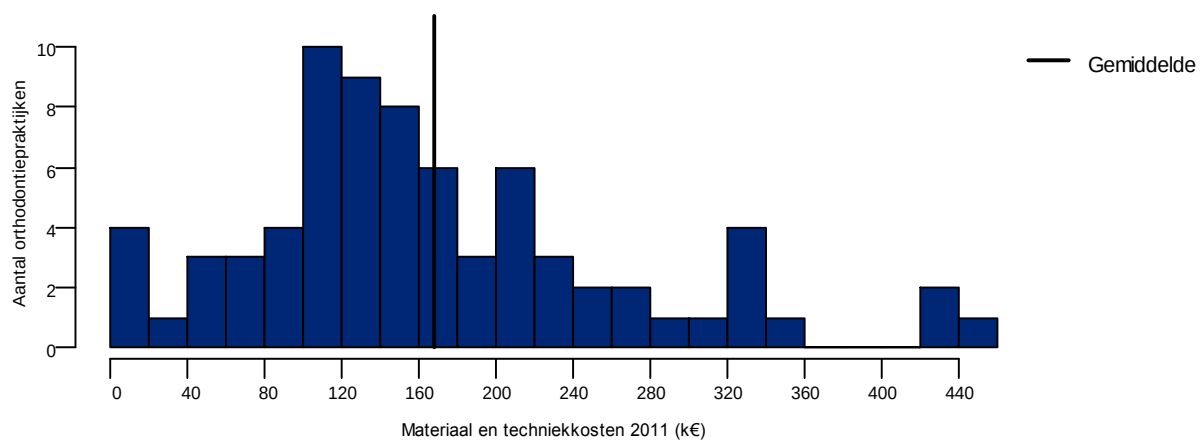
Tabel 5.1.2 Specificatie totale kosten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Kosten van techniek en materiaal	€168.152	€178.857
Personeelskosten	€342.027	€365.730
Huisvestingskosten	€ 59.438	€ 63.214
Verkoopkosten	€ 11.462	€ 11.066
Algemene kosten	€ 83.940	€ 89.274
Financieringslasten	€ 14.133	€ 14.978
Afschrijvingen	€ 71.007	€ 64.459
Overige kosten	€ 12.008	€ 14.020
Totale kosten	€762.167	€801.598

5.2 Kosten van techniek en materiaal

In de figuur hieronder worden de totale kosten van techniek en materiaal voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.2.1 Kosten techniek en materiaal, 2011

In de tabel hieronder worden de gemiddelde kosten van techniek en materiaal per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de kosten van techniek en materiaal waarbij er een uitsplitsing wordt gemaakt in (i) techniekkosten voor techniek in eigen beheer (ii) kosten ingekochte techniek (iii) kosten materiaal en (iv) kosten van overige opbrengsten.

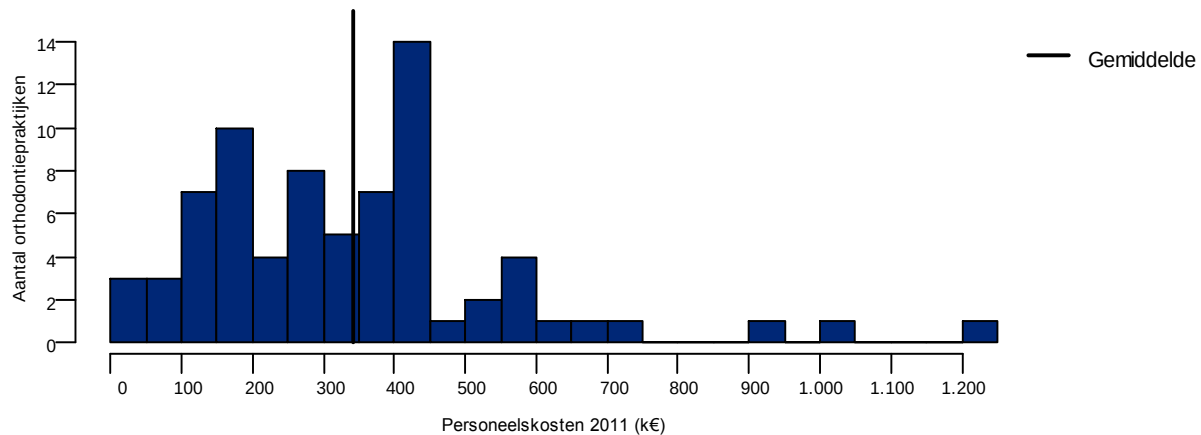
Tabel 5.2.1 Specificatie kosten techniek en materiaal

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Techniekkosten van techniek in eigen beheer	€ 404	€ 581
Kosten van ingekochte techniek	€ 57.246	€ 62.491
Kosten materiaal	€109.084	€114.071
Kosten van de overige opbrengsten	€ 1.419	€ 1.714
Totale kosten techniek en materiaal	€168.152	€178.857

5.3 Personeelskosten

In de figuur hieronder worden de personeelskosten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.3.1 Personeelskosten, 2011

In de tabel hieronder worden de gemiddelde personeelskosten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de gemiddelde personeelskosten per praktijk. Let op, eventuele management fees worden hier niet weergegeven, deze zijn opgenomen bij de overige kosten.

Tabel 5.3.1 Specificatie personeelskosten

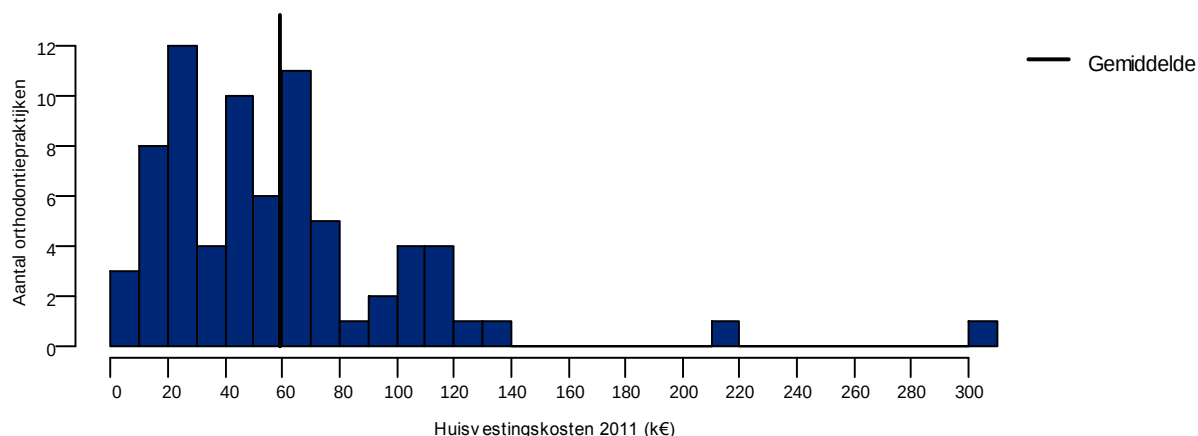
Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Lonen en Salarissen	€255.467	€263.801
Kosten van waarneming tandartsen op provisiebasis	€ 7.187	€ 11.498
Beloning op basis van ZZP-overeenkomsten	€ 17.098	€ 15.652
Sociale lasten	€ 25.190	€ 26.949
Pensioenpremies	€ 12.445	€ 25.990
Kosten van ingehuurd personeel	€ 5.588	€ 3.589
Overige personeelskosten	€ 19.053	€ 18.250
Totale personeelskosten	€342.027	€365.730

Bovenstaande gegevens zijn afkomstig uit de jaarrekeningen van de praktijken. Wij hebben in de validatiefase een aansluiting gemaakt tussen de hier genoemde post lonen en salarissen uit de jaarrekening en de lonen en salarissen in de tijdsbesteding invulbladen. Hierdoor hebben wij de gegevens voor behandelaren en eigenaren in loondienst aangesloten en volledig en betrouwbaar kunnen maken. Bij inhuur kwam een groot aantal varianten langs, zoals onder andere bleek uit de toelichtingen. De post “beloning op basis van ZZP-overeenkomsten” sluit daardoor niet aan bij de FTE’s voor “ZZP-inhuur” maar bevat ook beloningen voor andere typen inhuur. Voor een deel van de ZZP’ers is verder de tijdsbesteding van ZZP’ers niet bekend, wat de mogelijkheden voor validatie, aansluiting en de berekening van een FTE factor beperkt in vergelijking met personeel in loondienst.

5.4 Huisvestingskosten

In de figuur hieronder worden de huisvestingskosten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.4.1 Huisvestingskosten, 2011

In de volgende tabel worden de gemiddelde huisvestingskosten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de gemiddelde huisvestingskosten per praktijk.

Tabel 5.4.1 Specificatie huisvestingskosten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Huur (lease) onroerende zaken	€31.675	€33.421
Grondlasten en belasting	€ 1.672	€ 1.583
Kleine aanschaffingen en dagelijks onderhoud	€ 8.447	€ 8.196
Schoonmaakkosten	€ 6.695	€ 7.104
Gas, water en elektra	€ 6.978	€ 7.213
Dotatie groot onderhoud	€ 1.029	€ 2.632
Overige huisvestingskosten	€ 2.941	€ 3.064
Totale huisvestingskosten	€59.438	€63.214

Aan de praktijken is tevens gevraagd om de gestandaardiseerde afschrijvingslasten op te geven in de staat van vaste activa. In de tabel hieronder zijn de gemiddelde afschrijvingen op gebouwen weergegeven voor 2011 en 2012. Dit zijn uiteraard ook huisvestingskosten, ze zijn alleen in jaarrekeningen onder de afschrijvingen gerubriceerd.

Tabel 5.4.2 Gemiddelde afschrijvingen op gebouwen

Afschrijvingen	2011 n=74	2012 n=73
Gebouwen	€17.649	€18.626

De financieringskosten voor gebouwen in eigendom (de “hypotheekrente”) worden overigens ook niet bij de huisvestingskosten gerubriceerd, zij vallen jaarrekening technisch onder de financiële lasten en zijn afhankelijk van de te betalen renteniveaus, de waarde van de gebouwen en de er op genomen hypotheek.

Bij het beoordelen van de spreiding van de huisvestingskosten kan het relevant zijn om rekening te houden met de kosten per vierkante meter. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen vestigingen

die gehuurd worden en vestigingen die in eigendom zijn. Voor de gehuurde vestigingen kan de maandhuur per vierkante meter worden weergegeven en voor de vestigingen in eigendom de WOZ waarde per vierkante meter.

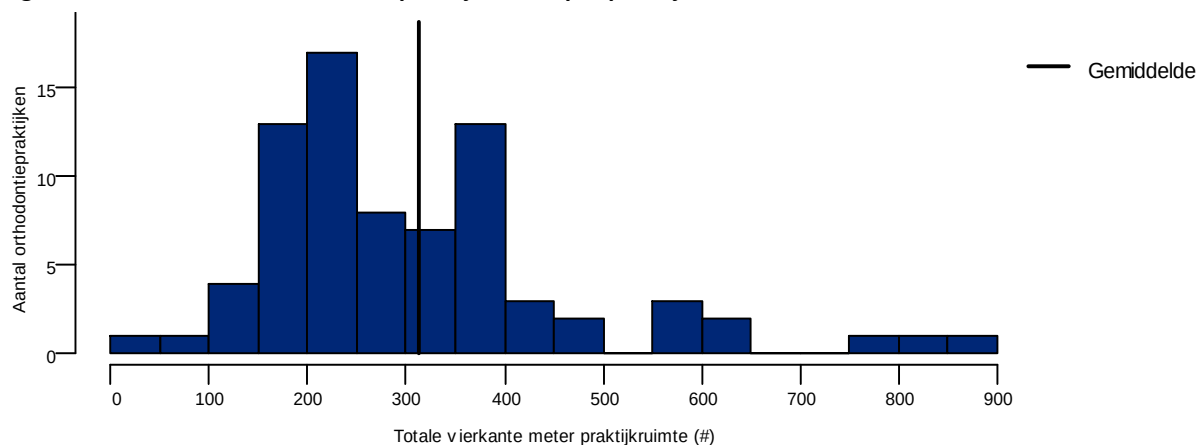
In de onderstaande tabel is de gemiddelde maandhuur per vierkante meter weergegeven voor de vestigingen die gehuurd worden voor de jaren 2011 en 2012. Hierbij is gerekend met een gewogen gemiddelde, dus de waarde van een vestiging van 200 vierkante meter weegt tien keer zwaarder dan een vestiging van 20 vierkante meter. Tevens is de gemiddelde WOZ waarde per vierkante meter weergegeven voor vestigingen in eigendom. Ook hier is gerekend met een gewogen gemiddelde, er is echter geen onderscheid in de twee jaren gemaakt omdat dit niet is uitgevraagd.

Tabel 5.4.3 Gemiddelde maandhuur en WOZ waarde per vierkante meter

Onderdeel	Bedrag	Aantal vestigingen	Aantal praktijken	Gemiddeld aantal vierkante meter praktijkruimte per vestiging
Huur per vierkante meter 2011	€ 16	45	43	272
Huur per vierkante meter 2012	€ 16	44	42	277
WOZ per vierkante meter	€1.566	38	31	262

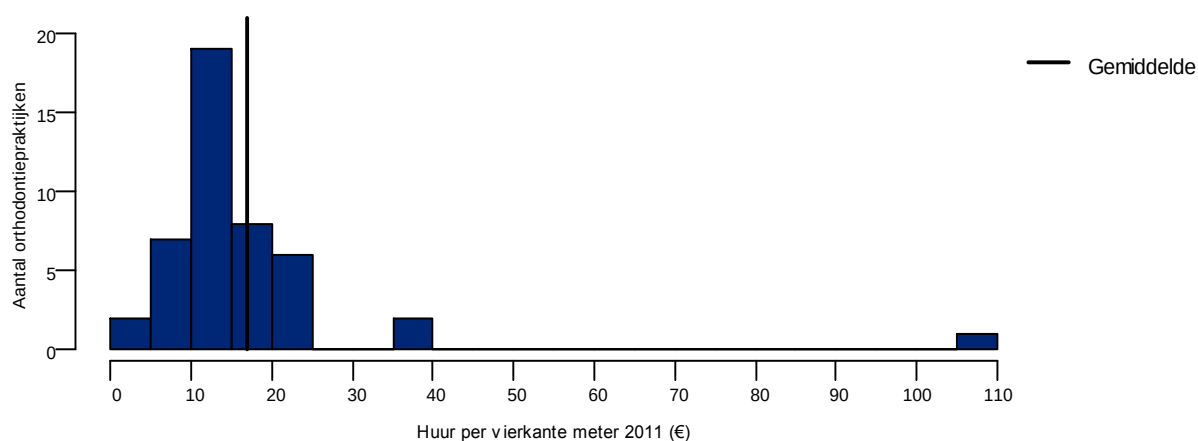
In de onderstaande figuur is de gemiddelde totale vierkante meter praktijkruimte per praktijk weergegeven.

Figuur 5.4.2 Totale vierkante meter praktijkruimte per praktijk

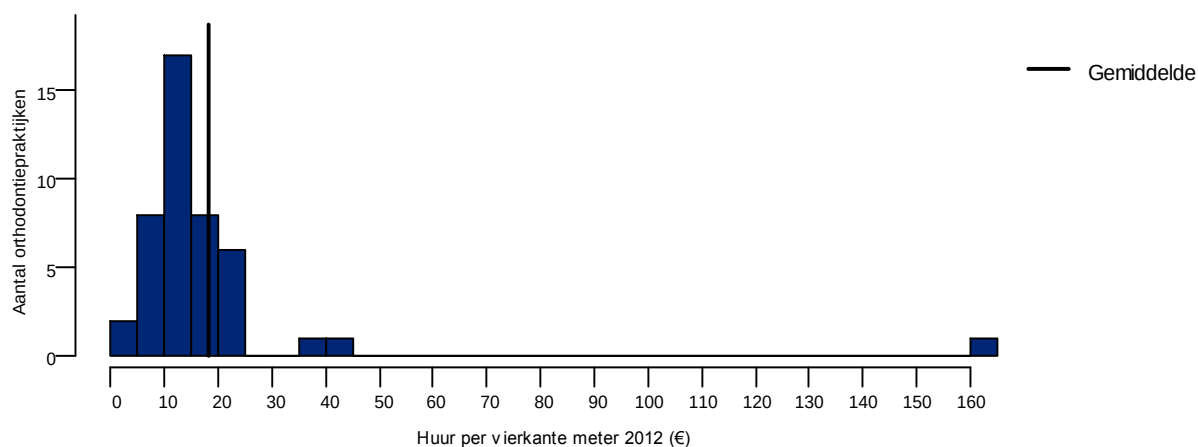
In de onderstaande figuur is de spreiding weergegeven van het gemiddelde huurbedrag per vierkante meter per gehuurde vestiging voor 2011. Nota bene, het gemiddelde uit de figuur komt niet overeen met het gemiddelde uit de tabel hierboven. Dit komt doordat in de tabel is gerekend met een gewogen gemiddelde en in de figuur met het gemiddelde per vestiging.

Figuur 5.4.3 Huur per vierkante meter per vestiging, 2011

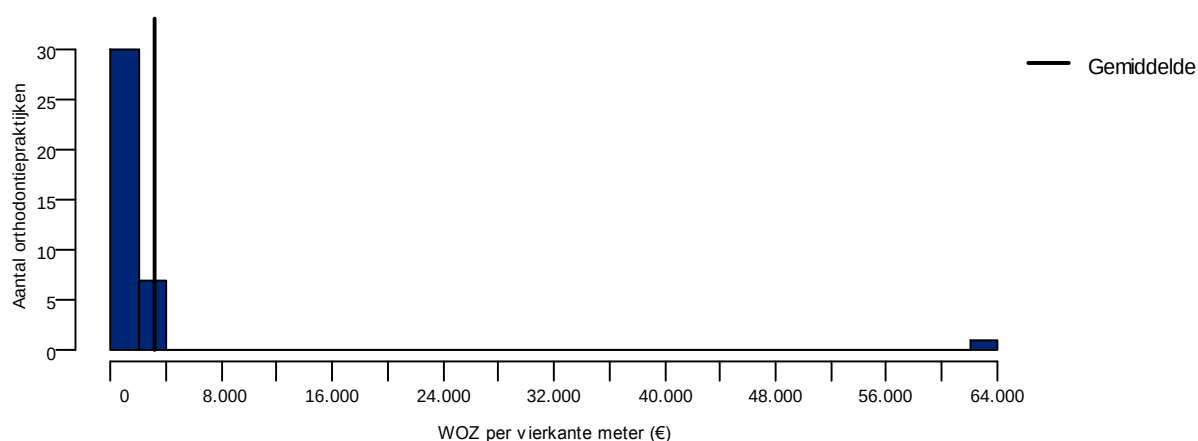
In de onderstaande figuur is de spreiding weergegeven van het gemiddelde huurbedrag per vierkante meter per gehuurde vestiging voor 2012.

Figuur 5.4.4 Huur per vierkante meter per vestiging, 2012

In de onderstaande figuur is de spreiding weergegeven van het gemiddelde WOZ waarde per vierkante meter per vestiging in eigendom voor 2011 en 2012. Nota bene, het gemiddelde uit de figuur komt niet overeen met het gemiddelde uit de tabel hierboven. Dit komt doordat in de tabel is gerekend met een gewogen gemiddelde en in de figuur met het gemiddelde per vestiging.

Figuur 5.4.5 WOZ waarde per vierkante meter per vestiging

Interessant is de vraag of en hoe de huisvestingssituatie van de praktijk de kosten beïnvloedt. In hoofdstuk 7 gaan wij hier in statistische zin op in, hieronder tonen wij de huisvestingskosten voor praktijken zonder en met eigen panden.

In de volgende tabel worden de gemiddelde huisvestingskosten per praktijk weergegeven voor de praktijken die alleen één of meerdere vestigingen huren en dus geen vestiging in eigendom hebben. De 'n' in de tabel geeft weer om hoeveel praktijken het gaat.

Tabel 5.4.4 Huisvestingskosten voor praktijken die alleen één of meerdere vestigingen huren

	2011 n= 41	2012 n= 41
Huur (lease) onroerende zaken	€51.678	€53.835
Grondlasten en belasting	€ 1.093	€ 1.160
Kleine aanschaffingen / dagelijks onderhoud	€ 7.460	€ 8.414
Schoonmaakkosten	€ 6.131	€ 6.590
Gas, water en elektra	€ 6.433	€ 6.341
Dotatie groot onderhoud	€ 508	€ 978
Overige huisvestingskosten	€ 2.142	€ 2.615
Afschrijvingen gebouwen	€ 6.241	€ 6.087
Gemiddelde huisvestingskosten inclusief afschrijving gebouwen	€81.686	€86.020
Gemiddeld aantal vierkante meter praktijkruimte per praktijk	290	293
Gemiddelde huisvestingskosten inclusief afschrijving gebouwen per vierkante meter	€282	€293

In de volgende tabel worden de gemiddelde huisvestingskosten per praktijk weergegeven voor de praktijken die alleen één of meerdere vestigingen in eigendom hebben en dus geen vestiging huren.

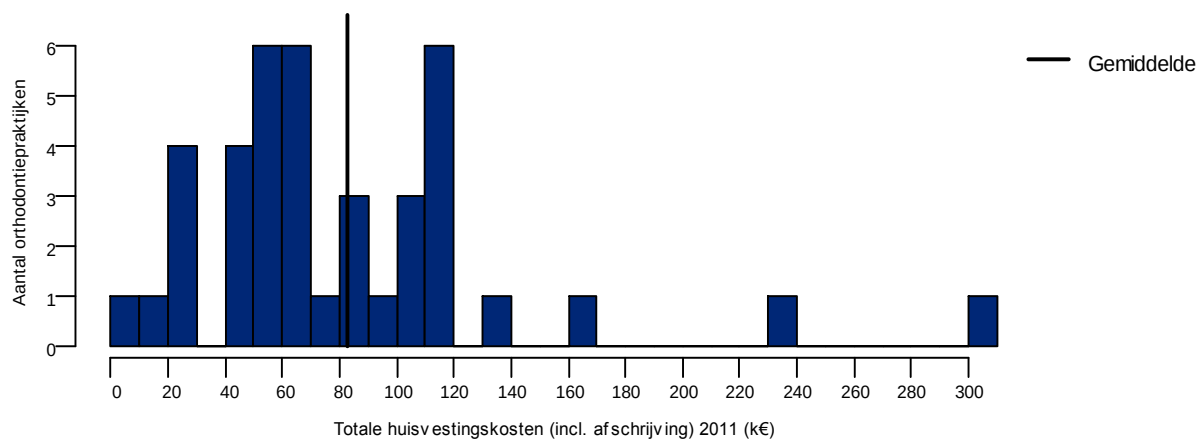
Tabel 5.4.5 Huisvestingskosten voor praktijken die alleen één of meerdere vestigingen in eigendom hebben

	2011 n= 30	2012 n= 29
Huur (lease) onroerende zaken	€ 5.581	€ 6.675
Grondlasten en belasting	€ 2.429	€ 2.061
Kleine aanschaffingen / dagelijks onderhoud	€ 9.614	€ 8.094
Schoonmaakkosten	€ 6.982	€ 7.252
Gas, water en elektra	€ 7.685	€ 8.338
Dotatie groot onderhoud	€ 1.844	€ 5.243
Overige huisvestingskosten	€ 3.822	€ 3.269
Afschrijvingen gebouwen	€30.726	€33.281
Gemiddelde huisvestingskosten inclusief afschrijving gebouwen	€68.683	€74.214
Gemiddeld aantal vierkante meter praktijkruimte per praktijk	334	332
Gemiddelde huisvestingskosten inclusief afschrijving gebouwen per vierkante meter	€205	€224

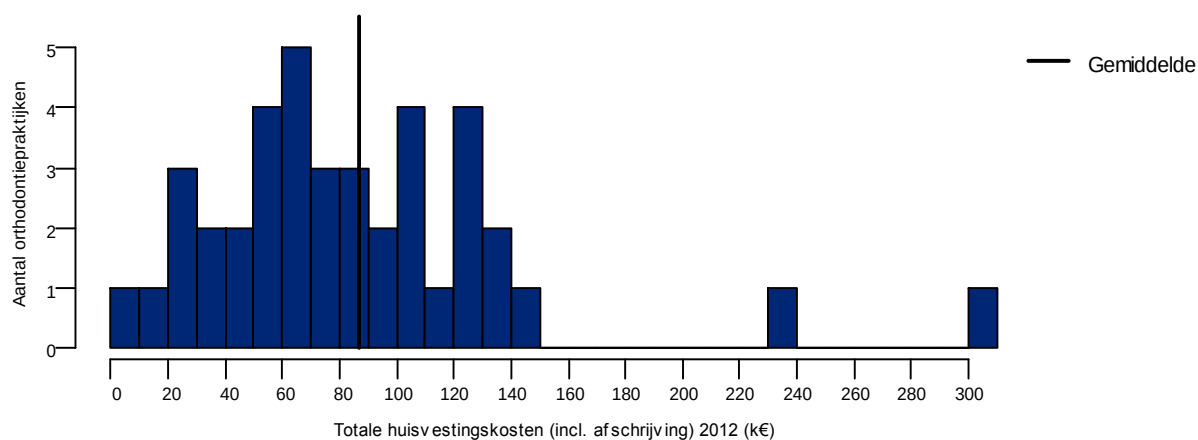
Om de kosten van huisvesting volledig in kaart te brengen moet ook rekening gehouden worden met de hypotheekrente. Deze is niet apart uitgevraagd, maar is onderdeel van de elders vermelde financieringslasten.

In de volgende twee figuren worden de totale huisvestingskosten weergegeven voor de praktijken die alleen één of meerdere vestigingen huren en dus geen vestiging in eigendom hebben. Eerst volgt de figuur voor 2011, daarna die van 2012.

Figuur 5.4.6 Huisvestingskosten voor praktijken die alleen één of meerdere vestigingen huren, 2011

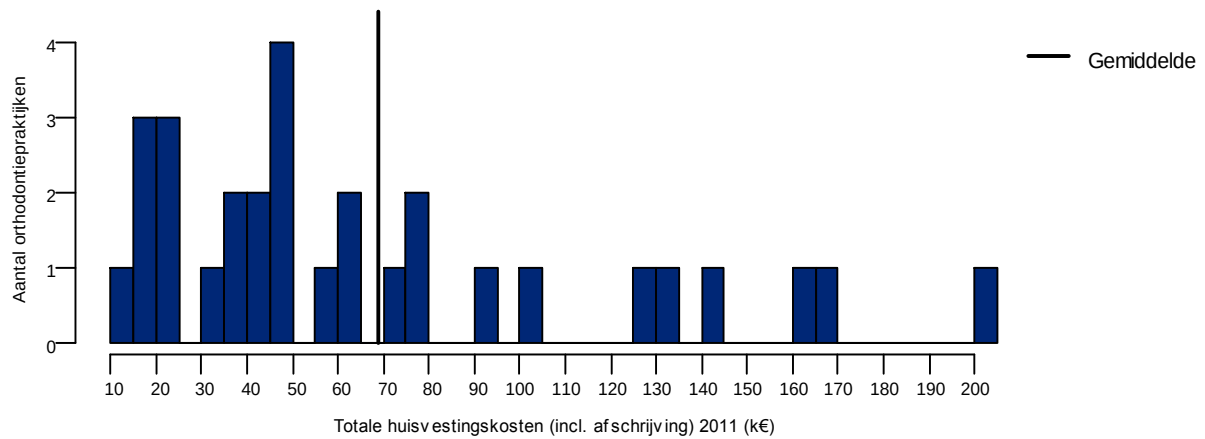

Figuur 5.4.7 Huisvestingskosten voor praktijken die alleen één of meerdere vestigingen huren, 2012

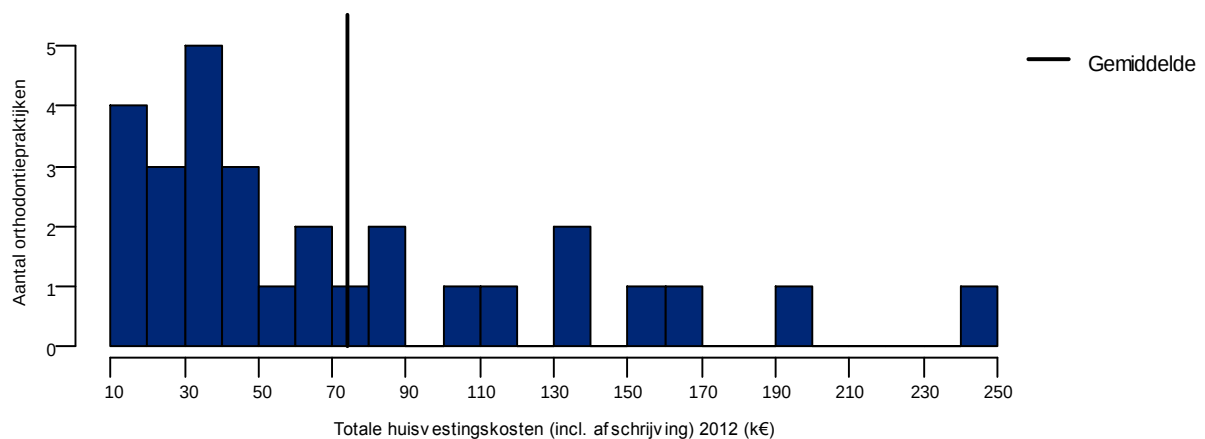

In de volgende twee figuren worden de totale huisvestingskosten weergegeven voor de praktijken die alleen één of meerdere vestigingen in eigendom hebben en dus geen vestiging huren. Eerst volgt de figuur voor 2011, daarna die van 2012.

Figuur 5.4.8 Huisvestingskosten voor praktijken die alleen één of meerdere vestigingen in eigendom hebben, 2011

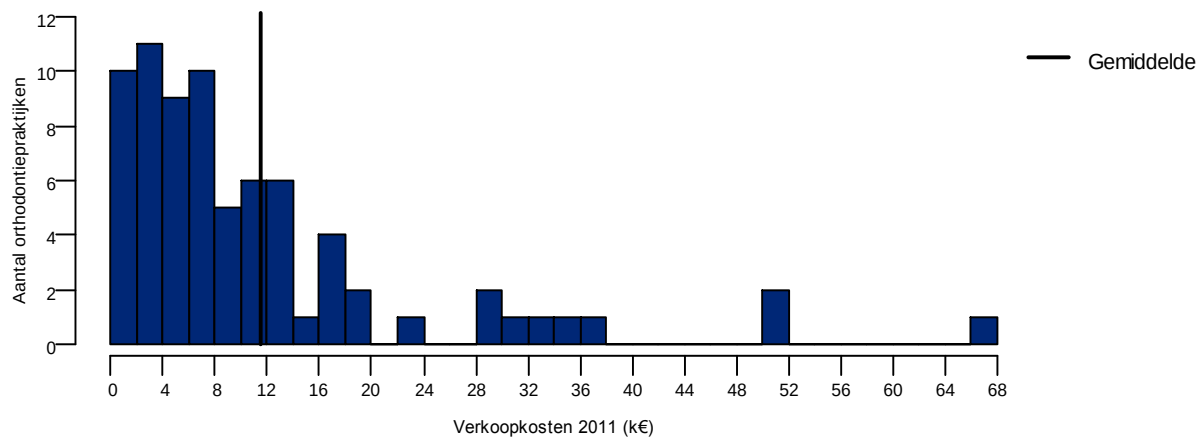
Figuur 5.4.9 Huisvestingskosten voor praktijken die alleen één of meerdere vestigingen in eigendom hebben, 2012

5.5 Verkoopkosten

In de figuur hieronder worden de verkoopkosten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.5.1 Verkoopkosten, 2011

In de tabel hieronder worden de gemiddelde verkoopkosten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de gemiddelde verkoopkosten per praktijk.

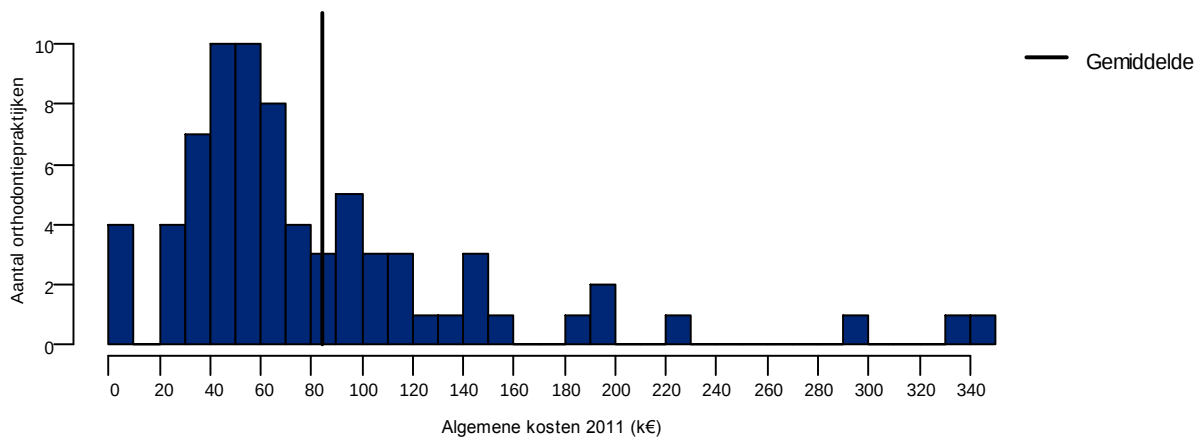
Tabel 5.5.1 Specificatie verkoopkosten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Dotatie voorziening debiteuren	€ 2.288	€ 1.019
Overige verkoopkosten	€ 9.174	€10.048
Totale verkoopkosten	€11.462	€11.066

5.6 Algemene kosten

In de figuur hieronder worden de algemene kosten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.6.1 Algemene kosten, 2011

In de volgende tabel worden de gemiddelde algemene kosten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de gemiddelde algemene kosten per praktijk.

Tabel 5.6.1 Specificatie algemene kosten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Kwaliteit en certificering	€ 859	€ 933
Kosten automatisering	€10.454	€11.608
Vervoerskosten	€ 5.184	€ 4.607
Ziektekostenverzekering	€ 214	€ 180
Arbeidsongeschiktheidsverzekering	€ 1.947	€ 1.775
Pensioenkosten	€ 5.633	€ 6.739
Overige verzekeringen	€ 1.863	€ 1.827
Accountants- en advieskosten	€14.852	€13.443
Kosten factoring	€ 9.830	€13.168
Overige algemene kosten	€33.103	€34.993
Totale algemene kosten	€83.940	€89.274

In de bovenstaande tabel zijn ook de gemiddelde kosten factoring weergegeven. Het geeft echter een ander beeld als er alleen wordt gekeken naar de praktijken die ook gebruik maken van een factoringmaatschappij. In onderstaande tabel worden meer details gegeven over de kosten factoring. Voor de jaren 2011 en 2012 is te zien hoeveel praktijken gebruik maken van een factoringmaatschappij en wat de gemiddelde kosten zijn van de praktijken die hier gebruik van maken. Tevens is de gemiddelde betalingstermijn weergegeven in de tabel.

Tabel 5.6.2 Details van de kosten factoring

Onderdeel	2011 n= 74	2012 n= 73
Aantal factoring	53	53
Percentage factoring	71,6%	72,6%
Gemiddelde betalingstermijn in dagen	35,72	35,45
Gemiddelde factoringkosten	€13.726	€18.137

Aan de praktijken is tevens gevraagd om de gestandaardiseerde afschrijvingslasten voor ICT en vervoersmiddelen op te geven. Deze zijn uiteraard een aanvulling op de kosten automatisering en de vervoerskosten. In de tabel hieronder zijn de gemiddelde afschrijvingen op ICT en vervoersmiddelen weergegeven voor 2011 en 2012.

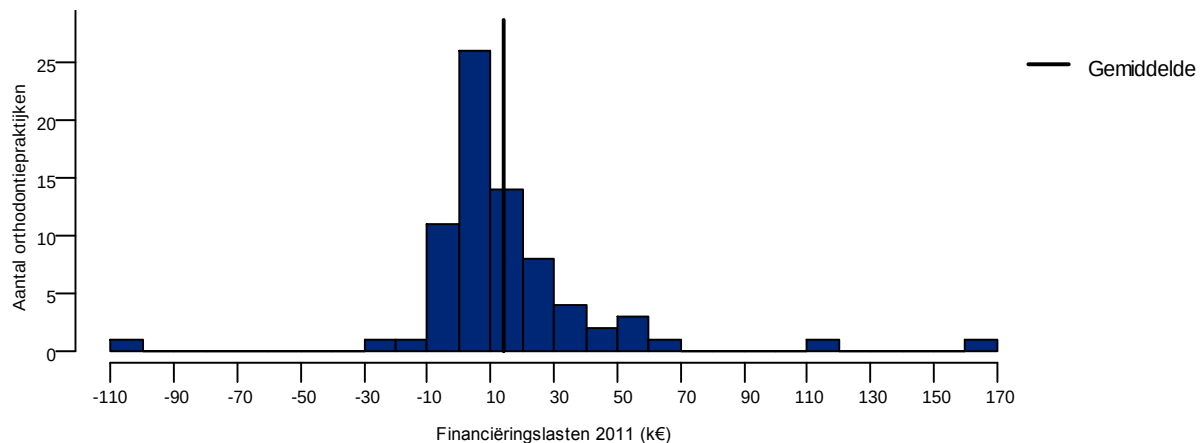
Tabel 5.6.3 Gemiddelde afschrijvingen op ICT en vervoersmiddelen

Afschrijvingen	2011 n=74	2012 n=73
ICT	€6.142	€4.614
Vervoersmiddelen	€3.828	€3.377

5.7 Financieringslasten

In de figuur hieronder worden de financieringslasten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.7.1 Financieringslasten, 2011

In de tabel hieronder worden de gemiddelde financieringslasten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de gemiddelde financieringslasten per praktijk.

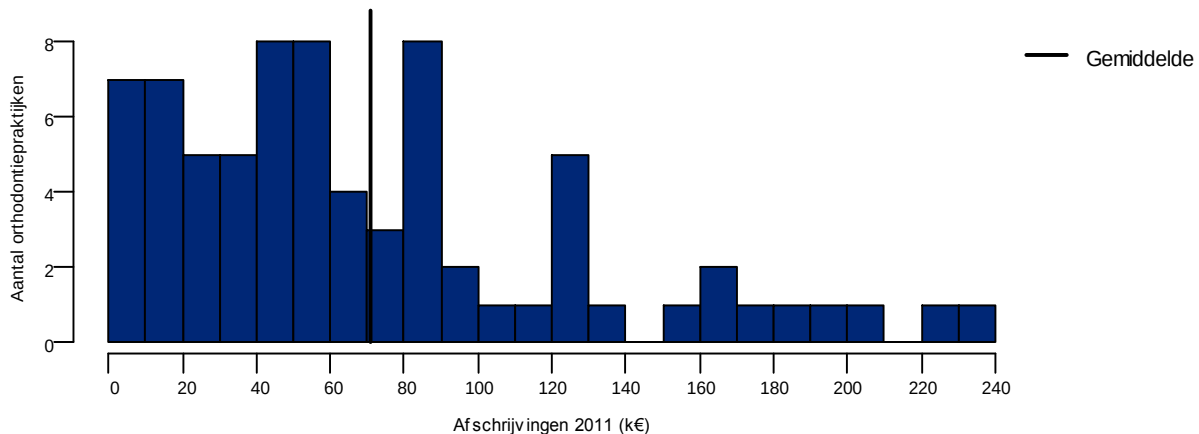
Tabel 5.7.1 Specificatie financieringslasten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Rentelasten en overige kosten t.b.v. financiering goodwill	€ 6.729	€ 7.190
Overige financiële lasten	€ 7.404	€ 7.788
Totale financieringslasten	€14.133	€14.978

5.8 Afschrijvingen

In de figuur hieronder worden de afschrijvingen voor 2011 zoals opgegeven in het template winst en verliesrekening weergegeven. Dit betreft de afschrijvingen zoals ze zijn opgenomen in de financiële jaarstukken zoals een commerciële jaarrekening of een fiscale jaarrekening.

Figuur 5.8.1 Afschrijvingen, 2011

In de volgende tabel worden de gemiddelde afschrijvingen per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven.

Tabel 5.8.1 Gemiddelde afschrijvingen

	Gemiddelde	n
Afschrijvingen 2011	€71.007	74
Afschrijvingen 2012	€64.459	73

Aan de praktijken is tevens gevraagd om de gestandaardiseerde afschrijvingslasten op te geven in de staat van vaste activa, de zogenaamde bedrijfseconomische afschrijvingen gebaseerd op een normale levensduur van de activa en proportionele afschrijvingen over de levensduur. In de tabel hieronder zijn de gemiddelde afschrijvingen op zes verschillende categorieën weergegeven voor 2011 en 2012. Het gemiddelde totaal bedrag per jaar komt niet exact overeen met het gemiddelde in de tabel hierboven. Dit komt doordat de fiscaal toegestane afschrijvingen afwijken van de bedrijfseconomische, proportionele afschrijvingen. In het kader van de crisis was het bijvoorbeeld in 2010 toegestaan om extra af te schrijven en zo de belasting te verlagen. De afschrijvingen in 2011 en 2012 kunnen daardoor afwijken van de trendmatige (bedrijfseconomische) afschrijvingskosten die zijn opgenomen in onderstaande tabel.

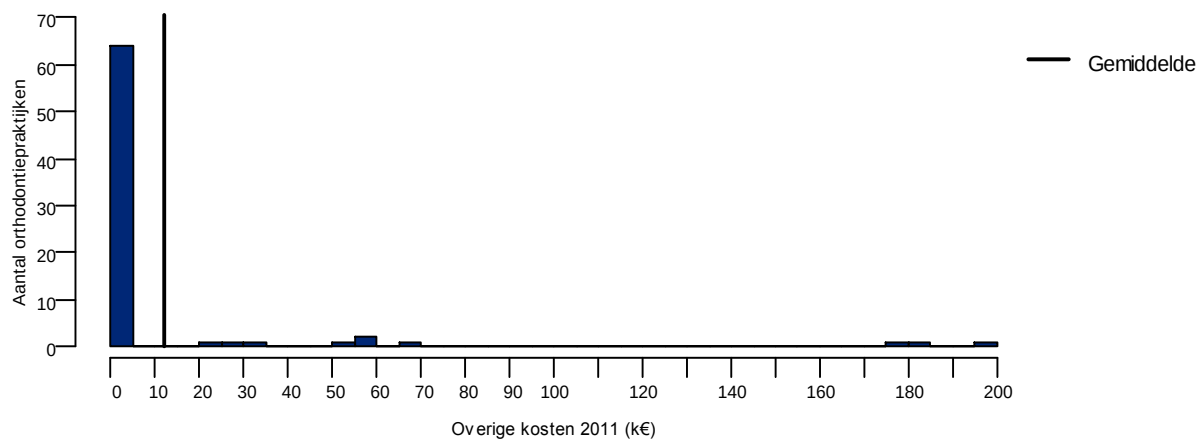
Tabel 5.8.2 Overzicht gestandaardiseerde afschrijvingslasten

Afschrijvingen	2011 n=74	2012 n=73
Goodwill	€ 4.656	€ 8.148
Gebouwen	€17.649	€18.626
ICT	€ 6.142	€ 4.614
Kantoorinrichting & inventaris	€20.617	€16.523
Praktijk-instrumentarium	€17.914	€13.698
Vervoersmiddelen	€ 3.828	€ 3.377
Totaal	€70.806	€64.987

5.9 Overige Kosten

In de figuur hieronder worden de overige kosten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.9.1 Overige kosten, 2011

In de volgende tabel worden de gemiddelde overige kosten per praktijk voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de overige kosten per praktijk en wordt aangegeven hoeveel praktijken overige kosten hebben opgegeven. Ten slotte wordt ook aangegeven hoeveel praktijken overige kosten hebben opgegeven.

Tabel 5.9.1 Specificatie overige kosten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Management fee	€ 9.967	€11.838
Resterende overige kosten	€ 2.041	€ 2.182
Totale overige kosten	€12.008	€14.020
Aantal praktijken met overige kosten	14	18

De management fee is het meest voorkomende onderdeel bij de overige kosten. In de tabel hieronder is voor 2011 en 2012 aangegeven bij hoeveel praktijken er sprake is van management fee. Tevens is nogmaals het gemiddelde management fee weergegeven, alleen ditmaal gebaseerd op de praktijken waarbij daadwerkelijk sprake is van een management fee.

Tabel 5.9.2 Gemiddelde management fee

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Aantal praktijken met management fee	6	8
Gemiddelde management fee van deze praktijken	€122.930	€108.020

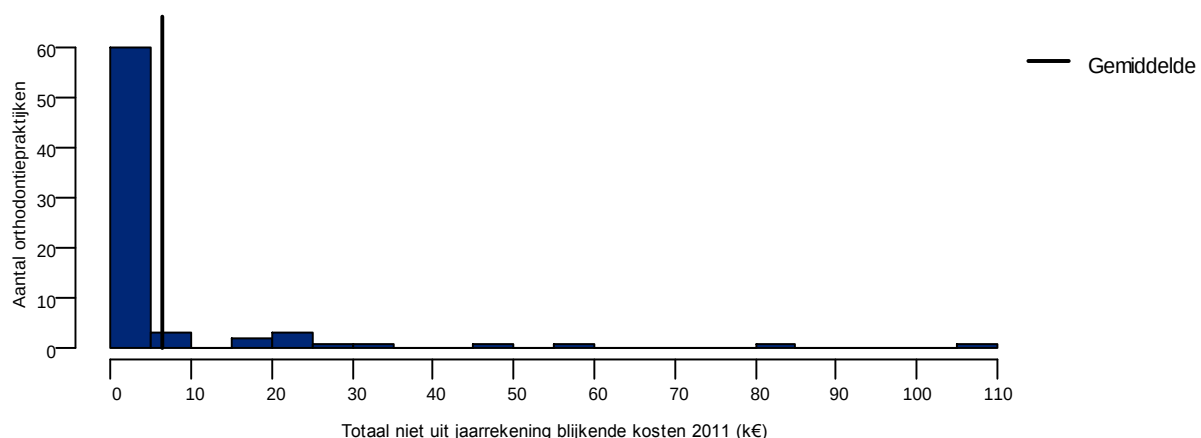
5.10 Niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten

In deze paragraaf worden de niet uit de jaarrekening (of fiscale aangifte van de praktijk) blijvende praktijkkosten beschreven. Deze kosten zijn niet in het totale kosten overzicht meegenomen, omdat zij niet in de financiële administratie van de praktijk zijn opgenomen en daarmee in principe niet bij de uit het tarief te dekken kosten horen. Deze kosten zijn toch uitgevraagd omdat:

1. Zij soms evident toch tot de praktijkkosten behoren en – al dan niet wegens onkunde of constructies rond juridische organisatievormen- ten onrechte niet bij de uitvraag naar de reguliere kosten zijn gemeld.
2. Zij als de omvang (percentage of absoluut bedrag) aanzienlijk is aanleiding geven tot nader onderzoek. Concreet is dit door ons in de validatiefase als criterium gebruikt om opheldering te vragen en de praktijk te helpen om eventueel kosten juist te rubriceren. Bij evidente gevallen hebben wij ze zelf bij de in eerdere paragrafen gerapporteerde kosten opgenomen. Dit gold met name “overige” niet uit de financiële administratie blijvende kosten met toelichting, bijvoorbeeld “schoonmaakkosten praktijkruimte”.

In de volgende figuur worden de na validatie en herrubricering resterende niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten voor 2011 weergegeven.

Figuur 5.10.1 Niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten, 2011

In de tabel hieronder worden de gemiddelde niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten voor de jaren 2011 en 2012 weergegeven. Tevens wordt in de tabel een nadere specificatie gegeven van de gemiddelde niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten. Ten slotte wordt weergegeven hoeveel praktijken dergelijke kosten hebben opgegeven.

Tabel 5.10.1 Specificatie niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten

Onderdeel	2011 n=74	2012 n=73
Meewerkende partner of privé betaalde ondersteuners	€2.179	€2.108
Financieringskosten praktijkpand in privé eigendom	€ 283	€ 286
Afschrijvingskosten praktijkpand in privé eigendom	€ 106	€ 139
Overige kosten praktijk betaald in privé	€3.918	€6.222
Overig	€ 0	€ 0
Totaal niet uit jaarrekening blijvende kosten	€6.486	€8.755
Aantal praktijken met niet uit jaarrekening blijvende kosten	15	16

De niet uit de jaarrekening blijvende praktijkkosten blijken in 2011 uit te komen op ongeveer 6.500 euro. Het grootste deel hiervan komt voor rekening van de overige kosten praktijk betaald in privé.

6. Balans

De balans van de praktijk geeft inzicht in het geïnvesteerd vermogen en de aard van de investeringen van de praktijk. In dit hoofdstuk worden de balansen ultimo 2011 en ultimo 2012 van de gemiddelde praktijk weergegeven, waarbij tevens een onderscheid is gemaakt in balansen voor een rechtspersoon en de balansen voor een natuurlijk persoon.

6.1 Gemiddelde balans van alle praktijken

In onderstaande tabellen is eerst de gemiddelde balans voor alle praktijken weergegeven. In deze tabel op hoofdcategorieën activa en passiva is geen onderscheid gemaakt tussen praktijken met een rechtspersoon en praktijken met een natuurlijk persoon, omdat deze alleen op gedetailleerder niveau van elkaar verschillen

Tabel 6.1.1 Gemiddelde activa, balans van alle praktijken

Activa	2011 n= 73	2012 n= 72
Immateriële vaste activa	€ 30.769	€ 23.076
Materiële vaste activa	€ 392.499	€ 401.247
Financiële vaste activa	€ 189.794	€ 183.323
Voorraden	€ 26.952	€ 23.494
Vorderingen	€ 347.332	€ 317.647
Liquide middelen	€ 203.330	€ 215.725
Totaal	€1.190.677	€1.164.511

Tabel 6.1.2 Gemiddelde passiva, balans van alle praktijken

Passiva	2011 n= 73	2012 n= 72
Eigen vermogen	€ 701.711	€ 671.486
Voorzieningen	€ 59.261	€ 72.962
Langlopende schulden	€ 245.718	€ 262.191
Kortlopende schulden	€ 183.987	€ 157.872
Totaal	€1.190.677	€1.164.511

6.2 Balans rechtspersoon

In deze sectie zijn de gemiddelde activa en de gemiddelde passiva voor praktijken met een rechtspersoon weergegeven. De gemiddelde waarde voor activa en voor de passiva wordt waar mogelijk verder gespecificeerd. Omdat deze detaillering verschilt voor balansen van rechtspersonen en van natuurlijke personen worden deze apart getoond.

Tabel 6.2.1 Gemiddelde activa, balans rechtspersoon

Activa Rechtspersoon	2011 n= 53	2012 n= 51
Immateriële vaste activa	€ 39.601	€ 27.676
Materiële vaste activa	€ 427.410	€ 441.651
Financiële vaste activa	€ 260.864	€ 257.548
Voorraden	€ 28.238	€ 24.300
Vorderingen	€ 421.433	€ 369.553
Liquide middelen	€ 225.391	€ 261.673
Totaal	€1.402.937	€1.382.401

Tabel 6.2.2 Gemiddelde passiva, balans rechtspersoon

Passiva Rechtspersoon	2011 n= 53	2012 n= 51
Eigen vermogen	€ 845.946	€ 813.446
Voorzieningen	€ 81.623	€ 103.005
Langlopende schulden	€ 247.559	€ 283.799
Kortlopende schulden	€ 227.808	€ 182.152
Totaal	€1.402.937	€1.382.401

De posten van de activa en de passiva zijn uitgesplitst naar onderliggende onderdelen wanneer de post gedetailleerder uitgevraagd is. Voor de activa geldt dat de voorraden en liquide middelen niet kunnen worden uitgesplitst. Voor de passiva geldt dat alle posten kunnen worden uitgesplitst. In de volgende tabellen zijn de onderliggende onderdelen met de bijbehorende waarde voor beide jaren weergegeven.

Tabel 6.2.3 Specificatie immateriële vaste activa, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Goodwill (bv overname cliëntenbestand)	€39.601	€27.676
Overige immateriële vaste activa	€ 0	€ 0
Totaal immateriële vaste activa	€39.601	€27.676

Tabel 6.2.4 Specificatie materiële vaste activa, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Gebouwen	€313.716	€330.160
Kantoorinrichting & inventaris	€ 40.726	€ 35.673
Praktijkinstrumentarium	€ 32.367	€ 39.054
ICT	€ 7.340	€ 7.305
Vervoersmiddelen	€ 14.173	€ 9.487
Overige materiële vaste activa	€ 19.088	€ 19.973
Totaal materiële vaste activa	€427.410	€441.651

Tabel 6.2.5 Specificatie financiële vaste activa, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Waarborgsommen	€ 196	€ 204
Deelnemingen	€ 55.357	€ 50.061
Overige financiële vaste activa	€205.311	€207.283
Totaal financiële vaste activa	€260.864	€257.548

Tabel 6.2.6 Specificatie vorderingen, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Debiteuren en factoring	€159.485	€171.704
Nog te factureren	€ 1.345	€ 3.198
Actieve belastinglatentie	€ 470	€ 930
Belastingen en sociale premies	€ 16.871	€ 35.921
Vooruitbetaalde kosten	€ 2.400	€ 2.553
Overige vorderingen en overlopende activa	€240.862	€155.246
Totaal vorderingen	€421.433	€369.553

Tabel 6.2.7 Specificatie eigen vermogen, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Geplaatst kapitaal	€ 28.772	€ 28.782
Wettelijk en statutaire reserves	€ 25.421	€ 25.670
Overige reserves	€791.752	€758.993
Totaal eigen vermogen	€845.946	€813.446

Tabel 6.2.8 Specificatie voorzieningen, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Pensioenen	€ 67.472	€ 85.958
Latente belastingen	€ 7.719	€ 7.613
Groot onderhoud	€ 1.368	€ 2.108
Overige voorzieningen	€ 5.064	€ 7.326
Totaal voorzieningen	€ 81.623	€103.005

Tabel 6.2.9 Specificatie langlopende schulden, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Schulden aan kredietinstellingen & banken	€178.777	€178.180
Leningen participanten	€ 37.809	€ 87.023
Overige langlopende leningen	€ 30.974	€ 18.596
Totaal langlopende schulden	€247.559	€283.799

Tabel 6.2.10 Specificatie kortlopende schulden, balans rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Rekening courant kredietinstellingen & banken	€ 23.647	€ 19.300
Crediteuren	€ 19.295	€ 24.905
Schulden aan verbonden partijen	€ 38.494	€ 43.195
Schulden aan groepsmaatschappijen	€ 87.754	€ 43.596
Te betalen loonheffing	€ 11.660	€ 11.317
Te betalen pensioenpremies	€ 1.797	€ 1.605
Te betalen vennootschapbelasting	€ 20.334	€ 13.624
Nog te betalen commissie tandartsen	€ 0	€ 0
Nog te betalen netto lonen	€ 898	€ 604
Overige schulden en overlopende passiva	€ 23.928	€ 24.006
Totaal kortlopende schulden	€227.808	€182.152

6.3 Balans natuurlijk persoon

In deze sectie zijn de gemiddelde activa en de gemiddelde passiva voor praktijken met een natuurlijk persoon weergegeven. De gemiddelde waarde voor activa en voor de passiva wordt waar mogelijk verder gespecificeerd.

Tabel 6.3.1 Gemiddelde activa, balans natuurlijk persoon

Activa Natuurlijkpersoon	2011 n= 20	2012 n= 21
Immateriële vaste activa	€ 7.366	€ 11.902
Materiële vaste activa	€299.984	€303.124
Financiële vaste activa	€ 1.458	€ 3.060
Voorraden	€ 23.544	€ 21.535
Vorderingen	€150.966	€191.589
Liquide middelen	€144.870	€104.139
Totaal	€628.189	€635.349

Tabel 6.3.2 Gemiddelde passiva, balans natuurlijk persoon

Passiva Natuurlijkpersoon	2011 n= 20	2012 n= 21
Eigen vermogen	€319.489	€326.727
Voorzieningen	€ 0	€ 0
Langlopende schulden	€240.840	€209.714
Kortlopende schulden	€ 67.860	€ 98.908
Totaal	€628.189	€635.349

De posten van de activa en de passiva zijn uitgesplitst naar onderliggende onderdelen wanneer de post gedetailleerder uitgevraagd is. Voor de activa geldt dat de voorraden en liquide middelen niet kunnen worden uitgesplitst. Voor de passiva geldt dat alle posten kunnen worden uitgesplitst. In de volgende tabellen zijn de onderliggende onderdelen met de bijbehorende waarde voor beide jaren weergegeven.

Tabel 6.3.3 Specificatie immateriële vaste activa, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Goodwill (bv overname cliëntenbestand)	€ 7.366	€11.766
Overige immateriële vaste activa	€ 0	€ 136
Totaal immateriële vaste activa	€ 7.366	€11.902

Tabel 6.3.4 Specificatie materiële vaste activa, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Gebouwen	€245.558	€230.550
Kantoorinrichting & inventaris	€ 22.633	€ 30.974
Praktijkinstrumentarium	€ 21.082	€ 25.480
ICT	€ 5.872	€ 9.720
Vervoersmiddelen	€ 4.810	€ 6.400
Overige materiële vaste activa	€ 29	€ 0
Totaal materiële vaste activa	€299.984	€303.124

Tabel 6.3.5 Specificatie financiële vaste activa, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Waarborgsommen	€ 168	€1.831
Overige financiële vaste activa	€1.290	€1.229
Totaal financiële vaste activa	€1.458	€3.060

Tabel 6.3.6 Specificatie vorderingen, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Debiteuren en factoring	€135.946	€181.143
Nog te factureren	€ 5.975	€ 983
Belastingen en sociale premies	€ 360	€ 566
Vooruitbetaalde kosten	€ 2.197	€ 3.193
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 6.488	€ 5.704
Totaal vorderingen	€150.966	€191.589

Tabel 6.3.7 Specificatie voorzieningen, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Pensioenen	€0	€0
Groot onderhoud	€0	€0
Overige voorzieningen	€0	€0
Totaal voorzieningen	€0	€0

Tabel 6.3.8 Specificatie langlopende schulden, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Schulden aan kredietinstellingen & banken	€240.140	€201.428
Leningen participanten	€ 0	€ 0
Overige langlopende leningen	€ 700	€ 8.286
Totaal langlopende schulden	€240.840	€209.714

Tabel 6.3.9 Specificatie kortlopende schulden, balans natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Rekening courant kredietinstellingen & banken	€ 16.622	€ 23.708
Crediteuren	€ 21.181	€ 15.212
Te betalen loonheffing	€ 5.541	€ 5.604
Te betalen pensioenpremies	€ 1.967	€ 2.352
Nog te betalen commissie tandartsen	€ 135	€ 1.174
Nog te betalen netto lonen	€ 42	€ 131
Overige schulden en overlopende passiva	€ 22.371	€ 50.727
Totaal kortlopende schulden	€ 67.860	€ 98.908

De financiële baten en lasten, oftewel de opbrengsten en kosten die volgens de jaarrekeningen van praktijken samenhangen met de financiering van de praktijk, zijn weergegeven in de onderstaande twee tabellen. Deze financieringslasten voor jaarrekeningdoelen hebben een andere definitie dan de gewogen gemiddelde vermogenskosten op het geïnvesteerd kapitaal, en zijn ook niet één op één om te zetten in financieringskosten die relevant zijn voor een tarief.

Tabel 6.3.10 Gemiddelde financieringsbaten en –lasten van praktijken met een rechtspersoon

Onderdeel	2011 n=53	2012 n=51
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	€-7.771	€-6.442
Rentebaten rekening-courant	€ -258	€ -497
Rentebaten bank	€ -203	€ -423
Rentelasten en overige kosten t.b.v. financiering goodwill	€ 6.311	€ 6.758
Uitgekeerde vergoedingen aan eigenaren voor ingebracht kapitaal	€ 554	€ 329
Overige financiële lasten	€ 8.955	€ 9.709
Totale financieringsbaten en -lasten	€ 7.588	€ 9.434

Positieve baten zijn in deze tabel overigens opgenomen als negatieve kosten, omdat ze conform jaarrekeningvoorschriften samen met de rentelasten in één saldopost zijn gegroepeerd.

Tabel 6.3.11 Gemiddelde financieringsbaten en –lasten van praktijken met natuurlijk persoon

Onderdeel	2011 n=20	2012 n=21
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	€ 30	€ 79
Rentebaten rekening-courant	€ 2.166	€ 0
Rentebaten bank	€ -233	€ -582
Rentelasten en overige kosten t.b.v. financiering goodwill	€ 8.173	€ 8.580
Uitgekeerde vergoedingen aan eigenaren voor ingebracht kapitaal	€ 4.440	€ 4.507
Overige financiële lasten	€ 3.665	€ 3.495
Totale financieringsbaten en -lasten	€18.241	€16.079

7. Marges

In dit hoofdstuk worden verschillende marges tussen opbrengsten en kosten beschreven die relevant kunnen zijn voor het beeld van de mate waarin praktijken kostendekkend werken en van het inkomen dat zij kunnen verwerven.

In dit hoofdstuk wordt de totale marge die de praktijk realiseert opgesplitst over drie typen opbrengsten:

1. De marges mondzorg tonen de omzet mondzorg en de aan mondzorg toegerekende kosten; de marges mondzorg worden besproken in paragraaf 7.2 en paragraaf 7.3.
2. De marges op techniek in eigen beheer tonen de omzet techniek in eigen beheer en de aan techniek in eigen beheer toegerekende kosten. Deze marge wordt besproken in paragraaf 7.4.
3. De marge op overige opbrengsten toont de overige opbrengsten en de aan de overige opbrengsten toegerekende kosten. Deze wordt besproken in paragraaf 7.5.

Een tweede belangrijk onderscheid is het onderscheid tussen de bruto marge en de netto marge

De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt. Allereerst wordt voor elk van bovenstaande opbrengstensoorten de bruto marge, de netto marge en de cijfers per component die tot deze marge leiden gepresenteerd. De bruto marge is de basismarge die de praktijk realiseert en waaruit de winstbelasting, de vergoeding voor geïnvesteerd vermogen én de vergoeding voor arbeid en ondernemersrisico van de eigenaren moet worden betaald.

De bruto marges voor de drie soorten opbrengsten komen in principe overeen met het bedrijfsresultaat conform de standaard jaarrekening.

Er zijn drie verschillen:

1. Correcties voor voorgaande perioden worden niet meegenomen omdat die alleen maar 'ruis' opleveren: zij horen bij voorgaande perioden, niet bij de prestaties en tijdbesteding van de onderzochte periode.
2. Salarissen betaald aan eigenaren in loondienst en managementvergoedingen zijn niet meegenomen. Zij worden beschouwd als vergoeding voor arbeid van eigenaren en daarom expliciet niet afgetrokken. Hierdoor tonen praktijken met eigenaren die tevens behandelaar zijn dezelfde marge ongeacht of de eigenaar in loondienst of niet in loondienst is.
3. Bij de afschrijvingen zijn de afschrijvingen op goodwill niet meegenomen. Voor de tariefbepaling neemt de NZa namelijk goodwill niet mee als kostencomponent die uit het tarief gedekt zou moeten worden.

Deze correcties zijn bewust niet doorgevoerd in hoofdstuk 5. De cijfers in hoofdstuk 5 komen dus overeen met de jaarrekening.

Vervolgens wordt de netto marge gepresenteerd, de bruto marge minus de feitelijk betaalde rente op leningen en bankkrediet. De netto marge mondzorg sluit nauw aan bij het kostenbegrip dat de NZa hanteert bij de vaststelling van tarieven. Ons netto marge begrip volgt een resultatenrekening conform de jaarrekening met een afwijking: we nemen niet de volledige financiële baten en lasten mee, maar alleen de rentelasten en overige financiële lasten. De in hoofdstuk 5 wel gespecificeerde financiële baten worden niet in dit begrip meegenomen.

In paragraaf 7.6 worden de financiële baten wel meegenomen in het resultaat om uit te komen bij het resultaat voor belastingen. Dit resultaat voor belastingen sluit aan bij de jaarrekening van een praktijk die geen goodwill afschrijft en geen eigenaren in loondienst heeft. Paragraaf 7.6 telt ook de bruto marges op om het bedrijfsresultaat van een praktijk die geen goodwill afschrijft en geen eigenaren in loondienst heeft te benaderen.

7.1 Correctiefactoren

Bij de berekening van de verschillende marges spelen een aantal onderzoeksuitkomsten een rol als correctiefactor. De gemiddelde waarden hiervan waren de volgende:

Tabel 7.1.1 Correctiefactoren

Correctiefactor	2011	2012
Aandeel overige opbrengsten	0,39%	0,35%
Aandeel TEB	0,04%	0,05%
Aandeel Mondzorg	99,57%	99,60%
Correctiefactor Goodwill bij vermogenskosten	3,15%	2,34%
Afschrijving goodwill	€ 4.656	€ 8.148
Personeelskosten eigenaren in loondienst	€66.275	€67.145
Management Fee	€ 9.967	€11.838
Kosten diverse verzekeringen t.b.v. eigenaar	€ 7.793	€ 8.695

Om een beeld te geven van de spreiding van de uitkomsten van de marges over verschillende praktijken na correctie voor de omvang van de praktijk worden in dit hoofdstuk niet alleen de marges per praktijk maar ook per patiënt en per eigenaar FTE getoond.

Bij de marge-bepaling per FTE wordt zowel hier als bij de marge op techniek in eigen beheer en bij de marge op de overige opbrengsten uitgegaan van de volledige fte-factor (van eigenaren) op praktijkniveau. In de praktijk zal de aan deze fte-factor ten grondslag liggende tijdsbesteding ingezet zijn ten behoeve van activiteiten die deze drie opbrengsten genereren. Voor de bepaling van de totale praktijkmarge per eigenaar behandelaar kunnen deze drie bedragen dus bij elkaar worden opgeteld, bij de marges op de afzonderlijke posten zijn de hierboven genoemde aandelen bruikbaar.

7.2 Bruto marge mondzorg

De bruto marge mondzorg van de praktijk is de marge voor aftrek van financiële baten en lasten en van belastingen die aan mondzorg wordt toegerekend. De bruto marge is gelijk aan de opbrengsten minus de operationele kosten: alle normale kosten van de “operaties” zoals de kosten van materiaal en techniek, personeelskosten, huisvestingskosten, verkoopkosten, et cetera.

De bruto marge mondzorg blijkt gemiddeld als volgt te zijn opgebouwd:

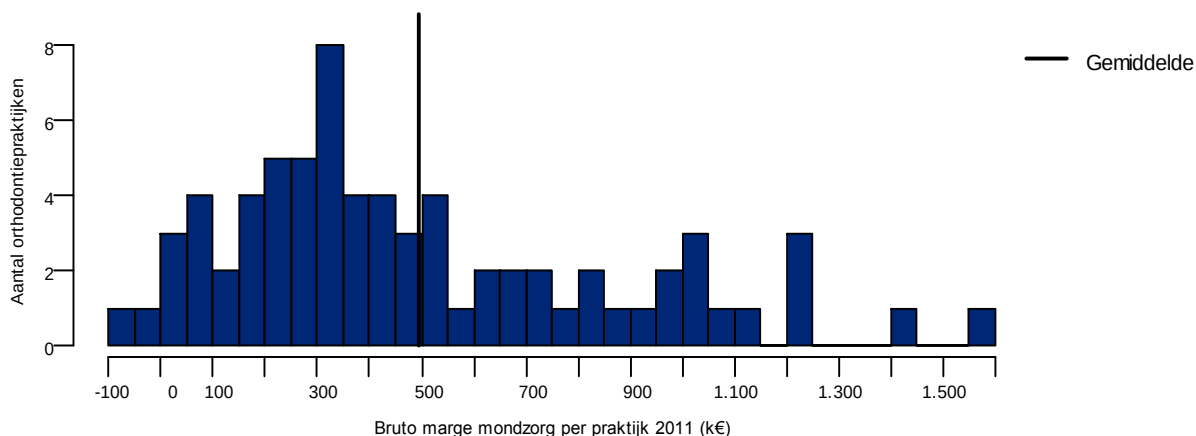
Tabel 7.2.1 Opbouw marge mondzorg

Onderdeel	Onderdeel	2011	2011	2012	2012
	Omzet mondzorg	€1.144.576		€1.159.509	
Opbrengsten mondzorg			€1.144.576		€1.159.509
Minus:					
	Kosten ingekochte techniek	€ 57.246		€ 62.491	
	Kosten materiaal	€ 109.084		€ 114.071	
Minus:					
	Proportionele Personeelskosten minus personeelskosten eigenaren in loondienst	€ 274.578		€ 297.385	
	Proportionele Huisvestingskosten	€ 59.185		€ 62.960	
	Proportionele Verkoopkosten	€ 11.414		€ 11.022	
	Proportionele Algemene kosten minus diverse verzekeringen t.b.v. eigenaar	€ 75.822		€ 80.256	
	Proportionele Afschrijvingskosten exclusief afschrijving Goodwill	€ 66.069		€ 56.084	
	Proportionele Overige kosten exclusief Management Fee	€ 2.032		€ 2.173	
Totaal operationele kosten mondzorg			€ 655.429		€ 686.442
Is:	Bruto marge mondzorg		€ 489.147		€ 473.067
Minus:					
	Proportionele Rentelasten en overige kosten bank exclusief aandeel financiering goodwill	€ 6.489		€ 6.993	
	Proportionele overige financiële lasten	€ 7.373		€ 7.757	
Is:	Netto marge mondzorg		€ 475.286		€ 458.317
	Aantal FTE eigenaren		1,02		1,01
	Netto marge mondzorg per eigenaar FTE		€ 466.864		€ 453.084

In de vragenlijst zijn de kosten van techniek en materiaal die zijn gemaakt ten behoeve van techniek in eigen beheer en ten behoeve van de overige opbrengsten apart uitgevraagd. De kosten van ingekochte techniek en de kosten van materiaal zijn daarom niet proportioneel opgenomen, en horen geheel bij de omzet mondzorg en de bruto marge mondzorg.

Hieronder worden de bruto marge mondzorg per praktijk, per patiënt, en per eigenaar FTE getoond. De bruto marge mondzorg per praktijk sluit aan bij de overzichten voor de gemiddelde praktijk uit de voorgaande hoofdstukken. De marges tussen praktijken kunnen enorm verschillen. Om hier een beeld bij te krijgen is in onderstaande figuur de totale bruto marge mondzorg per praktijk in 2011 weergegeven.

Figuur 7.2.1 Bruto marge mondzorg per praktijk, 2011

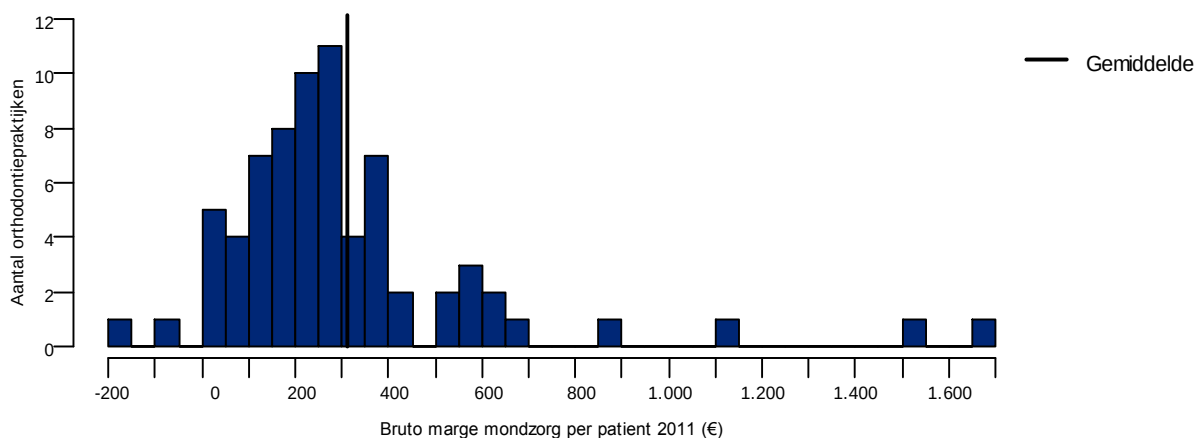
Onderstaande tabel geeft de gemiddelde bruto marge mondzorg per praktijk weer. Tevens wordt de gemiddelde bruto marge mondzorg per patiënt en per eigenaar FTE weergegeven, deze worden hierna nader beschreven.

Tabel 7.2.2 Gemiddelde bruto marge mondzorg

Bruto marge mondzorg	2011	2012
Per praktijk	€489.147	€473.067
Per patiënt	€261,89	€251,40
Per eigenaren FTE	€480.481	€467.666

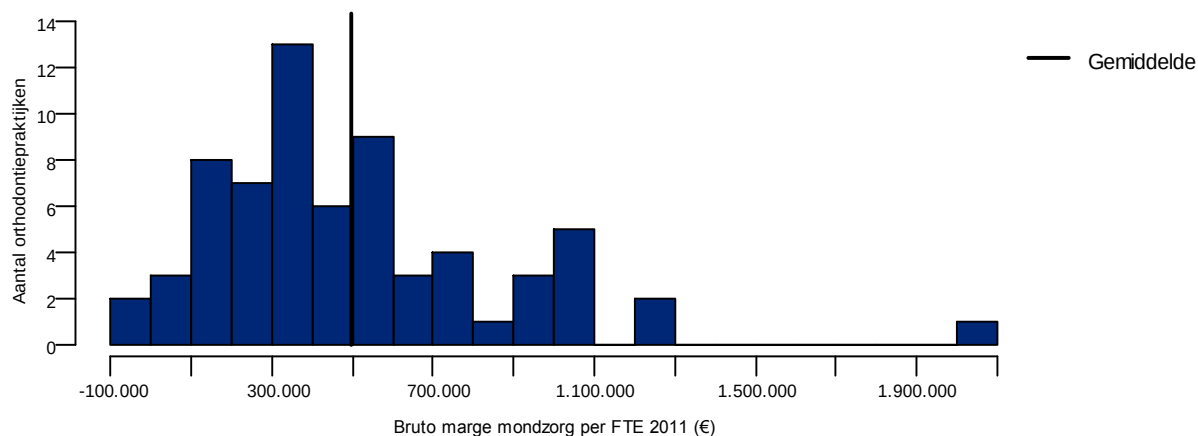
De bruto marge per actieve patiënt is vooral van belang voor de analyse van de spreiding van de marges, omdat dit cijfer corrigeert voor de omvang van de praktijk. In de volgende figuur is de bruto marge mondzorg per patiënt weergegeven.

Figuur 7.2.2 Bruto marge mondzorg per patiënt, 2011

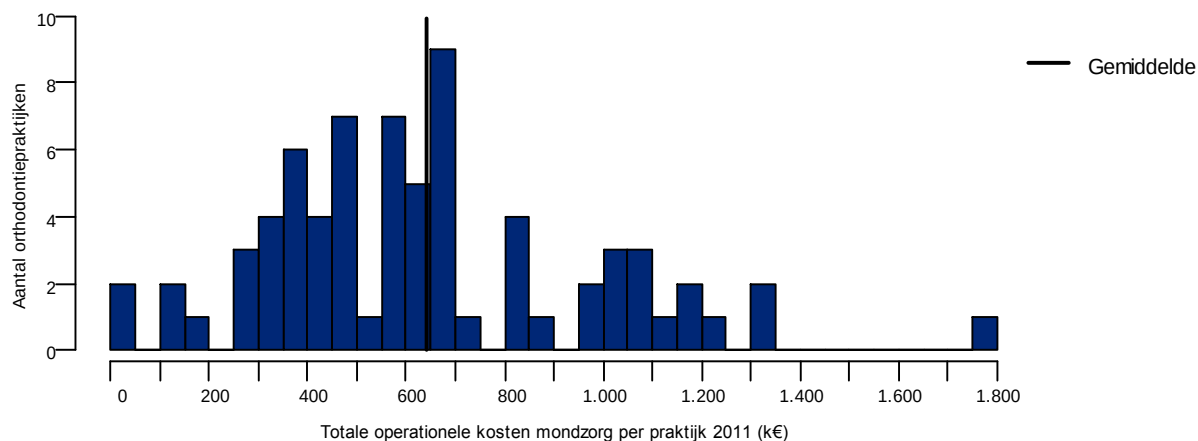
Het cijfer per eigenaar FTE is van groot belang voor de tariefvaststelling door de. In onderstaande figuur is de bruto marge mondzorg per eigenaar FTE weergegeven.

Figuur 7.2.3 Bruto marge mondzorg per eigenaar FTE, 2011

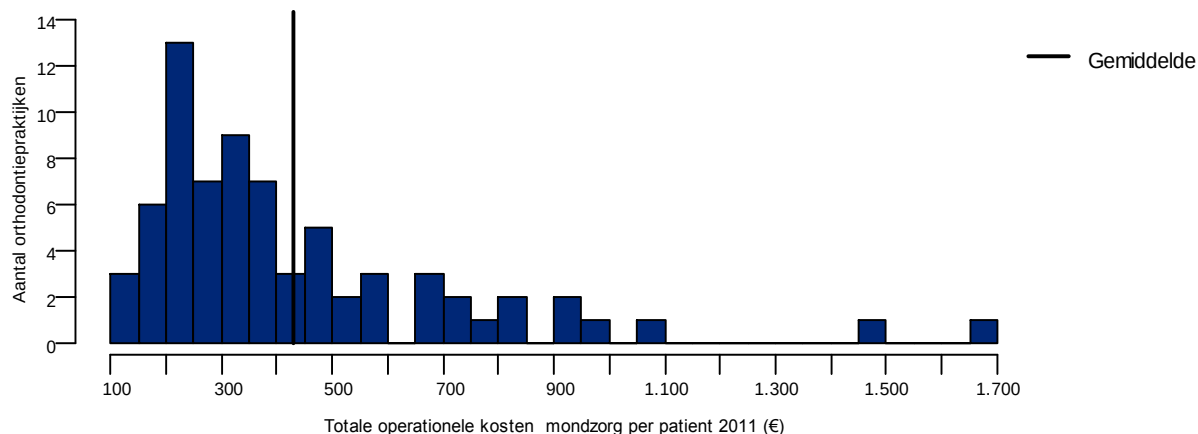
De spreiding van een bruto marge toont groter dan de spreiding van de onderliggende waarden, doordat het een saldopost is. De spreiding in de operationele kosten geeft daarom eigenlijk een beter beeld van de feitelijke verschillen tussen praktijken. Wij tonen daarom nu ook de spreiding in de operationele kosten. De totale operationele kosten per praktijk zijn weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 7.2.4 Totale operationele kosten per praktijk, 2011

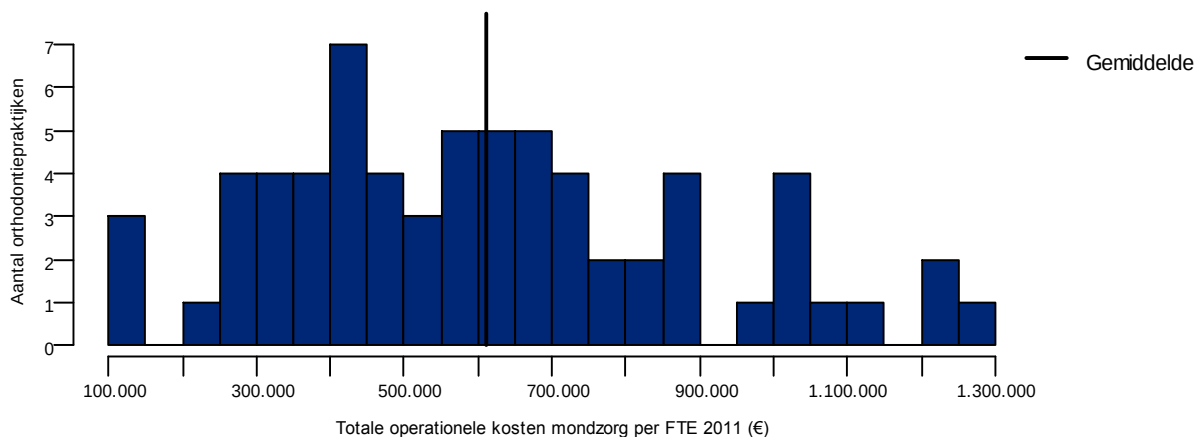
De totale operationele kosten per patiënt zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 7.2.5 Totale operationele kosten per patiënt 2011

De totale operationele kosten per eigenaar FTE zijn weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 7.2.6 Totale operationele kosten per eigenaar FTE, 2011

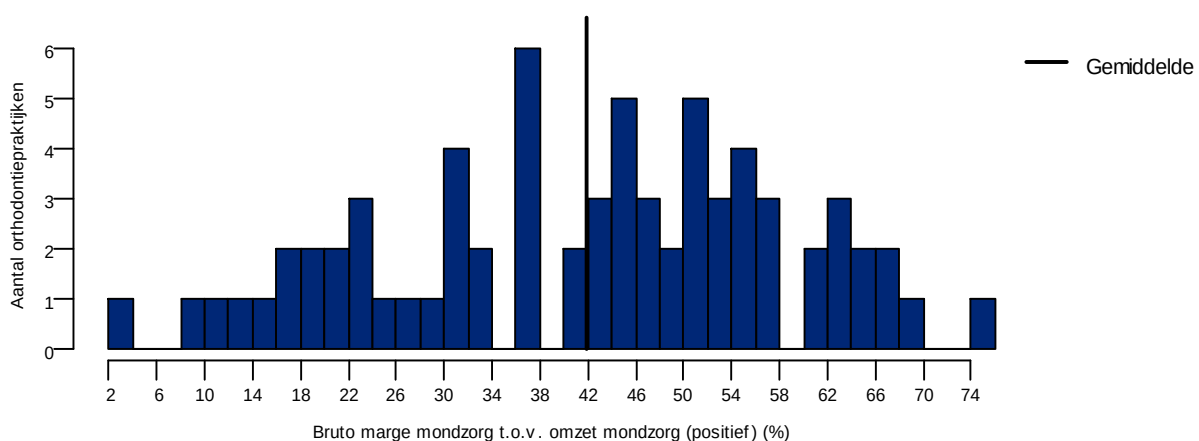
In de onderstaande tabel worden gemiddelde operationele kosten weergegeven. Per praktijk, per patiënt en per eigenaar FTE.

Tabel 7.2.3 Gemiddelde operationele kosten mondzorg

Operationele kosten mondzorg	2011	2012
Per praktijk	€655.429	€686.442
Per patiënt	€350,92	€364,79
Per eigenaren FTE	€643.816	€678.605

Niet alleen de absolute bruto marges zijn interessant, voor tariefbepaling kan ook de bruto marge als percentage van de omzet relevant zijn. Hieronder is daarom de bruto marge mondzorg opgenomen als percentage van de omzet mondzorg per praktijk in 2011. De figuur is overigens gesplitst in twee overzichten, één voor praktijken met een positieve bruto marge en één voor praktijken met een negatieve bruto marge. Dit is gedaan om de details beter in zicht te brengen. De negatieve figuur wordt niet weergegeven, omdat de n kleiner is dan vijf.

Figuur 7.2.7 bruto marge mondzorg als percentage van de omzet mondzorg per praktijk in 2011 voor praktijken met een positieve bruto marge

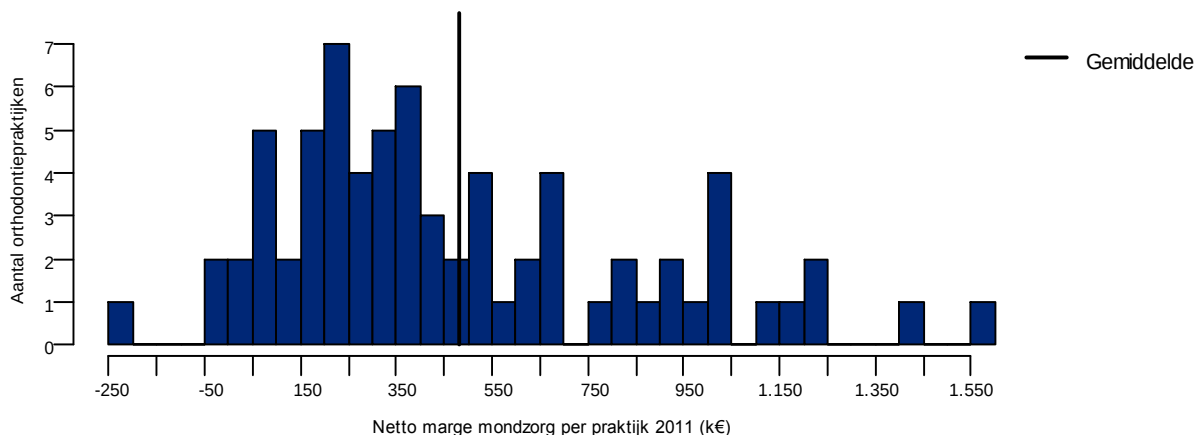

7.3 Netto marge mondzorg

De netto marge mondzorg is gelijk aan de bruto marge mondzorg minus het aandeel mondzorg van de rentelasten en het aandeel mondzorg van de overige financiële lasten. Het is een kenmerk van de jaarrekening en van de tarief systematiek van de NZa dat deze marge géén rekening houdt met een vergoeding voor het eigen vermogen van de eigenaren in de praktijk. De NZa houdt hier in haar tariefberekening overigens middels de zogenaamde GREV (gederfd rendement eigen vermogen) expliciet rekening mee.

In onderstaande figuur is de netto marge per praktijk voor het jaar 2011 weergegeven.

Figuur 7.3.1 Netto marge mondzorg per praktijk, 2011

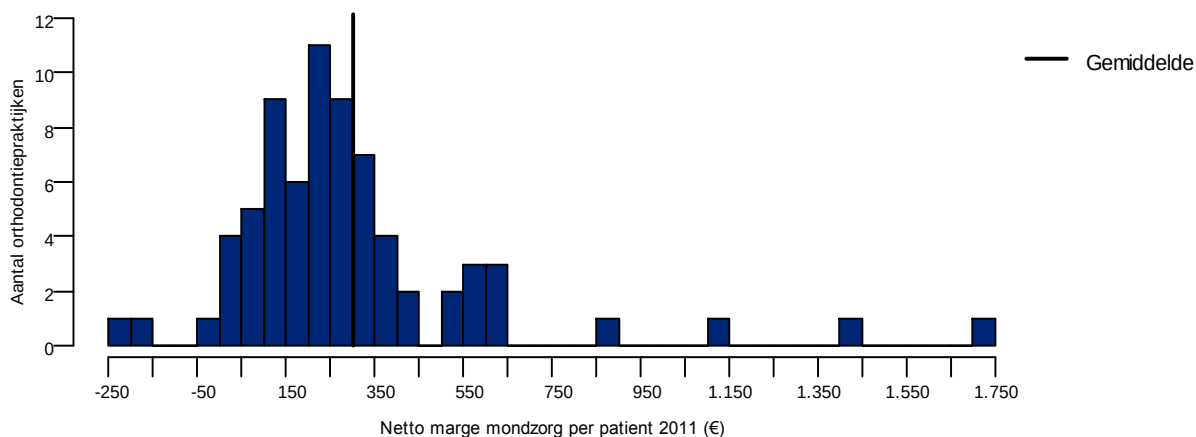
Het gemiddelde van de netto marge per praktijk is in onderstaande tabel weergegeven. Tevens wordt de gemiddelde netto marge mondzorg per patiënt en per eigenaar FTE weergegeven, deze worden hierna nader beschreven.

Tabel 7.3.1 Gemiddelde netto marge mondzorg

Netto marge mondzorg	2011	2012
Per praktijk	€475.286	€458.317
Per patient	€254,47	€243,56
Per eigenaren FTE	€466.864	€453.084

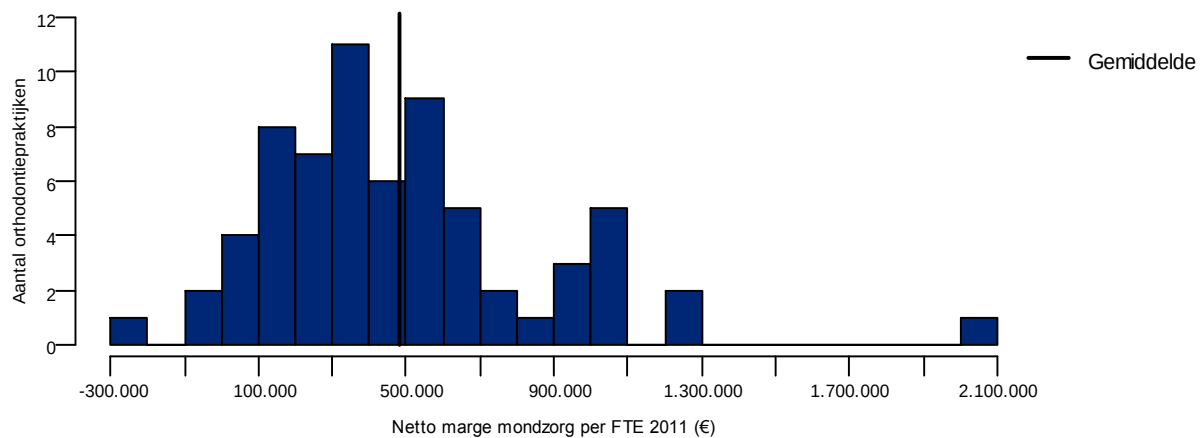
De netto marge mondzorg per patiënt is weergegeven in de volgende figuur. Dit kan worden gezien als de netto marge mondzorg gecorrigeerd voor de omvang van de praktijk.

Figuur 7.3.2 Netto marge mondzorg per patiënt, 2011

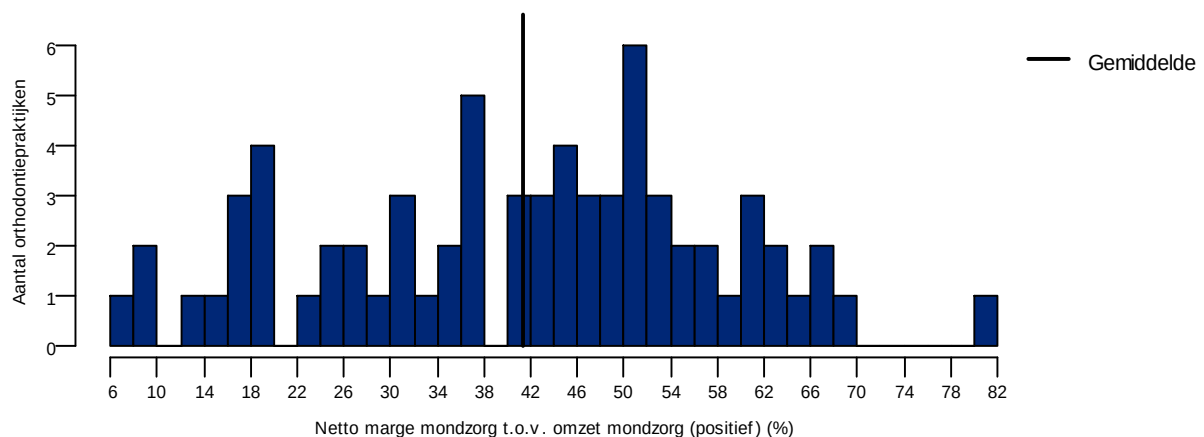
Zoals eerder vermeld is het cijfer per eigenaar FTE van groot belang voor de tarief vaststelling. In onderstaande figuur is de netto marge per eigenaar FTE weergegeven.

Figuur 7.3.3 Netto marge mondzorg per eigenaar FTE, 2011

Ook voor de netto marge mondzorg kan het interessant zijn om dit uit te drukken als percentage van de omzet mondzorg. De spreiding van deze variabele is hieronder weergegeven in twee figuren, één voor praktijken met een positieve netto marge en één voor praktijken met een negatieve netto marge. De splitsing in twee figuren is bedoeld om de details beter uit te laten komen. De negatieve figuur wordt niet weergegeven, omdat de n kleiner is dan vijf.

Figuur 7.3.4 netto marge mondzorg als percentage van de omzet mondzorg, 2011, voor praktijken met een positieve netto marge mondzorg

7.4 Marges techniek in eigen beheer

In de vragenlijst zijn de opbrengsten en de techniekkosten van techniek in eigen beheer apart uitgevraagd. Hier dient bij de beschrijving van marges dus ook apart aandacht aan te worden besteed. Uitgangspunt hiervan is dat de infrastructuur van de praktijk het mogelijk maakt om techniek in eigen beheer en mondzorg te leveren. Bij de kosten voor techniek en materiaal is hiervoor expliciet gevraagd wat de kosten van de techniek in eigen beheer zijn. Voor de andere kosten, zoals personeelskosten, rekenen wij een proportioneel deel toe aan de techniek in eigen beheer. Dit levert de volgende tabel op:

Tabel 7.4.1 Opbouw marge techniek in eigen beheer

Onderdeel	Onderdeel	2011	2011	2012	2012
	Omzet TEB	€ 404		€ 581	
Opbrengsten TEB			€ 404		€ 581
Minus:					
	Kosten techniek in eigen beheer	€ 404		€ 581	
Minus:					
	Proportionele Personeelskosten minus personeelskosten eigenaren in loondienst	€ 97		€ 149	
	Proportionele Huisvestingskosten	€ 21		€ 32	
	Proportionele Verkoopkosten	€ 4		€ 6	
	Proportionele Algemene kosten minus diverse verzekeringen t.b.v. eigenaar	€ 27		€ 40	
	Proportionele Afschrijvingskosten exclusief afschrijving Goodwill	€ 23		€ 28	
	Proportionele Overige kosten exclusief Management Fee	€ 1		€ 1	
Totaal operationele kosten TEB			€ 576		€ 836
Is:	Bruto marge TEB		€-172		€-255
Minus:					
	Proportionele Rentelasten en overige kosten bank exclusief aandeel financiering goodwill	€ 2		€ 4	
	Proportionele overige financiële lasten	€ 3		€ 4	
Is:	Netto marge TEB		€-177		€-263
	Aantal FTE eigenaren		1,02		1,01
	Netto marge TEB per eigenaar FTE		€-174		€-260

Aangezien de omzet techniek in eigen beheer totaal niet van belang is voor orthodontiepraktijken tonen wij geen verdere bijzonderheden.

7.5 Marges overige opbrengsten

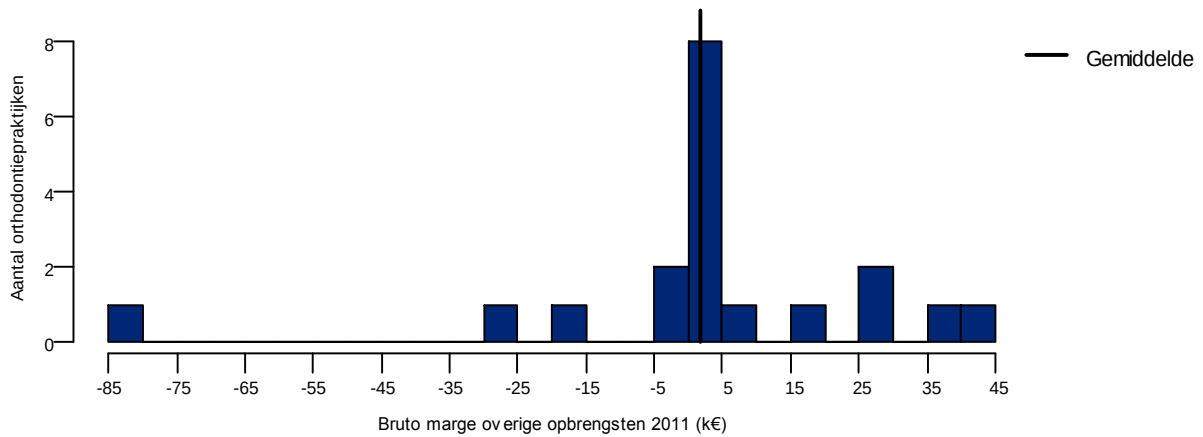
Wanneer er sprake is van een substantieel bedrag aan overige opbrengsten dient hier bij de beschrijving van marges rekening mee gehouden te worden. Met de infrastructuur van de praktijk wordt niet alleen mondzorg geleverd, maar worden nog meer opbrengsten gegenereerd. Bij de kosten voor techniek en materiaal is hiervoor expliciet gevraagd wat de kosten van de overige opbrengsten zijn. Voor de andere kosten, zoals personeelskosten, rekenen wij een proportioneel deel toe aan de overige opbrengsten. Dit levert de onderstaande tabel op:

Tabel 7.5.1 Opbouw marge overige opbrengsten

Onderdeel	Onderdeel	2011	2011	2012	2012
	Overige opbrengsten	€4.488		€4.097	
Overige opbrengsten			€4.488		€4.097
Minus:					
	Kosten van overige opbrengsten	€1.419		€1.714	
Minus:					
	Proportionele Personeelskosten minus personeelskosten eigenaren in loondienst	€1.077		€1.051	
	Proportionele Huisvestingskosten	€ 232		€ 222	
	Proportionele Verkoopkosten	€ 45		€ 39	
	Proportionele Algemene kosten minus diverse verzekeringen t.b.v. eigenaar	€ 297		€ 284	
	Proportionele Afschrijvingskosten exclusief afschrijving Goodwill	€ 259		€ 198	
	Proportionele Overige kosten exclusief Management Fee	€ 8		€ 8	
Totaal operationele kosten OO			€3.337		€3.515
Is:	Bruto marge OO		€1.152		€ 581
Minus:					
	Proportionele Rentelasten en overige kosten bank exclusief aandeel financiering goodwill	€ 25		€ 25	
	Proportionele overige financiële lasten	€ 29		€ 27	
Is:	Netto marge OO		€1.098		€ 529
	Aantal FTE eigenaren		1,02		1,01
	Netto marge OO per eigenaar FTE		€1.078		€ 523

In onderstaande figuur is de bruto marge overige opbrengsten per praktijk weergegeven voor praktijken die een overige opbrengsten rapporteerde die niet gelijk is aan nul euro.

Figuur 7.5.1 Bruto marge overige opbrengsten per praktijk, 2011

7.6 Resultaat voor belastingen en bruto marges voor praktijken met meewerkende eigenaren

In deze paragraaf worden als aanvullende informatie het resultaat voor belastingen, de spreiding van de bruto marge als percentage van de omzet en de bruto marges voor praktijken met meewerkende eigenaren besproken.

Resultaat voor belastingen per praktijk (exclusief eigenaar vergoedingen)

In de resultatenrekening zoals die voor jaarrekeningen wordt opgesteld komt het begrip netto marge niet voor. Na het bedrijfsresultaat (de bruto marge), worden in een standaard jaarrekening de financiële baten en lasten en de belastingen afgetrokken. Dit levert dan de netto winst op.

Voor analyses gebruikt men zelden de netto winst, omdat de jaarlijkse belastingafdracht van allerlei factoren afhangt en een zuiver beeld vertroebelt. Men hanteert daarom standaard het resultaat voor belastingen en corrigeert later in de analyse op een correcte manier voor belastingen.

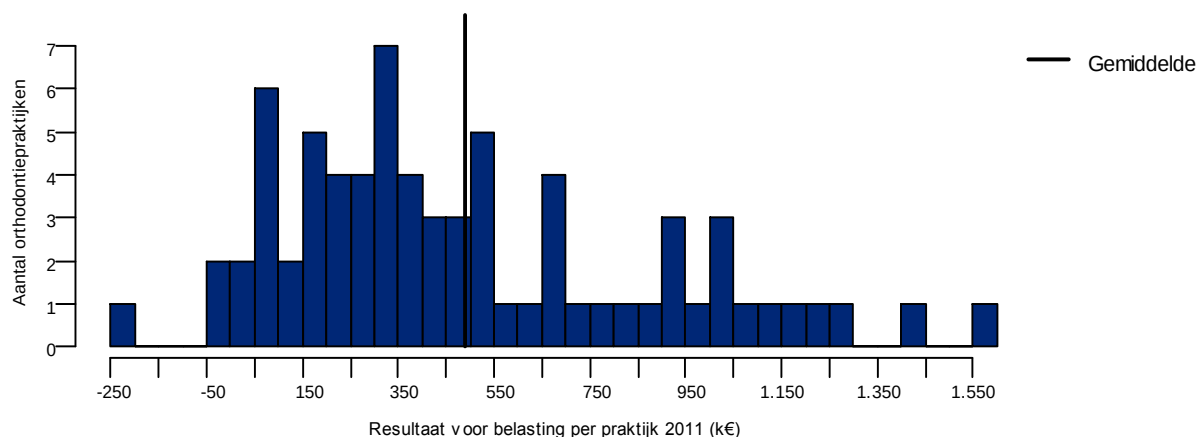
De netto marge was berekend als de bruto marge min de financiële lasten. Het resultaat voor belastingen is dan gelijk aan de netto marge plus de financiële baten. Op praktijkniveau kan dit resultaat voor belastingen berekend worden door de financiële baten op te tellen bij de som van de netto marge mondzorg, de netto marge techniek in eigen beheer en de netto marge op de overige opbrengsten. Dit levert de volgende tabel op:

Tabel 7.6.1 Resultaat voor belastingen 2011 en 2012

Onderdeel	2011	2011	2012	2012
Netto marge mondzorg	€475.286		€458.317	
Netto marge TEB	€ -177		€ -263	
Netto marge overige opbrengsten	€ 1.098		€ 529	
Netto marge per praktijk		€476.206		€458.583
Plus:				
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	€ 5.558		€ 4.478	
Rentebaten rekening-courant kredietinstellingen/banken	€ -400		€ 347	
Rentebaten bank	€ 208		€ 463	
Financiële baten		€ 5.366		€ 5.288
Is:				
Resultaat voor belasting praktijk		€481.572		€463.871

In onderstaande figuur is het resultaat voor belastingen per praktijk weergegeven.

Figuur 7.6.1 Resultaat voor belasting per praktijk, 2011

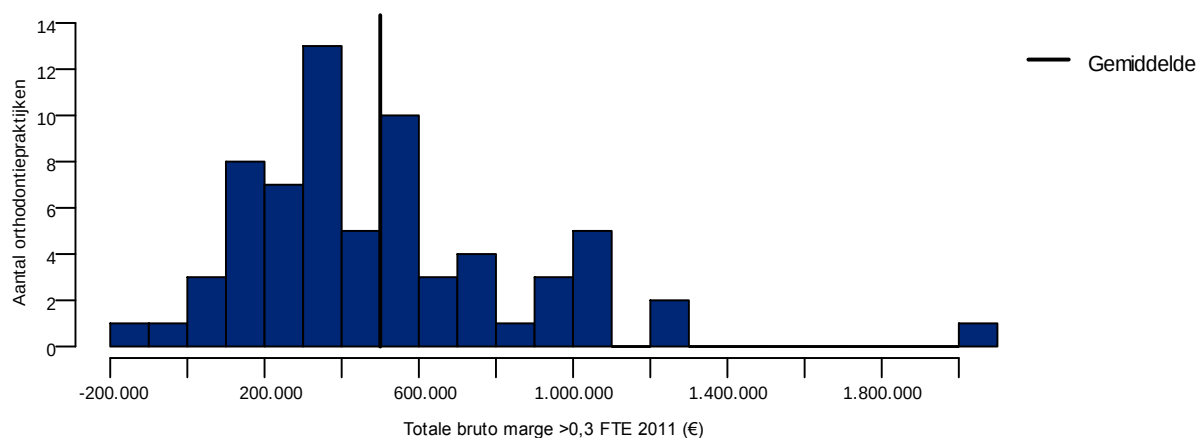
Het resultaat voor belastingen per praktijk dat hier is uitgerekend is het resultaat exclusief vergoedingen aan eigenaren.

Het hier gepresenteerde resultaat voor belastingen sluit na toevoeging van betaalde vergoedingen aan eigenaren één op één aan bij de jaarrekeningen van de door ons onderzochte praktijken.

Marges mondzorg per eigenaar FTE voor praktijken met eigenaren

Als laatste overzicht tonen wij de gemiddelde bruto marge per eigenaar FTE voor alle praktijken die minimaal 0,3 FTE meewerkend eigenaar hadden samen met de eerder getoonde marge per eigenaar FTE voor alle praktijken, dus ook die zonder meewerkend eigenaar.

Figuur 7.6.2 Bruto marge per eigenaren FTE voor praktijken met minimaal 0,3 FTE eigenaren, 2011

Tabel 7.6.2 Gemiddelde brutomarge per eigenaren FTE 2011 en 2012, voor praktijken met minimaal 0,3 FTE eigenaren en voor alle praktijken

	2011	2012
Bruto marge per eigenaren FTE (FTE>0.3)	€483.786	€466.215
Bruto marge per eigenaren FTE	€481.443	€467.988

8. Ortho-Schisiscentra

8.1 Schisis en schisisteams

Ortho-schisiscentra leveren specialistische zorg voor schisis patiënten via een zogenaamd “schisis team”. Volgens de website schisis.nl, de officiële website van de Nederlandse Vereniging voor Schisis en Craniofaciale Afwijkingen, zijn er 16 schisis teams in Nederland actief. Zij behandelen kinderen die met lip- kaak- en gehemelte spleten worden geboren. De informatie over schisis en schisis behandelingen in dit hoofdstuk zijn ontleend aan deze website. De wijze waarop dit is georganiseerd is niet alleen gebaseerd op deze website, maar ook op een tiental contacten met schisis teams in de loop van ons onderzoek.

Schisis is goed te behandelen, maar vraagt al in de eerste weken na de geboorte en in de eerste levensjaren een aantal operaties door kaakchirurgen. De eerste zorgverlening vindt daarom volgens schisis.nl plaats in een ziekenhuis met schisis team. In eerste instantie zal met name de kaakchirurg dus declareerbare behandelingen verzorgen. Deze behandelingen vallen niet onder de mondzorg en worden niet via mondzorg prestatiecodes maar via ziekenhuis DBC's bekostigd.

Een orthodontist speelt een belangrijk rol bij één van de eerste behandelingen, het plaatsen van een gehemelteplaatje. De behandeling met dit plaatje heet de vroeg-orthodontische behandeling. De latere orthodontische behandelingen vinden plaats na het doorkomen van de tanden. Op dat moment is ook extra tandartszorg nodig.

Wanneer het melkgebit en het volwassengebit doorkomen is specialistische mondzorg nodig, vooral van orthodontisten. Uit ons onderzoek werd duidelijk dat de behandelingen hiervoor vrijwel altijd plaats vinden in de gewone orthodontiepraktijk en tandartspraktijk in de buurt van het kind. Slechts drie van de zestien schisis teams leveren dit soort zorg ook vanuit het eigen centrum, waarvan één pas sinds 1 januari 2012. Met vertegenwoordigers van dit centrum hadden wij een uitgebreid gesprek om de praktijk van schisis behandelingen in ortho-schisiscentra te leren kennen.

Het team begeleidt het kind tot de klachten volledig zijn verholpen, bijvoorbeeld na 16 jaar. Het kind komt jaarlijks op spreekuur in het centrum waarbij het behandelplan voor het volgend jaar wordt opgesteld. wij spraken meerdere schisis teams waar één orthodontist aan het team verbonden was die een uur per week deelnam aan de teamvergaderingen waarin de patiëntdossiers besproken werden.

De website schisis.nl, de officiële website van de Nederlandse Vereniging voor Schisis en Craniofaciale Afwijkingen, geeft de volgende informatie over de samenstelling en werkwijze van de schisis teams:

Behalve voor het uiterlijk kan de schisis ook gevolgen hebben voor het gehoor, de spraak, de neus en de ontwikkeling van de kaken en tanden. Diverse specialisten houden zich hiermee gezamenlijk bezig. Zij vormen een team, het zogenoemde "schisisteam". In het team werkt een vaste groep specialisten samen zodat ze op elkaar zijn ingespeeld en op de hoogte zijn van elkaars behandeling. Zo komen ze tot een behandelingsresultaat dat de specialisten afzonderlijk niet kunnen bereiken.

De schisis op zich kan niet ongedaan worden gemaakt. Littekens blijven altijd enigszins zichtbaar. Omdat ieder kind in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier uitgroeit, zal de behandeling voor ieder kind individueel worden vastgesteld. Deze zal dan ook niet bij alle kinderen hetzelfde zijn.

Het doel van de behandeling is een eindresultaat te bereiken, waarmee kind en ouders tevreden zijn. Aangezien de kinderen zijn volgroeid tussen het 16e en 20e levensjaar en dan pas het eindresultaat van alle behandelingen duidelijk is, zullen de controles van het schisisteam tot die tijd blijven duren. Veelal met grote tussenpozen, afhankelijk van wat er gedaan moet worden.

De volgende specialisten (in alfabetische volgorde) kunnen deel uitmaken van het team:

- *de kaakchirurg is de specialist die langs operatieve weg de kaakspleet en de stand van tanden en kaken corrigeert;*
- *de keel-, neus- en oorarts (KNO-arts) controleert het gehoor en behandelt oorontstekingen, stoornissen aan het gehoor en problemen met de neus;*
- *de kinderarts doet lichamelijk onderzoek naar de gezondheid van het kind. Verder kijkt hij of er nog andere aangeboren afwijkingen zijn;*
- *de logopedist weet veel over problemen van de mond (zuigen, slikken, kauwen) en van stem, taal en spraak en de behandeling daarvan;*
- *de orthodontist is de tandarts-specialist die met behulp van plaatjes en beugels de stand van de kaken, tanden en kiezen corrigeert;*
- *de plastisch chirurg opereert de lip en het gehemelte en voert eventueel noodzakelijke lip- en neuscorrecties uit;*
- *de psycholoog ondersteunt de ouders na de geboorte van de schisis baby en kan bij problemen van ouders of kind adviezen geven;*
- *de tandarts controleert de mondhygiëne, geeft adviezen en corrigeert met behulp van allerlei hulpmiddelen (kronen, bruggen, frames, enz.) gebreken aan de tanden en kiezen.*

Uiteindelijk kregen dus op drie na alle ortho-schisiscentra een ontheffing voor het aanleveren van gegevens voor het kostenonderzoek. Het onderzoek stelde dus eigenlijk vast dat de ortho-schisiscentra slechts marginaal mondzorg onder mondzorg prestatiecodes aanbieden. Ze komen daarmee buiten de scope van dit kostenonderzoek. Soms worden vanuit deze centra wel orthodontie behandelingen verzorgd. Dit betreft echter slechts drie praktijken, zodat een zeer beperkte kwalitatieve behandeling op zijn plaats is.

8.2 Opbrengsten, kosten, tijdbesteding en prestaties van drie ortho-schisiscentra

De drie centra die daadwerkelijk als praktijk mondzorg verlenen halen geen van allen de omvang van een gemiddelde orthodontiepraktijk. Hun opbrengsten waren respectievelijk minder dan een ton, ruim drie ton en ruim zeven ton. Alle drie centra waren onderdeel van een afdeling van een ziekenhuis.

Bij de kleinste praktijken werd ongeveer een half FTE aan behandelaren en een half FTE medewerkers gerapporteerd, bij de twee grotere praktijken waren opgeteld ruim zes en meer dan tien FTE orthodontisten en medewerkers actief.

De productiewaarde van de praktijken werd in 2011 geheel gevormd door de zescijferige orthodontiecodes, vooral die voor diagnostiek en voor vaste en uitneembare apparatuur. In 2012 waren zij verdeeld over de hoofdstukken A (consultatie en diagnostiek) en V (beugels, orthodontie). Er werden in beide jaren ook codes voor mondhygiëne geregistreerd. Dit totaaloverzicht past geheel bij de bovenstaande beschrijvingen van schisis behandeling.

